

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์

สาขา

เศรษฐศาสตร์

ภาควิชา

เรื่อง การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปกับผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษ
ทางศุลกากรเป็นการทั่วไป

The Export of Thai Frozen Shrimp to the European Union with Effect of
the European Union's Generalized System of Preferences Withdrawal

นามผู้วิจัย นางสาวนันธิดา พฤกษ์พิจารณา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ปิยะพรรณ ช่างวัฒนชัย, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ จันทร์เจริญชัย, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์โสสมสกา เพชรานนท์, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปกับผลของการถูกยกเลิก
สิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป

The Export of Thai Frozen Shrimp to the European Union with the Effect of
the European Union's Generalized System of Preferences Withdrawal

โดย

นางสาวนันธิดา พุกภัยพิจารณ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นันธิดา พุกภัยพิการณ 2557: การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปกับผลของ
การถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป ปริญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์ปิยะพรรณ ช่างวัฒนชัย, Ph.D. 137 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาด
ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยโดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง (เอกวาดอร์ อินเดีย
เวียดนามและจีน) ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้ดัชนีชี้วัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ
และคำนวณหาส่วนแบ่งตลาด และใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาเป็นรายปีตั้งแต่ปี 2548-2555 และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผล
ต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปและผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากร
ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา
เป็นรายไตรมาสของช่วงเวลาเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบดังกล่าว พบว่า ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการ
ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ยกเว้นในปี 2548-2549 มีเพียงไทยและจีนที่ไม่มีมีความได้เปรียบดังกล่าว
ขณะที่ผลของส่วนแบ่งตลาด พบว่า เอกวาดอร์มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาด
สหภาพยุโรปมาก ยกเว้นในปี 2548-2549 ที่เอกวาดอร์มีความสามารถแข่งขันน้อย ในขณะที่ไทย อินเดีย
เวียดนาม และจีนมีความสามารถแข่งขันน้อยในปี 2548-2555 ยกเว้นในปี 2554-2555 ที่อินเดียมีความสามารถ
แข่งขันมาก สำหรับผลการศึกษาปัจจัยดังกล่าว พบว่า อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจาก
ไทยของสหภาพยุโรปมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย
และอัตราการเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนยูโรต่อดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ วิฤตเหตุนี้ สาธารณะของสหภาพ
ยุโรปยังส่งผลด้านลบต่ออัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ในทางตรงกันข้าม ปัจจัยที่
มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ได้แก่ อัตราการ
เติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ และอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่
แท้จริงของสหภาพยุโรป ในด้านผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในปี 2558 คาดว่า เมื่อสหภาพ
ยุโรปปรับภาษีอากรขาเข้าเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.07
และทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลงร้อยละ 0.16 อย่างไรก็ตาม การค้นพบนี้อยู่ภายใต้
ข้อสมมติบางประการ ดังนั้น จึงเป็นเพียงการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการนำเข้ากุ้งสด
แช่แข็งจากไทย หลังจากถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากร จากผลการศึกษาข้างต้น ผู้ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของ
ไทยควรเน้นการส่งออกไปยังตลาดอื่นๆ โดยเฉพาะแคนาดาและเวียดนาม รวมทั้งภาครัฐควรเร่งดำเนินการ
เจรจาการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป

Nuntida Prukpijan 2014: The Export of Thai Frozen Shrimp to the European Union with the Effect of the European Union's Generalized System of Preferences Withdrawal.
Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor:
Miss Piyaphan Changwatchai, Ph.D. 137 pages.

The first objective of this research is to analyze the revealed comparative advantage and the market share of frozen shrimps exported to the European Union (EU) from Thailand and its competitors, including Ecuador, India, Vietnam and China, by using the revealed comparative advantage index (RCA) and the calculated market share (MS). The annual time-series data from 2005 to 2012 are used for the analysis. Another objective of this research is to examine the factors that may affect import of frozen shrimps by the EU from Thailand as well as the possible effect of the Generalized System of Preferences (GSP) being withdrawn on import of frozen shrimps by the EU from Thailand, using the quarterly time-series data of the same period.

The RCA analysis shows that all countries had comparative advantage in exporting frozen shrimps to the EU, except for Thailand and China that lost comparative advantage during 2005 and 2006, while the MS analysis shows that only Ecuador had high capability of competing for the market share of frozen shrimps in the EU market, except for years 2005 and 2006. The MS analysis also shows that Thailand, India, Vietnam and China had low capability of competing during 2005 to 2012, while India had high capability of competing in 2011 and 2012. The examination of contributing factors indicates that the growth rate of frozen shrimps imported by the EU from Thailand is negatively correlated with the growth rate of the import price of Thailand's frozen shrimps and the growth rate of the Euro-US Dollar exchange rate. It is also found that the EU's public debt crisis also negatively affects the growth rate of frozen shrimps imported from Thailand. On the other hand, the contributing factors that have a positive correlation with the growth rate of frozen shrimps imported from Thailand are the growth rate of the import price of Ecuador's frozen shrimps and the growth rate of the EU's gross domestic product. The GSP withdrawal will lead to an increase in import tariff being imposed on frozen shrimps from Thailand in 2015, that the post-tariff price of frozen shrimps from Thailand will rise by 0.07% and the imports of frozen shrimp will slow down by 0.16%. However, due to that this finding is under some assumptions, it only shows the prediction of change in import of frozen shrimps from Thailand after GSP withdrawn. Based on this research the frozen shrimp exporters should focus on exporting to other countries especially Canada and Vietnam, and the Thai government should negotiate on Free Trade Agreement with the EU.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ปิยะพรรณ ช่างวัฒนชัย, Ph.D. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่เอาใจใส่และให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมทั้งดูแลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดีมาตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา รวมถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ จันทร์เจริญ, Ph.D. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะในงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จนผู้วิจัยสามารถทำสำเร็จได้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้จนประสบความสำเร็จ รวมถึงพี่ๆ ที่ทำงาน และเพื่อนๆ ที่คอยให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา ซึ่งหากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เกิดข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัย และขอน้อมรับไว้ในสิ่งที่เกิดขึ้น

นันธิดา พฤกษ์พิจารณ์
กรกฎาคม 2557

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	12
ประโยชน์ที่ได้รับ	13
นิยามศัพท์	14
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและการตรวจเอกสาร	15
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	15
การตรวจเอกสาร	27
กรอบแนวคิดการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	40
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	40
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สมมติฐานของแบบจำลอง	45
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็งและระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร	49
สภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็งของไทย	49
ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์	88
การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาด	
ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบ	
กับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน	88
การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของ	
สหภาพยุโรป และผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากร	
ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป	98
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	113
สรุปผลการศึกษา	113
ข้อเสนอแนะ	118
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	120
ภาคผนวก	124
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	137

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในประเทศที่สำคัญของโลก ในช่วงปี 2548 – 2555	2
1.2	มูลค่าและอัตราการเติบโตของการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ 10 อันดับแรก ของไทยในช่วงปี 2548 – 2555	3
1.3	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งต่างๆ ของไทย ในปี 2548 – 2555	5
1.4	สินค้าสำคัญที่ไทยใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปตลาดสหภาพยุโรป ในปี 2552 - 2554	9
2.1	สรุปตัวแปรอิสระของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
4.1	ตลาดการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทย ในช่วงปี 2548 – 2555	54
4.2	มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี 2548 – 2555	60
4.3	มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของญี่ปุ่นในช่วงปี 2548 – 2555	61
4.4	มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของประเทศสมาชิก สหภาพยุโรป 15 ประเทศในช่วงปี 2548 – 2555	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.5	มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555	67
4.6	ปริมาณผลผลิตกุ้งทะเลของไทยในช่วงปี 2548 – 2555	70
4.7	โครงสร้างต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมกุ้งของไทย	71
4.8	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 - 2555	73
4.9	มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งและสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนในช่วงปี 2548 - 2555	75
4.10	ประเทศพัฒนาแล้วที่ให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา	77
4.11	อัตราภาษีอากรขาเข้าภายใต้สิทธิ GSP ในสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปสหภาพยุโรป	80
5.1	ผลของค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีนในช่วงปี 2548 – 2555	91
5.2	ผลของค่าของส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปของไทย โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนในช่วงปี 2548 – 2555	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.3	ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) และค่าของส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปของไทยโดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ในปี 2548 – 2555	97
5.4	ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของข้อมูลปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ Level และที่ First-difference	100
5.5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ Level	101
5.6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ First Difference	101
5.7	ผลการทดสอบ Unit Root ด้วยวิธี ADF	102
5.8	ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป	107
ตารางผนวกที่		
1	ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ค่า RCA และค่า MS ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งและสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555	125
2	ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
3	ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของทุกตัวแปรที่ศึกษาที่ Level	130
4	ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของทุกตัวแปรที่ศึกษาที่ First-difference	131
5	ผลการทดสอบ Unit Root ที่ Level ของทุกตัวแปรที่ศึกษา	132
6	ผลการทดสอบ Unit Root ที่ First-difference ของทุกตัวแปรที่ศึกษา	132
7	ผลการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity ด้วยวิธี White's Heteroscedasticity Test และทดสอบปัญหา Autocorrelation ด้วยวิธี Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test	133
8	ผลการทดสอบปัญหา Autocorrelation กรณีที่มีการแก้ไขปัญหาล่วงแล้ว	133
9	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)	134
10	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด กรณีมีการแก้ไขปัญหาล่วงแล้ว Autocorrelation ด้วยการใส่ AR 1 	135
11	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด กรณีมีการแก้ไขปัญหาล่วงแล้ว Autocorrelation ด้วยการใส่ AR 2 	136

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	ตลาดการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญของไทย ในปี 2548 – 2555	6
1.2	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในตลาดโลกในปี 2555	6
1.3	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2548 – 2555	8
1.4	มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2548 – 2555	10
1.5	สัดส่วนมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2555	11
2.1	ผลของการเก็บภาษ้นำเข้าสินค้า X ของประเทศ I ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้า สินค้า X รายใหญ่ในตลาดโลก	25
2.2	กรอบแนวคิดในส่วนของกรณีวิเคราะห์ปัจจัย	39
4.1	แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555	56
4.2	แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดอื่นๆ ในช่วงปี 2548 – 2555	56
4.3	แนวโน้มของอัตราการขยายตัวการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2548 – 2555	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.4	แนวโน้มของอัตราการขยายตัวการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปตลาดอื่นๆ ในช่วงปี 2548 – 2555	57
5.1	แนวโน้มค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการ ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ในช่วงปี 2548 – 2555	91
5.2	แนวโน้มของส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ในตลาดสหภาพยุโรปของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ในช่วงปี 2548 – 2555	94

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

กุ้งสดแช่แข็งเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรสำคัญที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ เนื่องจากในช่วงปี 2548 – 2555 ไทยสามารถส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้เป็นอันดับ 1 ของโลกเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ และกุ้งสดแช่แข็งยังเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 5 ของการส่งออกสินค้าเกษตร 10 อันดับแรกของไทย โดยในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเท่ากับ 1,403,940,298 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.63 ของโลก แต่มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 14.80 เมื่อเทียบกับปี 2554 (ตารางที่ 1.1 และ 1.2) สำหรับอินเดียเป็นประเทศที่ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้เป็นอันดับ 2 ของโลก ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 1,697,319,217 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.89 ของโลก และเอกวาดอร์เป็นประเทศที่ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้เป็นอันดับ 3 ของโลก ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 1,260,796,979 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.04 ของโลก (ตารางที่ 1.1)

แม้ว่าในปี 2555 อัตราการเติบโตของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยจะลดลง แต่เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น กุ้งปรุงแต่งหรือทำไวน์ไม่ให้เสีย กุ้งกระป๋อง และกุ้งต้มสุกแช่เย็น เป็นต้น ไทยสามารถส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้เป็นอันดับ 1 ของผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งทั้งหมดในช่วงปี 2548 – 2555 โดยในปี 2555 ไทยมีปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเท่ากับ 185,633 ตัน ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 46,012 ล้านบาท รองลงมาเป็นกุ้งปรุงแต่งหรือทำไวน์ไม่ให้เสีย ซึ่งมีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 161,254 ตัน และมีมูลค่าเท่ากับ 48,778 ล้านบาท และกุ้งกระป๋อง ซึ่งมีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 821 ตัน และมีมูลค่าเท่ากับ 368 ล้านบาท (ตารางที่ 1.3) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า กุ้งสดแช่แข็งเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่สำคัญ และสามารถทำรายได้ให้กับผู้ประกอบการที่ผลิตกุ้งสดแช่แข็งและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกุ้งจากการส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ

ตารางที่ 1.1 มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในประเทศที่สำคัญของโลก ในช่วงปี 2548 – 2555

(มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง							
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ไทย	898,706,989 (13.54)	1,059,550,743 (14.65)	1,164,031,145 (16.30)	1,257,944,916 (16.87)	1,332,425,576 (17.53)	1,657,655,530 (18.75)	1,647,870,696 (15.76)	1,403,940,298 (15.63)
อินเดีย	866,151,637 (13.05)	866,682,745 (11.98)	826,527,455 (11.58)	706,963,458 (9.48)	753,115,901 (9.91)	1,000,431,039 (11.32)	1,547,518,496 (14.80)	1,697,319,217 (18.89)
เอกวาดอร์	457,453,010 (6.89)	587,599,981 (8.13)	612,667,772 (8.58)	663,889,992 (8.90)	636,444,676 (8.37)	830,220,361 (9.39)	1,171,998,039 (11.21)	1,260,796,979 (14.04)
จีน	326,501,679 (4.92)	187,331,895 (2.59)	181,906,488 (2.55)	236,209,024 (3.17)	733,788,629 (9.65)	860,291,603 (9.73)	1,050,139,947 (10.04)	977,715,660 (10.88)
อินโดนีเซีย	804,022,736 (12.11)	939,711,381 (12.99)	792,385,971 (11.10)	822,922,169 (11.04)	693,881,868 (9.13)	790,572,834 (8.94)	997,506,693 (9.54)	916,572,317 (10.20)
ประเทศอื่นๆ	3,285,133,064 (49.49)	3,590,635,718 (49.65)	3,868,704,640 (54.18)	3,767,572,225 (50.53)	3,450,946,910 (45.40)	3,702,164,398 (41.87)	4,043,816,999 (38.66)	2,726,697,584 (30.35)
รวม	6,637,969,115	7,231,512,463	7,140,076,423	7,455,501,784	7,600,603,560	8,841,335,765	10,458,850,870	8,983,042,055

หมายเหตุ: ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บแสดงสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

ตารางที่ 1.2 มูลค่าและอัตราการเติบโตของการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทยในช่วงปี 2548 – 2555

(มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับ	รายการ	ปี							
		2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
1	ยางพารา	3,690,942,859	5,430,325,127	6,061,364,632	6,806,954,984	4,284,628,447	7,894,378,344	12,570,982,564	8,704,686,366
		na	(47.13)	(11.62)	(12.30)	(-37.06)	(84.25)	(59.24)	(-30.76)
2	ข้าว	2,325,842,627	2,585,768,280	3,732,358,449	6,185,882,593	5,025,973,372	5,339,633,965	6,370,490,605	4,607,376,742
		na	(11.18)	(44.34)	(65.74)	(-18.75)	(6.24)	(19.31)	(-27.68)
3	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	845,642,691	1,142,948,415	1,507,835,832	1,466,545,072	1,515,495,158	2,163,554,811	2,622,687,476	2,814,097,395
		na	(35.16)	(31.93)	(-2.74)	(3.34)	(42.76)	(21.22)	(7.30)
4	ไก่แปรรูป	684,317,959	767,166,048	999,196,278	1,516,590,460	1,379,488,162	1,593,824,328	1,872,649,444	1,995,744,244
		na	(12.11)	(30.25)	(51.78)	(-9.04)	(15.54)	(17.49)	(6.57)
5	กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	898,706,989	1,059,550,743	1,164,031,145	1,257,944,916	1,332,425,576	1,657,655,530	1,647,870,696	1,403,940,298
		na	(17.90)	(9.86)	(8.07)	(5.92)	(24.41)	(-0.59)	(-14.80)
6	ผลไม้สดแช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	286,516,147	305,881,275	389,139,748	392,322,665	511,309,660	530,881,904	932,689,516	934,431,937
		na	(6.76)	(27.22)	(0.82)	(30.33)	(3.83)	(75.69)	(0.19)

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

(มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐ)

อันดับ	รายการ	ปี							
		2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
7	ปลาหมึกสดแช่เย็น แช่แข็ง	362,331,243	376,364,005	434,261,206	379,875,914	330,766,198	359,644,250	410,344,854	421,223,956
		na	(3.87)	(15.38)	(-12.52)	(-12.93)	(8.73)	(14.10)	(2.65)
8	เนื้อปลาสดแช่เย็น แช่แข็ง	325,879,251	311,225,953	356,052,739	439,615,018	371,682,654	395,894,804	406,749,682	414,749,669
		na	(-4.50)	(14.40)	(23.47)	(-15.45)	(6.51)	(2.74)	(1.97)
9	ผักสดแช่เย็น แช่แข็งและ แห้ง	64,388,979	62,934,635	62,375,766	69,403,333	69,807,883	72,269,587	80,443,380	85,982,663
		na	(-2.26)	(-0.89)	(11.27)	(0.58)	(3.53)	(11.31)	(6.89)
10	ปลาสดแช่เย็น แช่แข็ง	43,557,781	62,032,086	49,158,750	49,285,083	47,265,584	48,468,038	41,456,500	34,326,858
		na	(42.41)	(-20.75)	(0.26)	(-4.10)	(2.54)	(-14.47)	(-17.20)

หมายเหตุ: ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บแสดงอัตราการเติบโตมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

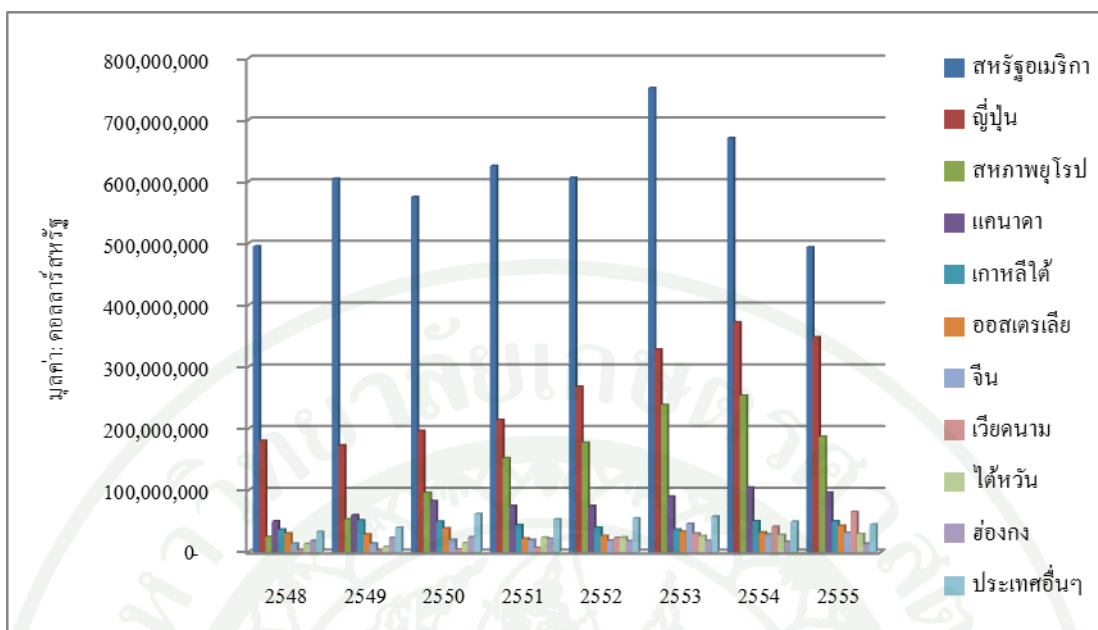
ตารางที่ 1.3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งต่างๆ ของไทยในปี 2548 – 2555

(ปริมาณ: ตัน, มูลค่า: ล้านบาท)

ปี	รายการ								รวม	
	กุ้งสดแช่แข็ง		กุ้งปรุงแต่งหรือทำไว้มิให้เสีย		กุ้งกระป๋อง		กุ้งอื่นๆ			
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2548	157,986	37,731	116,392	32,369	4,259	1,097	698	158	279,335	71,355
2549	178,247	42,835	152,251	41,826	4,487	1,155	2,523	454	337,508	86,270
2550	196,452	42,625	126,499	31,617	25,549	5,688	1,227	320	349,727	80,250
2551	197,290	42,867	137,545	36,025	18,343	4,171	843	175	354,021	83,238
2552	210,516	46,158	155,612	41,964	15,612	3,535	918	177	382,658	91,834
2553	241,710	53,075	165,598	43,469	11,663	2,818	956	173	419,927	99,535
2554	201,968	52,328	178,763	54,624	6,214	1,949	1,721	456	388,666	109,357
2555	185,633	46,012	161,254	48,770	821	368	680	216	348,388	95,366

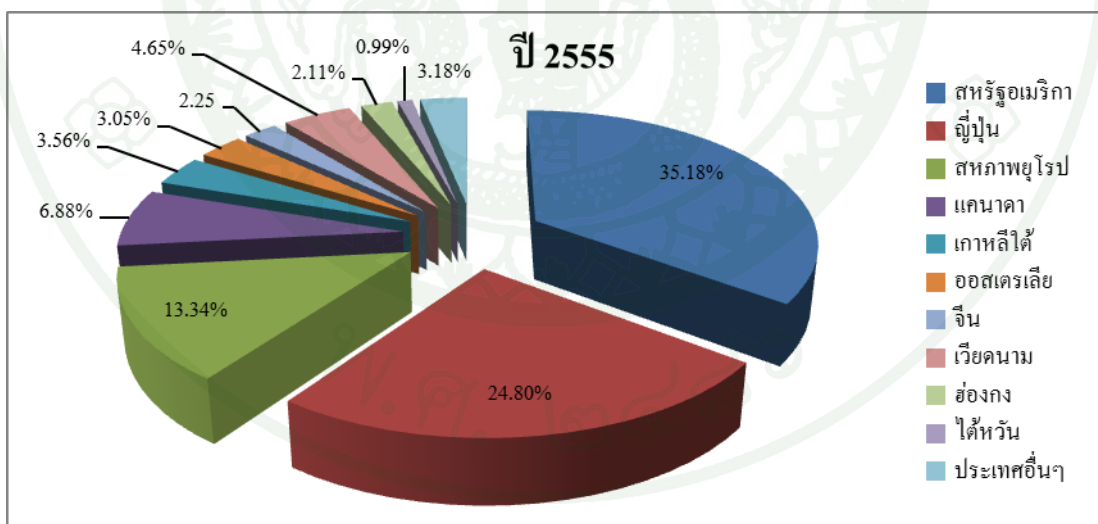
ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองประมงต่างประเทศ กรมประมง
ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร (2556)

สำหรับตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญของไทย ได้แก่ ตลาดสหรัฐอเมริกา ตลาดญี่ปุ่น และตลาดสหภาพยุโรป พบว่า (ภาพที่ 1.1) ในช่วงปี 2548 – 2555 ตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดอันดับ 1 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย รองลงมาเป็นตลาดญี่ปุ่น และตลาดสหภาพยุโรป โดยพิจารณาจากแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในช่วงปีดังกล่าว ซึ่งในปี 2555 ไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหรัฐอเมริการ้อยละ 35.18 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดญี่ปุ่นร้อยละ 24.80 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย สำหรับตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดอันดับ 3 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย โดยไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกร้อยละ 13.34 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย (ภาพที่ 1.2) ดังนั้น ตลาดสหภาพยุโรปถือเป็นหนึ่งในตลาดหลักที่สำคัญสำหรับการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยควบคู่ไปกับการส่งออกไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา และตลาดญี่ปุ่น

ภาพที่ 1.1 ตลาดการส่งออกสูงสุดแห่งหนึ่งของไทย ในปี 2548 – 2555

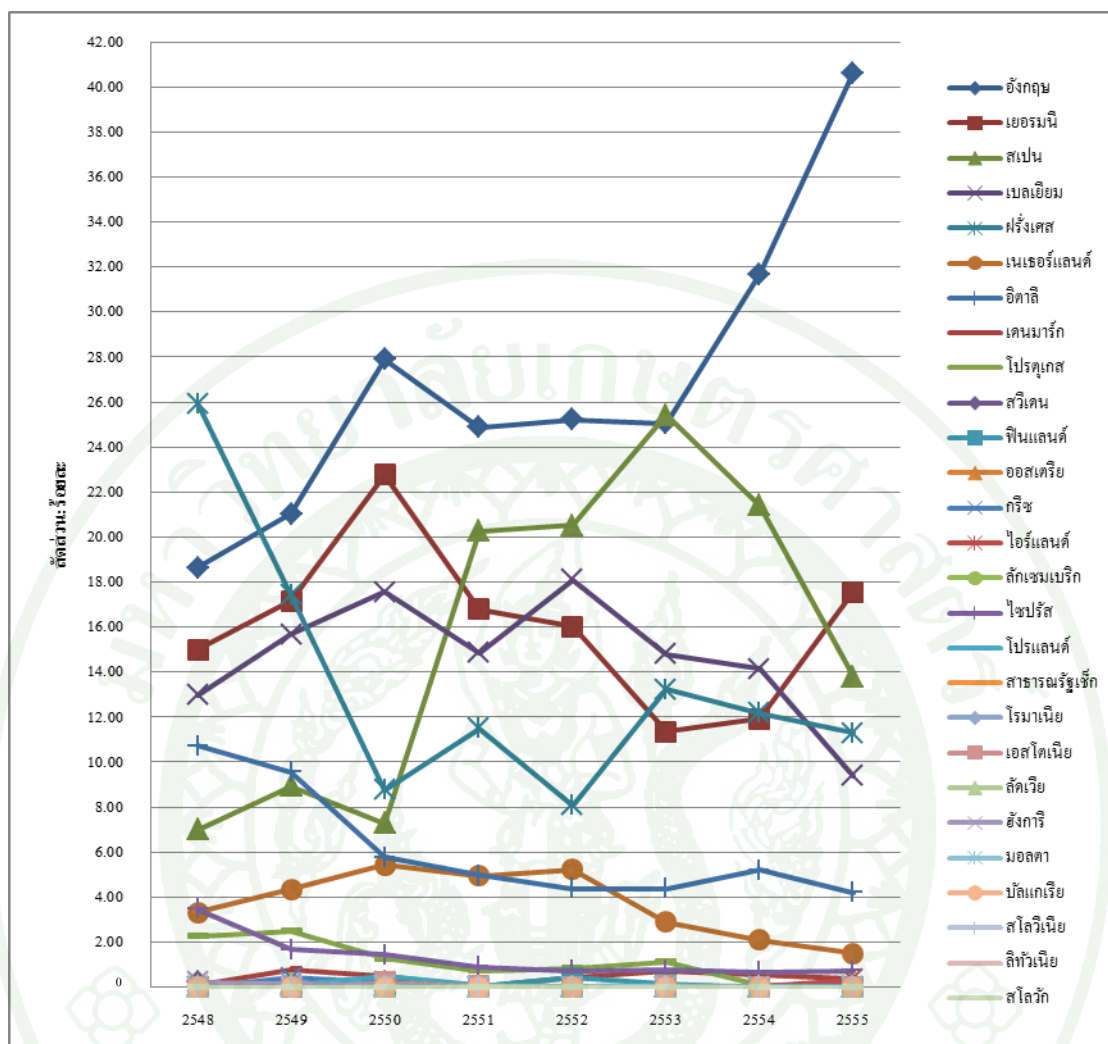
ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

ภาพที่ 1.2 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกสูงสุดแห่งหนึ่งของไทยในตลาดโลกในปี 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

ในด้านการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป กุ้งสดแช่แข็งเป็นหนึ่งในสินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปจำหน่ายในตลาดสหภาพยุโรป โดยมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ภาพที่ 1.3) กุ้งสดแช่แข็งที่ไทยส่งออกไปประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศ (EU – 15) เนื่องจากไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศมากที่สุดเมื่อเทียบกับการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 27 ประเทศ (EU – 27) สำหรับกฎเกณฑ์ทางการค้าที่สหภาพยุโรปได้กำหนดขึ้นในการทำการค้าร่วมกับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด คือ การให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Generalized System of Preferences: GSP) และไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ซึ่งในปี 2554 ไทยมีมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปภายใต้สิทธิ GSP เท่ากับ 258.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสหภาพยุโรปได้กำหนดอัตราภาษีอากรขาเข้าภายใต้สิทธิ GSP สำหรับการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในอัตราร้อยละ 4.2 จากอัตราภาษีอากรขาเข้าปกติในอัตราร้อยละ 12 (ตารางที่ 1.4) และสหภาพยุโรปได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP โดยพิจารณาจากรายได้และการจัดกลุ่มประเทศของธนาคารโลก ซึ่งไทยถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper – Middle Income Level) ตามประกาศของธนาคารโลก โดยในปัจจุบันไทยยังคงได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แม้ว่าจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี (ปี 2554 - 2556) ซึ่งจะส่งผลให้ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป แต่จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2558 เนื่องจากสหภาพยุโรปจะขยายระยะเวลาในการให้สิทธิ GSP แก่ไทยอีก 1 ปี เพื่อให้ไทยสามารถปรับตัวและสามารถรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปได้

ภาพที่ 1.3 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกถึงสิบอันดับแรกไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป
ในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

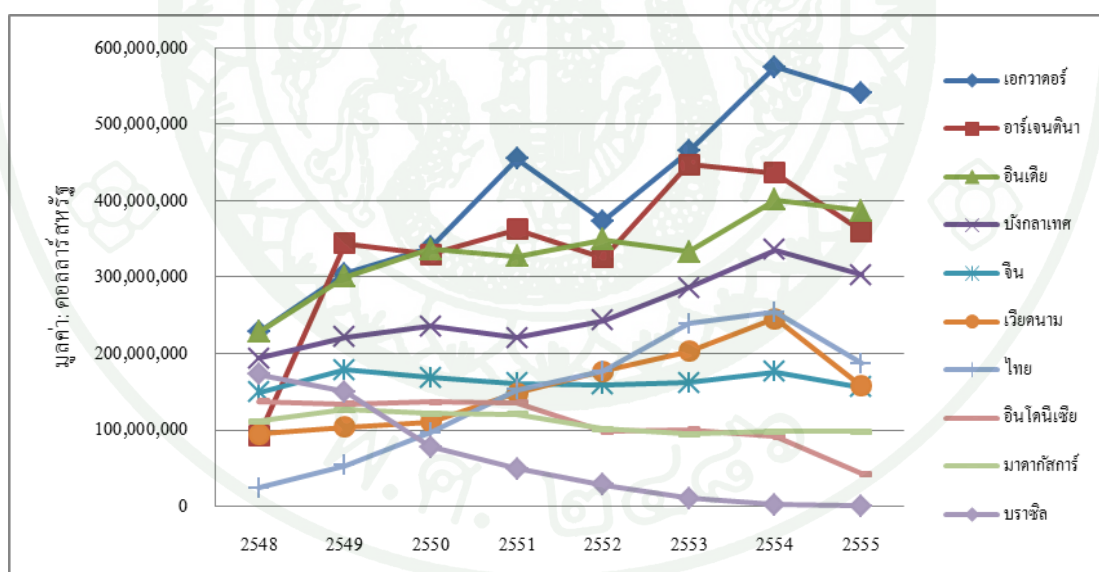
ตารางที่ 1.4 สินค้าสำคัญที่ไทยใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปตลาดสหภาพยุโรปในปี 2552 - 2554

ลำดับ	สินค้า	อัตรา ภาษีปกติ (ร้อยละ)	อัตราภาษี ภายใต้ GSP (ร้อยละ)	มูลค่าการส่งออก ภายใต้สิทธิ GSP (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		
				2552	2553	2554
1	ยานยนต์ขนส่ง	10	6.5	250.18	425.85	595.70
2	ถุงมือยาง	2.7	0	173.70	233.25	408.92
3	เครื่องปรับอากาศ	2.2	0	195.02	218.08	342.94
4	เลนส์แว่นตา	2.9	0	284.36	329.71	320.71
5	ยางนอกรถยนต์	4.5	0	120.79	175.87	270.05
6	กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง	12	4.2	172.05	242.29	258.70
7	กุ้งแปรรูป	20	7	192.97	225.17	256.63
8	สับปะรด	25.6	22.1	150.32	133.47	234.83
9	รองเท้า	8	4.5	119.25	167.78	189.11
10	ปลาหมึกสดแช่เย็นแช่แข็ง	20	7	110.56	111.16	136.28

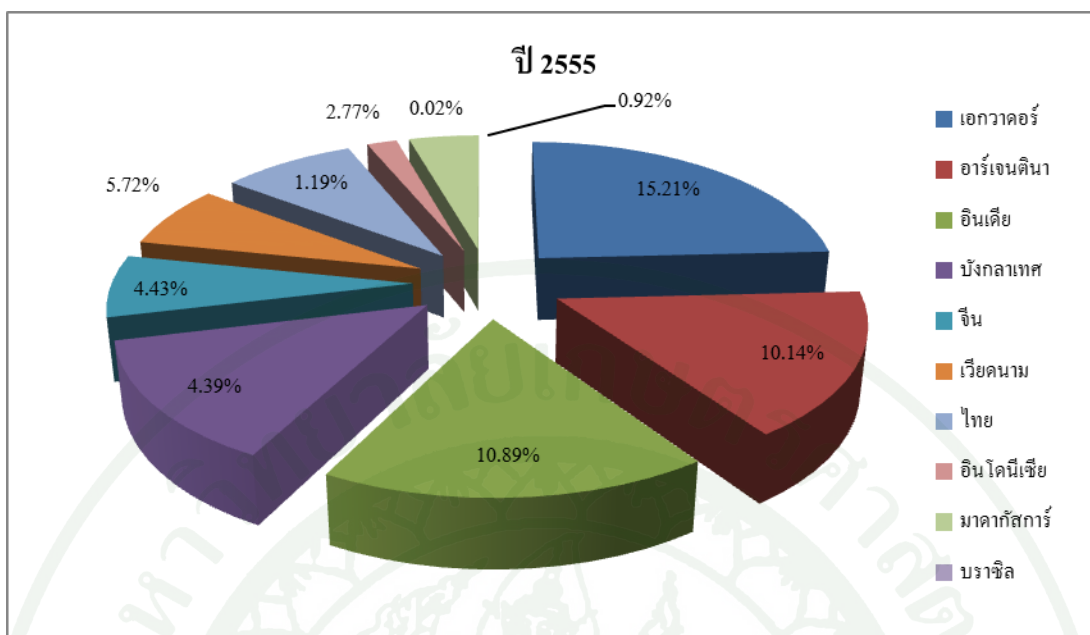
ที่มา: สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์ กรมการค้าต่างประเทศ (2555)

ในด้านประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยที่ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ได้แก่ ประเทศเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน เป็นต้น ซึ่งประเทศดังกล่าวเป็นประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป โดยในช่วงปี 2548 - 2555 พบว่า (ภาพที่ 1.4 และ 1.5) เอกวาดอร์เป็นประเทศที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยภาพรวมสหภาพยุโรปมีแนวโน้มของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี 2552 ที่สหภาพยุโรปนำเข้าลดลง โดยในปี 2555 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 15.21 ของการมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป และหากพิจารณาประเทศในแถบเอเชีย พบว่า อินเดียเป็นประเทศที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งได้เป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งโดยภาพรวมสหภาพยุโรปมีแนวโน้มการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี 2553 ที่สหภาพยุโรปนำเข้าลดลง โดยในปี 2555 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 10.89 ของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของ

สหภาพยุโรป รองลงมาเป็นบังกลาเทศ เวียดนาม และจีน ซึ่งโดยภาพรวมสหภาพยุโรปมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2555 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเวียดนามร้อยละ 5.72 ของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป ในขณะที่จีนและบังกลาเทศมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากสหภาพยุโรปร้อยละ 4.43 ของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป และร้อยละ 4.39 ของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป ตามลำดับ สำหรับไทยเป็นประเทศในแถบเอเชียอันดับ 5 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ซึ่งโดยภาพรวมสหภาพยุโรปมีแนวโน้มของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2555 สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลง และมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 1.19 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศในแถบอเมริกาใต้ที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในตลาดกุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป คือ เอกวาดอร์ สำหรับประเทศในแถบเอเชียที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในตลาดกุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป แบ่งออกเป็น เอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ อินเดีย จีนและเวียดนาม ตามลำดับ

ภาพที่ 1.4 มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2548 – 2555
ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

ภาพที่ 1.5 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2555
ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ในปัจจุบันประเทศไทยและประเทศคู่แข่ง (เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน) ยังคงได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่ในอนาคตประเทศไทยและเอกวาดอร์จะเป็นประเทศที่ถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป สำหรับประเทศอินเดีย เวียดนาม และจีน ยังคงเป็นประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP อยู่ ซึ่งจะส่งผลให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ดังนั้น จึงต้องวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง และคำนวณหาส่วนแบ่งตลาดกึ่งสดแช่แข็งของไทยและคู่แข่งดังกล่าวในตลาดสหภาพยุโรป รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP และผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการที่ผลิตกึ่งสดแช่แข็งสามารถวางแผนธุรกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งไปตลาดต่างประเทศ และเพื่อให้ภาครัฐกำหนดเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อภาคการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็ง และระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร รวมทั้งวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับประเทศเอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป และผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกุ้งสดแช่แข็งจะใช้ข้อมูลทศนิยมเป็นรายปีในช่วงปี 2548 – 2555 และได้ระบุรหัสพิกัดศุลกากรในสินค้ากุ้งสดแช่แข็งโดยใช้ระบบฮาร์โมนาई (Harmonized System) คือ HS030617¹ ซึ่งได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยจะเลือกประเทศเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนเป็นประเทศคู่แข่งของไทยในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป เนื่องจากเอกวาดอร์เป็นประเทศที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งมากที่สุดในโลก และประเทศอินเดีย เวียดนามและจีนเป็นประเทศที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งในลำดับต้นๆ ของแถบเอเชีย ดังนั้น ประเทศเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนจึงเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยสำหรับการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง

¹ กรมศุลกากรร่วมกับศุลกากรอาเซียน ได้ปรับปรุงแก้ไขพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนาई อาเซียน AHTN ฉบับปี 2007 ซึ่งมีพิกัดของกุ้งสดแช่แข็ง คือ HS030613 ให้สอดคล้องกับองค์การศุลกากรโลก ฉบับปี 2012 ซึ่งพิกัดของกุ้งสดแช่แข็งเปลี่ยนเป็น HS030617 และมีการประกาศใช้ในวันที่ 7 มกราคม 2555 เพื่อรองรับรายการสินค้าที่มีความสำคัญระหว่างกันภายในกลุ่มอาเซียน

ไปสหภาพยุโรป โดยการศึกษาครั้งนี้จะใช้ข้อมูลทศวรรษเป็นรายปีในช่วงปี 2548 – 2555 เป็นระยะเวลาที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 8 ปี

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP และผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป โดยเลือกกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศ (EU – 15) ซึ่งประกอบด้วย ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร เป็นประเทศผู้นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย เนื่องจากประเทศสมาชิก EU – 15 เป็นกลุ่มประเทศที่มีสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยมากที่สุดเมื่อเทียบกับสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 27 และใช้ข้อมูลทศวรรษเป็นรายไตรมาสในช่วงปี 2548 – 2555 เป็นระยะเวลาที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 32 จำนวน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย ดังนี้

1. ทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็ง และระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรของสหภาพยุโรป รวมทั้งทราบถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป เพื่อใช้เป็นแนวทางวางแผนธุรกิจที่จะส่งผลกระทบต่อการขยายตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดต่างประเทศ

2. ทำให้ผู้ประกอบการทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป และผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เพื่อให้เห็นถึงแนวทางในการวางแผนรับมือและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังตลาดต่างประเทศ และเพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อภาคการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยหลังจากที่ถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป

นิยามศัพท์

ในการศึกษานี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อใช้ในการศึกษาไว้ ดังนี้

สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Generalized System of Preferences: GSP) หมายถึง การที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป เป็นต้น ให้สิทธิ GSP แก่ประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด เพื่อให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกสินค้าได้ในปริมาณที่มากด้วยอัตราภาษีที่ต่ำกว่าปกติ

กลุ่ม Upper – Middle Income Level หมายถึง การจัดกลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง โดยพิจารณาจากระดับรายได้ประชาชาติของประเทศกำลังพัฒนาตามระเบียบกฎเกณฑ์ของธนาคารโลก

พิกัดศุลกากระบบฮาร์โมนไนซ์ (Harmonized System) หมายถึง ระบบมาตรฐานสากลที่กำหนดขึ้น และมีการจำแนกประเภท รวมทั้งระบุชนิดสินค้าด้วยรหัสตัวเลข 6 หลักในสินค้าที่มีการส่งออก

วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป หมายถึง สถานการณ์ที่ประเทศสมาชิกในกลุ่มยูโรโซน (กรีซ อิตาลี ไอร์แลนด์ โปรตุเกส และสเปน) ไม่สามารถชำระหนี้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการเลื่อนกำหนดการชำระหนี้หรือปรับโครงสร้างหนี้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสาร

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ประกอบในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

แนวคิดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของบาลาสซา (Bela Balassa)

แนวคิดนี้เป็นการวัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทางการค้าจะมีดัชนีวัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าตามความชำนาญเฉพาะด้านและผลิตโดยมีต้นทุนที่ต่ำสุดของประเทศใดประเทศหนึ่ง เทียบกับการส่งออกโดยรวมของโลก ภายใต้ข้อสมมติว่า แต่ละประเทศมีรสนิยมในการบริโภคเหมือนกัน ภาวะภาษีทางศุลกากรที่ถูกเก็บเหมือนกัน และอัตราส่วนมูลค่าการส่งออก และนำเข้าสามารถบ่งบอกถึงการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการการค้าได้ ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้ (Balassa, 1965 อ้างใน พบกานต์ อาวีชนาการ, 2553)

$$RCA_{j_{iw}} = \frac{X_{j_{iw}}/X_{iw}}{X_{j_w}/X_w}$$

โดยที่

$RCA_{j_{iw}}$ คือ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้า j ของประเทศ i

$X_{j_{iw}}$ คือ มูลค่าการส่งออกสินค้า j จากประเทศ i ไปยังตลาดโลก

X_{iw} คือ มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i ไปยังตลาดโลก

X_{j_w} คือ มูลค่าการส่งออกสินค้า j ของโลก

X_w คือ มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก

j คือ รายการสินค้า

w คือ โลก

i คือ ประเทศผู้ส่งออก

จากการคำนวณค่าของ RCA สามารถตีความหมายได้ ดังนี้

ถ้าประเทศใดประเทศหนึ่งมีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่า ประเทศนั้นมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าชนิดนั้นในตลาด

ถ้าประเทศใดประเทศหนึ่งมีค่า RCA น้อยกว่า 1 แสดงว่า ประเทศนั้นไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าชนิดนั้นในตลาด

นอกจากนี้ แนวคิดของ RCA ยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ ค่า RCA จะไม่สามารถบ่งบอกได้ว่า ปัจจัยใดที่ทำให้สินค้าที่กำลังศึกษามีหรือไม่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ และ RCA ไม่ได้รวมปัจจัยที่อาจจะกำหนดความสามารถในการแข่งขันเข้ามาคำนวณด้วย เช่น อัตราแลกเปลี่ยน อัตราภาษีนำเข้า และสถานการณ์ทางการค้าที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด เป็นการวัดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งไปจำหน่ายในตลาดแห่งหนึ่ง โดยจะพิจารณาว่า ประเทศใดจะสามารถจำหน่ายสินค้าชนิดนั้นได้มากน้อยเพียงใดในตลาดหนึ่ง ซึ่งมีสูตรที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้ (Richardson, 1971 cited in Thongdee and Kunnatee, 2003)

$$MS_{j_i-E} = \frac{X_{j_iE}}{X_{j_wE}}$$

โดยที่

MS_{j_i-E} คือ ส่วนแบ่งตลาดของสินค้า j ของประเทศ i ไปยังประเทศ E

X_{j_iE} คือ มูลค่าการส่งออกสินค้า j จากประเทศ i ไปยังประเทศ E

X_{j_wE} คือ มูลค่าการส่งออกสินค้า j จากโลกไปยังประเทศ E

j คือ รายการสินค้า

w คือ โลก

i คือ ประเทศผู้ส่งออก

หากผลการคำนวณหาส่วนแบ่งตลาดของประเทศใดประเทศหนึ่ง สามารถตีความหมายได้ดังนี้

ถ้าประเทศใดประเทศหนึ่งมีค่าส่วนแบ่งตลาดมากกว่า 0.1 แสดงว่า ประเทศนั้นมีความสามารถในการแข่งขันการจำหน่ายสินค้าในตลาดมาก

ถ้าประเทศใดประเทศหนึ่งมีค่าส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่า 0.1 แสดงว่า ประเทศนั้นมีความสามารถในการแข่งขันการจำหน่ายสินค้าในตลาดน้อย

ทั้งนี้ การมีส่วนแบ่งตลาดมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าที่มีต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าประเทศอื่นๆ ดังนั้น หากประเทศใดมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าชนิดหนึ่ง จะมีส่วนแบ่งตลาดในสินค้านั้นมากด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้า

แนวคิดนี้สามารถแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดดั้งเดิม และแนวคิดอุปสงค์ส่วนเกิน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะใช้เพียงแนวคิดดั้งเดิมมาวิเคราะห์อุปสงค์ต่อสินค้านำเข้า โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้ (Henderson and Richard, 1980 อ้างในปัญญา วิสูตร, 2540)

แนวคิดดั้งเดิม (Traditional Approach)

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศไม่สามารถทดแทนสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น สินค้าที่นำเข้าจึงถูกพิจารณาเป็นสินค้าหนึ่งที่ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคให้ได้รับความพอใจสูงสุด ซึ่งแนวคิดนี้ถูกพัฒนามาจากทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (Theory of Consumer's Behavior) โดยชี้ให้เห็นว่า ผู้บริโภคแต่ละคนจะมีพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน ภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ที่มีอยู่ และราคาสินค้าในตลาด ซึ่งการนำทฤษฎีนี้มาใช้สามารถอธิบายพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการโดยความต้องการซื้อ

สินค้าและบริการจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ ราคาสินค้าในตลาด และความพึงพอใจหรือรสนิยมของผู้บริโภคแต่ละคน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์อุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าได้ ดังนี้ (Layard and Walters, 1978 อ้างใน ปิ่นบุญนาถ วิสูตร, 2540)

สมมติให้สินค้ามี 2 ชนิด คือ สินค้าที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ (H) และสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ (F) นำมาเขียนให้อยู่ในรูปฟังก์ชันอรรถประโยชน์เป็นรายบุคคลได้ดังนี้

$$U_i = U_i (H,F) \quad (1)$$

โดยกำหนดให้ราคาสินค้าที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ คือ P_h ราคาสินค้านำเข้า คือ P_f และรายได้ที่เป็นตัวเงิน คือ I ซึ่งผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าและบริการ เพื่อให้ได้ความพอใจสูงสุด (Maximize Utility) ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

$$\text{Max} = U_i (H,F) \quad (2)$$

โดยมีเงื่อนไข

$$I = P_h H + P_f F \quad (3)$$

สามารถเขียน Lagrangian function (L) ได้ดังนี้

$$L = U(H,F) + \delta(I - P_h H - P_f F) \quad (4)$$

โดย δ คือ อัตราส่วนของอรรถประโยชน์หน่วยท้ายสุดเทียบกับราคาสินค้าที่มาจากการซื้อสินค้า 2 ชนิดเท่ากัน

หาอนุพันธ์อันดับที่ 1 (First Order Derivative) จากสมการ (4) เทียบกับตัวแปรอิสระ H, F และ δ ตามลำดับและให้เท่ากับศูนย์ ดังนี้

$$\frac{\partial L}{\partial H} = MU_h - \delta P_h = 0 \quad (5)$$

$$\frac{\partial L}{\partial F} = MU_f - \delta P_f = 0 \quad (6)$$

$$\frac{\partial L}{\partial \delta} = I - P_h H - P_f F = 0 \quad (7)$$

โดยที่

MU_h คือ อรรถประโยชน์หน่วยท้ายสุด (Marginal Utility) สินค้าที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ

MU_f คือ อรรถประโยชน์หน่วยท้ายสุดของสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ

จากสมการ (5) ถึง (7) สามารถหาคูลยภาพของผู้บริโภคได้จากการนำอรรถประโยชน์หน่วยท้ายสุดเทียบกับราคาสินค้าที่มาจากการซื้อสินค้าทั้ง 2 ชนิดเท่ากันมาบริโภค ดังนี้

$$\frac{MU_h}{P_h} = \frac{MU_f}{P_f} = \delta \quad (8)$$

หรือ

$$\frac{MU_h}{MU_f} = \frac{P_h}{P_f}$$

จากการหาอนุพันธ์ทั้งหมด (Total Differential) จะได้

$$\partial TU = MU_f \partial F + MU_h \partial H = 0 \quad (9)$$

$\partial TU = 0$ คือ ข้อสมมติที่ว่า การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการบริโภคสินค้าบนเส้นความพอใจเท่ากันเส้นเดียวกัน จะทำให้ได้รับความพอใจเท่าเดิม

จากสมการ (8) และ (9) จะได้

$$\frac{\partial F}{\partial H} = -\frac{MU_h}{MU_f} \quad (10)$$

ซึ่งเป็นความชันของเส้นความพอใจเท่ากัน และมีค่าเป็นลบ ดังนั้นดุลยภาพของผู้บริโภคสามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$-\frac{MU_h}{MU_f} = -\frac{P_h}{P_f} \quad (11)$$

จากสมการที่ 11 แสดงถึงดุลยภาพของผู้บริโภคจะเกิดขึ้นเมื่อความชันของเส้นความพอใจเท่ากัน $\left(-\frac{MU_h}{MU_f}\right)$ ซึ่งเป็นอัตราส่วนของการทดแทนกันระหว่างสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศกับสินค้าที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ (Marginal rate of Substitution: MRS) มีค่าเท่ากับความชันของเส้นงบประมาณ $\left(-\frac{P_h}{P_f}\right)$ ซึ่งเป็นราคาเปรียบเทียบระหว่างราคาสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศกับราคาสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศ

จากสมการ (5) ถึง (7) สามารถนำไปหาอุปสงค์ของผู้บริโภคในแต่ละสินค้าด้วยฟังก์ชันของราคาและรายได้ ดังนี้

$$Q_h = f(P_h, P_f, Y) \quad (12)$$

$$Q_f = f(P_f, P_h, Y) \quad (13)$$

อุปสงค์ของสินค้าในสมการ (12) และ (13) ที่ได้จากการหาอนุพันธ์อันดับ 1 ไม่สามารถสรุปได้ว่า เมื่อผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าแต่ละชนิดแล้ว จะได้รับความพอใจสูงสุด จึงต้องคำนวณหาอนุพันธ์อันดับที่ 2 (Second Order Derivative) ด้วย ซึ่งจะพิจารณาจาก Bordered Hessian

Determinant โดยการหาค่า $|H|$ จากสมการอนุพันธ์อันดับที่ 1 ซึ่งจะต้องมีค่ามากกว่า 0 จึงจะทำให้ได้รับความพอใจสูงสุด โดยสามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$|H| = \begin{vmatrix} 0 & P_h & P_f \\ P_h & MU_{hh} & MU_{hf} \\ P_f & MU_{fh} & MU_{ff} \end{vmatrix} > 0$$

$$|H| = -P_f^2 MU_{hh} - P_h^2 MU_{ff} + 2P_h P_f MU_{hf} > 0 \quad (14)$$

จากค่า $|H|$ ที่ได้จากการหาอนุพันธ์อันดับ 2 จะแสดงถึงคุณสมบัติของเส้นความพอใจเท่ากันที่มีลักษณะโค้งเข้าหาจุดศูนย์กลาง (Strict Convexity to Origin) เป็นการแสดงว่า คำตอบในสมการ (10) เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะ (Unique Solution) และเมื่อรวมอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าของแต่ละบุคคลภายในประเทศจากสมการ (13) แล้ว จะได้ฟังก์ชันอุปสงค์รวมของการนำเข้าสินค้า (Import Demand Function) ดังนี้

$$IM^f = im^f(P_f, P_h, Y_h) \quad (15)$$

โดยที่

IM^f คือ ปริมาณสินค้านำเข้า

P_f คือ ราคาสินค้านำเข้า

P_h คือ ราคาสินค้าภายในประเทศ

Y_h คือ รายได้ที่เป็นตัวเงินของประเทศ บ่งบอกถึงผู้บริโภคมียภาพลงตาทางการเงิน

จากแนวคิดดั้งเดิม (Traditional Approach) ผู้บริโภคจะสามารถตัดสินใจเลือกซื้อระหว่างสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ และสินค้าที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศ โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเป็นสำคัญ และเงินงบประมาณ (รายได้) ที่มีอยู่

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก

การที่แต่ละประเทศจะส่งออกสินค้าและบริการได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้ (รัตน สหายคณิต, 2543: 265-267)

ราคาสินค้าส่งออก โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับราคาสินค้าส่งออกในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าประเทศใดมีราคาสินค้าอยู่ในระดับสูงกว่าราคาสินค้าในตลาดต่างประเทศ ซึ่งเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน ประเทศนั้นจะส่งออกสินค้านั้นน้อยลง แต่ถ้าประเทศใดมีราคาสินค้าอยู่ในระดับต่ำกว่าราคาสินค้าในตลาดต่างประเทศซึ่งเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน ประเทศนั้นจะส่งออกสินค้านั้นมากขึ้น

ปริมาณการผลิตในประเทศ โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิตในประเทศในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าประเทศใดสามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณที่มาก จะทำให้ประเทศนั้นส่งออกสินค้านั้นมากขึ้น แต่ถ้าประเทศใดสามารถผลิตสินค้าได้ในปริมาณที่น้อย จะทำให้ประเทศนั้นส่งออกสินค้านั้นน้อยลง ทั้งนี้ การส่งออกมากไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณการผลิตสินค้าได้ในปริมาณที่มากเกินไปความต้องการของผู้บริโภคเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการ

ต้นทุนการผลิตสินค้า โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับต้นทุนการผลิตสินค้าในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าประเทศใดมีต้นทุนการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันสูงกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ ประเทศนั้นย่อมสามารถแข่งขันการส่งออกในตลาดต่างประเทศได้น้อยกว่าคู่แข่ง แต่ถ้าประเทศใดมีต้นทุนการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ ประเทศนั้นย่อมสามารถแข่งขันการส่งออกในตลาดต่างประเทศได้มากกว่าคู่แข่ง

ความต้องการสินค้าของตลาดต่างประเทศ โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินค้าของตลาดต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการสินค้าจากประเทศผู้ส่งออกมาก จะทำให้ประเทศผู้ส่งออกสามารถส่งออกสินค้าได้มากขึ้น แต่ถ้าประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการสินค้าจากประเทศผู้ส่งออกลittle จะทำให้ประเทศผู้ส่งออกสามารถส่งออกสินค้าได้น้อยลง ทั้งนี้ ความต้องการนำเข้าสินค้านั้นขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและรายได้ของประเทศผู้นำเข้าด้วย

อัตราเงินเฟ้อ โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับอัตราเงินเฟ้อในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ประเทศที่ประสบปัญหาเงินเฟ้อในอัตราที่สูง ทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศและราคาปัจจัยการผลิตต่างๆ สูงขึ้น รวมทั้งค่าครองชีพสูงตามไปด้วย ซึ่งส่งผลให้ราคาสินค้าที่จะส่งออกสูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถขายสินค้าแข่งกับประเทศอื่นๆ ที่ไม่มีปัญหาเงินเฟ้อสูง ส่งผลให้การส่งออกลดลง แต่ถ้าประเทศที่ไม่มีปัญหาเงินเฟ้อหรือมีเงินเฟ้อในอัตราที่ต่ำ จะทำให้ราคาสินค้าส่งออกต่ำ และสามารถส่งออกสินค้าได้มากขึ้น

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศใดอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้า ทำให้ประเทศนั้นส่งออกสินค้ามากขึ้น เนื่องจากในสายตาของประเทศคู่ค้าจะมองว่าราคาสินค้าของประเทศนั้นถูกลง จึงนำเข้าสินค้ามากขึ้น แต่ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศใดแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้า ทำให้ประเทศนั้นส่งออกสินค้าน้อยลง

นโยบายการค้าของต่างประเทศ โดยการส่งออกจะมีความสัมพันธ์กับนโยบายการค้าของต่างประเทศในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าประเทศผู้นำเข้ามีนโยบายกีดกันสินค้าจากประเทศต่างๆ ที่ส่งออกไปขายในประเทศตนด้วยมาตรการต่างๆ จะทำให้ประเทศผู้ส่งออกไม่สามารถส่งสินค้าไปขายในต่างประเทศได้สะดวก หรือจำเป็นต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่สูงเพื่อให้สามารถส่งสินค้าไปขายได้ จึงทำให้ส่งออกสินค้าน้อยลง แต่ถ้าประเทศผู้นำเข้าไม่มีนโยบายกีดกันสินค้าจากประเทศหรือมีนโยบายการค้าเสรี จะทำให้ประเทศผู้ส่งออกสามารถส่งออกสินค้าได้มากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการด้านภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากรเป็นมาตรการที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือทางนโยบายในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพราะจะมีผลกระทบต่อสวัสดิการทางเศรษฐกิจของบุคคลหลายกลุ่ม และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งก่อให้เกิดการได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ระหว่างประเทศที่ทำการค้าร่วมกัน โดยภาษีศุลกากรแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ภาษีที่เก็บจากสินค้านำเข้าเรียกว่า “อากรขาเข้า” และภาษีที่เก็บจากสินค้าส่งออกเรียกว่า “อากรขาออก” ซึ่งทั้งอากรขา

เข้าและอากรขาออก เป็นภาษีทางอ้อมที่เก็บจากสินค้าที่ผ่านชายแดนเข้ามาในประเทศ และส่งออก
ไปผ่านชายแดนของประเทศ (อุดม เกิดพิบูลย์, 2543: 162 - 163)

ในการประเมินเงินภาษีที่จะเก็บจากสินค้า มี 2 วิธี ได้แก่ จัดเก็บตามมูลค่าของสินค้า และ
จัดเก็บตามหน่วยของปริมาณสินค้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การจัดเก็บตามมูลค่าของสินค้าเข้าเป็นหลัก ซึ่งรัฐบาลจะกำหนดอัตราภาษีเป็นตัวเลขร้อยละ
ละของมูลค่าสินค้าชนิดหนึ่งที่มีการกำหนดพิคัดไว้ในหมวดสินค้าต่างๆ แล้วนำตัวเลขนั้นเป็น
เกณฑ์คำนวณเงินภาษีที่จะเก็บเป็นอากรขาเข้า ซึ่งเรียกว่า “อากรขาเข้าตามมูลค่า” (Ad valorem
duty) สำหรับมูลค่าของสินค้าที่ใช้ในการประเมินเงินภาษีมียี่ 2 ลักษณะ คือ มูลค่า F.O.B. (Free On
Board) เป็นมูลค่าของสินค้าเมื่อขนถ่ายโอนขึ้นยานพาหนะก่อนจะออกจากประเทศต้นทาง และ
มูลค่า C.I.F. (Cost Insurance Freight) เป็นมูลค่าที่รวมต้นทุนการผลิตสินค้าจากโรงงาน ค่าขนส่ง
จากประเทศต้นทาง และค่าประกันภัย เช่น กำหนดว่าอัตราภาษียี่ร้อยละ 10 โดยผู้นำเข้าสินค้าจะต้อง
เสียภาษีให้รัฐบาลเท่ากับราคาสินค้านำเข้าคูณด้วยร้อยละ 10 ดังนั้น จะได้ราคาสินค้าภายในประเทศ
เมื่อรวมภาษีแล้ว ดังนี้

$$P = P_m(1 + t)$$

โดยที่

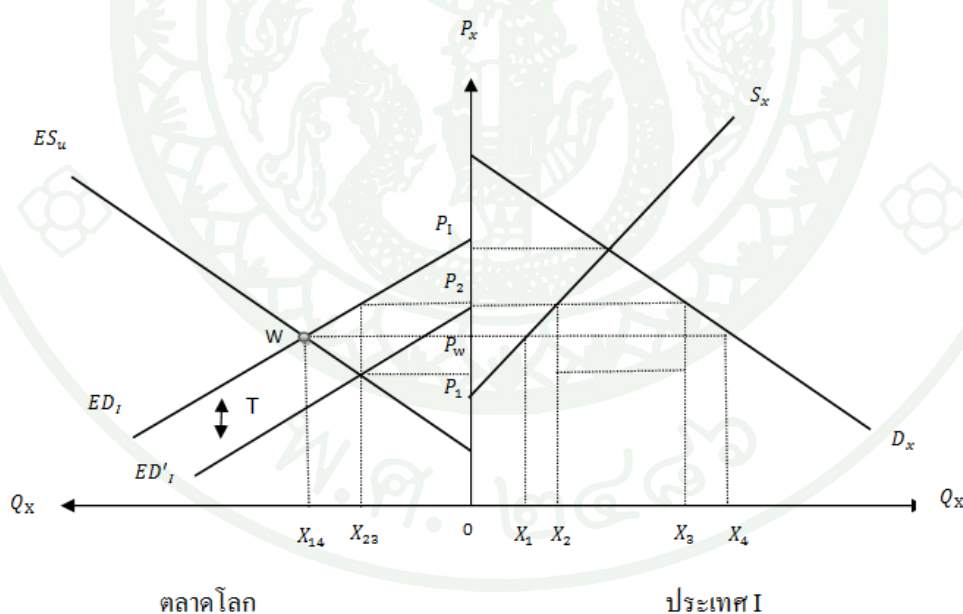
P คือ ราคาสินค้าภายในประเทศ

P_m คือ ราคาสินค้านำเข้า

t คือ อัตราภาษีอากรขาเข้า

การจัดเก็บตามหน่วยปริมาณของสินค้าเป็นหลัก ซึ่งรัฐบาลจะกำหนดอัตราภาษีเป็นจำนวนเงินคงที่ต่อหน่วยปริมาณของสินค้านิดหนึ่ง ซึ่งมีหน่วยเป็นปริมาตร หรือน้ำหนัก ขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้านิดนั้น โดยจะไม่คำนึงถึงมูลค่าของสินค้า เรียกว่า “อากรขาเข้าอัตราตามสภาพ” (Specific duty)

สำหรับการวิเคราะห์ผลของการเก็บภาษีศุลกากรของประเทศใหญ่จะอยู่ในรูปของการวิเคราะห์ดุลยภาพเฉพาะส่วน (Partial Equilibrium) ถ้าประเทศที่เก็บภาษีศุลกากรอยู่ในฐานะเป็นผู้บริโภครายใหญ่ที่มีส่วนสำคัญในตลาดโลก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายในประเทศ และนโยบายการค้าของประเทศรายใหญ่จะมีอิทธิพลต่ออัตราการค้าระหว่างประเทศ และย่อมมีผลต่อราคาในตลาดโลก ดังนั้น ผู้บริโภคในประเทศรายใหญ่จึงสามารถลดปริมาณการนำเข้าสินค้าลง เพื่อให้ราคาสินค้าที่นำเข้าลดลง ซึ่งสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังภาพที่ 2.1 (เขวเรศ ทับพันธุ์, 2553: 209 - 212)

ภาพที่ 2.1 แสดงผลของการเก็บภาษีนำเข้าสินค้า X ของประเทศ I ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้า X รายใหญ่ในตลาดโลก
ที่มา: เขวเรศ ทับพันธุ์ (2553)

สมมติให้ตลาดโลกประกอบด้วย 2 ประเทศ คือ ประเทศ I และประเทศ U โดยที่ประเทศ I เป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้า X รายใหญ่ ซึ่งตลาดสินค้า X ภายในประเทศ I มีขนาดเล็กมากเมื่อเทียบกับการผลิตโดยรวมของประเทศ และประเทศ U เป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้า X

ก่อนการเก็บภาษีนำเข้าสินค้า X

กรณียังไม่มีการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้น ตลาดสินค้า X ภายในประเทศ I เกิดจากเส้นอุปสงค์ (D_X) และเส้นอุปทาน (S_X) ของสินค้า X ณ ระดับราคาสินค้า X เท่ากับ P_1 หากราคาสินค้าในตลาดโลกอยู่ต่ำกว่า P_1 ประเทศ I จะมีความต้องการนำเข้าสินค้า X เท่ากับเส้นอุปสงค์ต่อการนำเข้าสินค้า X คือ เส้น ED_1 และเส้นอุปทานการส่งออกสินค้า X ของประเทศ U คือ เส้น ES_U ซึ่งแต่ละจุดที่อยู่บนเส้น ES_U แสดงปริมาณอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ที่เหลือจากความต้องการบริโภคสินค้า X ของประเทศ U จึงต้องการส่งออกในแต่ละระดับราคา

เมื่อมีการค้าระหว่างประเทศ I และประเทศ U เกิดขึ้นโดยเสรี ราคาสินค้า X ที่ทั้ง 2 ประเทศยอมรับในการทำการค้าร่วมกันคือ ราคา P_W ซึ่งเป็นราคาดุลยภาพของสินค้า X ที่ถูกกำหนดโดยเส้น ED_1 และเส้น ES_U ที่จุดดุลยภาพ W ในปริมาณดุลยภาพ X_{14} ดังนั้น ราคาสินค้า X ภายในประเทศ I ย่อมเท่ากับ P_W และผู้บริโภคในประเทศ I จะมีความต้องการบริโภคสินค้า X เท่ากับ OX_4 แต่ปริมาณสินค้า X ในประเทศ I มีเพียง OX_1 ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในประเทศทำให้ประเทศ I นำเข้าสินค้า X จากประเทศ U เท่ากับ X_1X_4

หลังการเก็บภาษีนำเข้าสินค้า X

ต่อมาประเทศ I มีนโยบายเก็บภาษีนำเข้าสินค้า X ในอัตรา T บาทต่อหน่วย ส่งผลให้เส้น ED_1 เลื่อนระดับลงมาอยู่ที่เส้น ED'_1 เนื่องจากประเทศ U จะต้องเสียภาษีนำเข้าสินค้า X ให้กับประเทศ I จึงจำหน่ายสินค้า X ในราคา P_2 (ราคาที่รวมภาษีนำเข้าแล้ว) สำหรับประเทศ I ณ ระดับราคา P_2 ซึ่งเป็นราคาที่สูงกว่าราคาในตลาดโลก ทำให้ความต้องการนำเข้าสินค้า X มาบริโภคภายในประเทศ ณ แต่ละระดับราคาจึงลดลง ส่งผลให้ราคาสินค้า X ในประเทศ I ลดลงเป็น P_1 แม้ว่าผู้บริโภคในประเทศ I จะสามารถซื้อสินค้า X ได้ในราคา P_1 ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่า P_W แต่ปริมาณสินค้า X ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ประเทศ I จึงต้องนำเข้าสินค้า X ในราคา $P_2 = (P_1 + T)$ และทำให้ผู้บริโภคภายในประเทศ I ต้องซื้อสินค้า X ในราคาที่สูงขึ้นจาก P_1 เป็น P_2 ส่งผลให้อุปสงค์

สินค้า X ของผู้บริโภคนในประเทศ I ลดลงจาก OX_4 เป็น OX_3 ซึ่งในปริมาณสินค้า X เพิ่มขึ้นเป็น OX_2 และจะนำเข้าสินค้า X ในปริมาณที่ลดลงเท่ากับ X_{23} ดังนั้น ผลของการเก็บภาษีนำเข้าสินค้า X ของประเทศ I ทำให้ราคาสินค้า X ในประเทศสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคในประเทศลดการบริโภคสินค้า X ลง ทำให้ประเทศ U ส่งออกสินค้า X ได้ในจำนวนที่ลดลง

จากการวิเคราะห์ผลของการเก็บภาษีอากรขาเข้าข้างต้น เปรียบเสมือนการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป เนื่องจากสหภาพยุโรปจะเก็บภาษีอากรขาเข้าในสินค้ากุ้งสดแช่แข็งเป็นอัตราปกติ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ที่ไทยได้รับเมื่อไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ซึ่งจะส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคในสหภาพยุโรปต้องบริโภคกุ้งสดแช่แข็งในราคาที่สูงขึ้น จึงลดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปลดลง

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากผลงานวิจัยต่างๆ ที่มีผู้ศึกษามาก่อนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศ และส่วนที่สองเป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ในการนำเข้าสินค้าและการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศ

สายฝน ตระกูลสุทรัพย์ (2543) ได้ศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวของประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลทศวรรษในระหว่างปี 2529 - 2539 วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (The Revealed Comparative Advantage: RCA) ของไทยและประเทศคู่แข่ง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ปากีสถาน อินเดีย และจีน ซึ่งแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรกเป็นการพิจารณาเปรียบเทียบสินค้าทั้งหมดที่ส่งออก และกรณีที่สอง คือ เป็นการพิจารณา

เปรียบเทียบเฉพาะสินค้าเกษตรที่ส่งออก พร้อมทั้งวิเคราะห์การขยายตัวการส่งออกข้าวของไทย โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share Model: CMS)

ผลการศึกษา RCA พบว่า ประเทศไทยและประเทศคู่แข่งดังกล่าว มีค่า RCA มากกว่า 1 แสดงว่าทั้งประเทศไทยและประเทศคู่แข่งมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าข้าวทั้ง 2 กรณี ที่ศึกษา แต่มีเพียงประเทศอินเดียที่มีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้นในช่วงที่ ทำการศึกษาสำหรับผลการศึกษาแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่พบว่า การขยายตัวของการส่งออก ข้าวไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยภายนอก คือ การขยายตัวของการส่งออกทั้งหมดของโลก และ การกระจายตลาดที่มีผลทำให้การส่งออกข้าวของไทยมีการขยายตัวสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของการ ส่งออกข้าวของโลกแต่ผลของปัจจัยภายในประเทศ ทำให้การขยายตัวของการส่งออกข้าวไม่เพิ่มขึ้น เท่าที่ควร เนื่องจากเป็นผลจากการแข่งขันที่แท้จริง และการปรับเปลี่ยนการส่งออกของไทย ดังนั้น ไทยจึงควรปรับปรุงการผลิตข้าวเพื่อการส่งออกโดยเน้นข้าวที่มีคุณภาพดี สำหรับบรรจุก้นท์ข้าว เพื่อการส่งออกจะต้องปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของตลาด และประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับข้าวให้ถูกต้อง

จากการศึกษาของสายฝนนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศ

Kijboonchoo and Kalayanakupt (2003) ได้ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและความ ได้เปรียบเชิงแข่งขันในการส่งออกทุ่นำกระป๋องของไทยในตลาดโลก โดยใช้ข้อมูลทศวรรษในช่วงปี 2525 - 2541 วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและความได้เปรียบเชิงแข่งขันดังกล่าว โดยใช้ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) และวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกทุ่นำกระป๋องรายใหญ่ไปตลาดโลก

ผลการศึกษา RCA พบว่า ในภาพรวมประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการ ส่งออกทุ่นำกระป๋องไปตลาดโลกลดลงเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกประเทศอื่น เช่น เอกวาดอร์ สเปน และฟิลิปปินส์ เป็นต้น สำหรับผลการศึกษาการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดพบว่า ไทยยังคงเป็นผู้ ส่งออกทุ่นำกระป๋องรายใหญ่ที่สุดในตลาดโลก แม้ว่าจะมีส่วนแบ่งตลาดที่ลดลงในช่วงที่ ทำการศึกษา ซึ่งส่วนแบ่งตลาดที่ลดลง ส่งผลให้ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกทุ่นำ

กระป๋องของไทยลดลงด้วย ดังนั้น ปริมาณและมูลค่าในการส่งออกหูกษากระป๋องของไทยไปตลาดโลกจึงลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษาของ Kijboonchoo and Kalayanakupt นี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏและการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด

พบกานต์ อาวีชนาการ (2553) ได้ศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้าไทยและสินค้าอินโดนีเซียที่ส่งออกไปยังตลาดอาเซียนโดยใช้ข้อมูลทศนิยมในช่วงปี 2548 – 2552 วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) ของสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยกับสินค้าที่ผลิตในประเทศอินโดนีเซียไปยังตลาดอาเซียน ซึ่งใช้ข้อมูลสินค้าในระบบ SITC Rev 3 ระดับ 2 digit และมีสินค้าทั้งหมด 62 กลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า ไทยมีค่าดัชนี RCA เพิ่มขึ้นจากปี 2548 แสดงว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตและส่งออกสินค้าไปตลาดอาเซียนมากกว่าอินโดนีเซีย โดยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 12 ของรายการสินค้าทั้งหมด คิดเป็นสินค้าจำนวน 42 รายการจากทั้งหมด 62 รายการ โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าในกลุ่มอาหารและสัตว์มีชีวิต กลุ่มวัตถุดิบที่กินไม่ได้ ยกเว้นเชื้อเพลิง กลุ่มวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง และกลุ่มสินค้าการผลิตอื่นๆ

จากการศึกษาของพบกานต์นี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปตลาดต่างประเทศโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ในการนำเข้าสินค้าและการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร

ปัญญา วิสูตร (2540) ได้ศึกษาอุปสงค์นำเข้าและผลสะท้อนของการปรับลดภาษีศุลกากรต่อมูลค่าการนำเข้าของไทย โดยใช้ข้อมูลทศนิยมในช่วงปี 2504-2537 (ใช้ปี 2530 เป็นฐานในการวิเคราะห์) มาวิเคราะห์ผลของการลดภาษีอากรขาเข้าต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้า

ได้แก่ มูลค่าการนำเข้าในหมวดสินค้าอุตสาหกรรม 4 หมวด คือ หมวดน้ำมันเชื้อเพลิง หมวดเคมีภัณฑ์ หมวดสินค้าหัตถกรรม และหมวดเครื่องจักรและยานยนต์ รายได้ที่แท้จริง ราคาเปรียบเทียบของราคานำเข้าที่รวมภาษีแล้ว และราคาภายในประเทศ อัตราภาษีนำเข้าซึ่งประมาณการอุปสงค์นำเข้าโดยใช้เทคนิค Cointegration และแบบจำลอง Error Correction Model (ECM) และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับมูลค่าการนำเข้าในหมวดสินค้าอุตสาหกรรมทั้ง 4 หมวดข้างต้น รวมทั้งวิเคราะห์ผลสะท้อนของการลดภาษีอากรนำเข้า

ผลการทดสอบ Cointegration ของตัวแปรแต่ละหมวดสินค้านำเข้าพบว่า รายได้ที่แท้จริงมีความสัมพันธ์เชิงคู่ระยะยาวในระยะยาวกับมูลค่าการนำเข้าในทุกหมวดสินค้า โดยมีค่าความยืดหยุ่นอยู่ในระหว่าง 1.06 ถึง 2.28 แต่ราคาเปรียบเทียบไม่มีความสัมพันธ์เชิงคู่ระยะยาวกับมูลค่าการนำเข้าในแต่ละหมวดสินค้า จึงไม่สามารถหาค่าความยืดหยุ่นในระยะยาวได้ ยกเว้นในหมวดสินค้ารวมที่สามารถหาค่าความยืดหยุ่นในระยะยาวระหว่างราคาเปรียบเทียบกับมูลค่าการนำเข้าสินค้าได้เท่ากับ 1.02 ดังนั้น ราคานำเข้ากับราคาภายในประเทศที่อยู่ในรูปของราคาเปรียบเทียบจึงมีแนวโน้มที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันค่อนข้างมาก สัดส่วนของราคาเปรียบเทียบจึงไม่ได้สะท้อนถึงการทดแทนกัน และผลการศึกษาในสมการ ECM พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าติดลบทุกหมวดสินค้า แสดงว่า มีการปรับลดส่วนที่ผิดพลาดจนกระทั่งเข้าสู่คู่ระยะยาว ดังนั้น กรณีที่สมการมีตัวแปรหุ่นจะสามารถทำนายได้ดีกว่า และให้ค่า Adjust R-square ได้สูงกว่ากรณีที่ไม่เป็นตัวแปรหุ่น

สำหรับผลการศึกษาผลสะท้อนของการปรับลดภาษีนำเข้า โดยพิจารณาจากค่าความยืดหยุ่นต่อราคาเปรียบเทียบ (ภายใต้สมมติฐานของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวแปรราคามาจากการเปลี่ยนแปลงของภาษีอย่างเดียว) ซึ่งพบว่า เมื่อมีการลดภาษีนำเข้าลงร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมในระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0427 และ 0.1020 ตามลำดับ และหากคำนวณจากข้อมูลการนำเข้าปี 2537 พบว่า เมื่อมีการปรับลดอัตราภาษีลงร้อยละ 1 จะทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของปีดังกล่าวในระยะสั้นและระยะยาวเพิ่มขึ้นเท่ากับ 5,845.78 ล้านบาท และ 13,964.16 ล้านบาท

จากการศึกษาของปัญญานันท์ สามารถนำแนวคิดที่เกี่ยวกับอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้ามาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

วาทิน ชาวนพงษ์ (2543) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลทศนิยมเป็นรายไตรมาสในช่วงปี 2537 – 2542 วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยในการศึกษาการนำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของสหรัฐอเมริกาก็จะแยกตามประเภทของกุ้งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กุ้งสดมีเปลือกแช่แข็ง กุ้งเนื้อแช่แข็ง และกุ้งแปรรูปแช่แข็ง สำหรับการนำเข้ากุ้งแช่แข็งของญี่ปุ่นพิจารณาจากปริมาณการนำเข้ากุ้งแช่แข็งโดยรวม ซึ่งได้นำปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ได้แก่ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น จำนวนประชากรของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น และตัวแปรหุ่นฤดูกาลโดยใช้วิธีประมาณการทางเศรษฐมิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares)

ผลการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาพบว่า ราคานำเข้ากุ้งสดมีเปลือกแช่แข็ง กุ้งเนื้อแช่แข็ง และกุ้งแปรรูปแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกา และตัวแปรหุ่นฤดูกาลไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 มีความสัมพันธ์กับความต้องการนำเข้ากุ้งสดมีเปลือกแช่แข็ง กุ้งเนื้อแช่แข็ง และกุ้งแปรรูปแช่แข็งจากไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สำหรับกุ้งแปรรูปแช่แข็งจะเป็นที่นิยมบริโภคมากในช่วงไตรมาสที่ 4 เนื่องจากเป็นช่วงเทศกาลคริสต์มาสและปีใหม่ ในขณะที่กุ้งสดมีเปลือกแช่แข็งและกุ้งเนื้อแช่แข็งสามารถใช้ในการประกอบอาหารอื่นๆ ได้ทั่วไปนอกเหนือจากช่วงเทศกาลดังกล่าว ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของความต้องการนำเข้ากุ้งสดมีเปลือกแช่แข็งต่อราคากุ้งสดมีเปลือกแช่แข็งจากไทย ค่าความยืดหยุ่นของความต้องการนำเข้ากุ้งเนื้อแช่แข็งต่อราคากุ้งเนื้อแช่แข็งจากไทย ค่าความยืดหยุ่นของความต้องการนำเข้ากุ้งแปรรูปแช่แข็งต่อราคากุ้งแปรรูปแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาเท่ากับ -1.02 -2.71 และ -3.06 ตามลำดับ

สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของญี่ปุ่นพบว่า ราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของญี่ปุ่น มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศญี่ปุ่น และตัวแปรหุ่นฤดูกาลไตรมาสที่ 4 มีความสัมพันธ์กับความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของญี่ปุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งกุ้งแช่แข็งจากไทยมีลักษณะเป็นสินค้าอ้อยคุณภาพเมื่อเทียบกับกุ้งอื่นๆ ดังนั้น ผู้บริโภคของญี่ปุ่นที่ชอบความสะดวกสบายในการบริโภคหันไปบริโภคกุ้งแปรรูปสำเร็จที่พร้อมรับประทานได้มากขึ้น และลดการบริโภคกุ้งแช่แข็งจากไทยลงเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่สำหรับกุ้งแช่แข็ง คนในญี่ปุ่นจะนิยมบริโภคในช่วงไตรมาสที่ 4 จึงมีความต้องการนำเข้ากุ้งแช่

แข็งแกร่งจากไทยมากเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่นๆ ซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งต่อราคากุ้งแช่แข็งจากไทยของญี่ปุ่นเท่ากับ -1.06

จากการศึกษาของวาทีนนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ได้แก่ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย และ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ตุล ครอบรู้ (2545) ได้ศึกษาถึงผลกระทบจากการตัดสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรปต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปสหภาพยุโรปโดยใช้ข้อมูลทศนิยมในช่วงปี 2531 – 2543 วิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปจากไทยเทียบกับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปจากประเทศคู่แข่งของไทย(เอกวาดอร์ บังกลาเทศ อินโดนีเซีย จีน และอินเดีย) ได้แก่ ราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ราคากุ้งสดแช่แข็งของประเทศคู่แข่งของไทย GDP ของสหภาพยุโรป และ GDP Deflator ของสหภาพยุโรป ซึ่งประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และคำนวณหาผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิดังกล่าว 2 ทางคือ Trade Diversion และ Trade Reduction

ผลการคำนวณหาผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิดังกล่าวด้วย Trade Diversion พบว่าเมื่อสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป ทำให้การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่สูงขึ้น ส่งผลให้ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยสูงขึ้น สหภาพยุโรปจึงหันไปนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากประเทศคู่แข่งของไทยที่ยังได้รับสิทธิ GSP หรือเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตรายกได้สิทธิ GSP แทนการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ดังนั้นอัตราภาษีที่มีความแตกต่างระหว่างภาษีที่เก็บภายใต้สิทธิ GSP และภาษีอากรขาเข้าในอัตรายกได้ ทำให้ราคากุ้งสดแช่แข็งเพิ่มสูงขึ้น และเมื่อสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 จะมีผลทำให้สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลงเป็นมูลค่า 1,207.81 ล้านบาท

ผลการคำนวณหาผลกระทบจากการถูกตัดสิทธิดังกล่าวด้วย Trade Reduction พบว่า เมื่อสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป ทำให้การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยลดลง เนื่องจากไทยต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราปกติส่งผลให้ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งสูงขึ้น ผู้บริโภคในสหภาพยุโรปจึงบริโภคกุ้งสดแช่แข็งที่นำเข้าจากไทยลดลง และหันไปบริโภคกุ้งสดแช่แข็งที่สหภาพยุโรปผลิตขึ้นเองภายในประเทศแทน ดังนั้น เมื่อสหภาพยุโรปตัดสิทธิ GSP ทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 จะมีผลทำให้สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยลดลงเป็นมูลค่า 501.40 ล้านบาท

การศึกษาของชุดนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป (ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป) ได้แก่ ราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ราคากุ้งสดแช่แข็งของประเทศคู่แข่งของไทย และ GDP ของสหภาพยุโรป

ปริชา โพธานาพงษ์ (2545) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้ข้อมูลทศวรรษในช่วงปี 2529-2543 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ได้แก่ อัตราส่วนราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศไทยของสหรัฐอเมริกาต่อราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งโดยเฉลี่ยของประเทศสหรัฐอเมริกา (ราคาสัมพัทธ์) ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศเอกวาดอร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา รายได้ประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น) จำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา และตัวแปรหุ่นการใช้มาตรการทางด้านอนุรักษัทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านห้ามนำเข้ากุ้งทะเลจากประเทศที่ไม่มีการใช้เครื่องมือจับกุ้งที่ไม่ทำลายต่อเต่าทะเลของประเทศสหรัฐอเมริกา และวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏซึ่งใช้ข้อมูลทศวรรษเป็นรายปีในช่วงปี 2537-2543 โดยการพิจารณาเลือกคู่แข่งจากประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด คือ ประเทศเอกวาดอร์ เม็กซิโก อินโดนีเซีย และอินเดีย

สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหรัฐอเมริกา พบว่า ปัจจัยด้านมาตรการทางการค้าของสหรัฐอเมริกาว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในด้านการอนุรักษ์เต่าทะเลนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเป็นตัวกำหนดอุปสงค์การนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของไทย ส่วนปัจจัยด้านราคามีความสำคัญน้อยมากในการกำหนดอุปสงค์การนำเข้าดังกล่าว เนื่องจากสหรัฐอเมริกาคำนึงถึงคุณภาพของกุ้งสดแช่แข็งเป็นสำคัญ จึงมีการกำหนดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย สำหรับปัจจัยด้านรายได้และจำนวนประชากรของสหรัฐอเมริกาไม่มีความสำคัญมากนักในการกำหนดอุปสงค์การนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย

จากผลการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของไทยและประเทศคู่แข่งดังกล่าวพบว่า ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกา โดยในช่วงปี 2538-2540 ไทยมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลง แต่ในช่วงปี 2541-2543 ไทยมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้น ในขณะที่เอกวาดอร์มีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2537-2541 หลังจากนั้นแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของเอกวาดอร์ลดลง สำหรับเม็กซิโกมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลงอย่างต่อเนื่องตลอดในช่วงที่ทำการศึกษา แต่อินโดนีเซียและอินเดียมีแนวโน้มความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ทำการศึกษา

การศึกษาของปริญนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ได้แก่ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศคู่แข่งของประเทศสหรัฐอเมริกา รายได้ประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น)

รุ่งโรจน์ พัฒนานุญไพบูลย์ (2547) ได้ศึกษาถึงอุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท ซึ่งใช้ข้อมูลทุกภูมิภาคในช่วงปี 2536 – 2545 โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนการลดค่าเงินบาท ตั้งแต่เดือนมกราคม 2536 ถึงเดือนมิถุนายน 2540 ซึ่งไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน และช่วงหลังการลดค่าเงินบาท ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ถึงเดือนธันวาคม 2545 ซึ่งไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว มาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ และใช้ค่าความยืดหยุ่นในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกกุ้งสด

แช่เย็นแช่แข็งต่อราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยราคาส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในทิศทางตรงกันข้ามทั้งในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท และมีความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งต่อราคาส่งออกในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนการลดค่าเงินบาทเท่ากับ -0.4820 และหลังการลดค่าเงินบาท -0.2764 ซึ่งค่าความยืดหยุ่นที่ได้ทั้งก่อนและหลังการลดค่าเงินบาทมีลักษณะเป็นค่าความยืดหยุ่นน้อย ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของราคาจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทย สำหรับปัจจัยด้านอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐมีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกันทั้งในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท และมีความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งต่ออัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐในช่วงก่อนการลดค่าเงินบาทเท่ากับ 4.9804 เนื่องจากในช่วงก่อนการลดค่าเงินบาท ไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตะกร้าเงิน ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่ส่งผลให้ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่มาก ส่วนค่าความยืดหยุ่นของปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งต่ออัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐในช่วงหลังการลดค่าเงินบาทเท่ากับ 0.3897 แสดงว่า อัตราแลกเปลี่ยนในช่วงหลังการลดค่าเงินบาท ทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้น

จากการศึกษาของรุ่งโรจน์นี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ได้แก่ ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย และอัตราแลกเปลี่ยน

เกมกาญจน์ เหลืองวิรุจน์กุล (2553) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมเป็นรายปี ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ข้อมูลในช่วงปี 2533 – 2552 ประเทศญี่ปุ่นใช้ข้อมูลในช่วงปี 2537 – 2552 และประเทศเกาหลีใต้ใช้ข้อมูลในช่วงปี 2539 – 2552 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวล

รวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัว ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของคู่แข่ง และจำนวนประชากร

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหรัฐอเมริกา พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของสหรัฐอเมริกา ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยและคู่แข่ง และจำนวนประชากร สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยได้ร้อยละ 80.45 ที่เหลืออีกร้อยละ 19.55 เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในแบบจำลอง ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่นพบว่า ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยและเวียดนามไปญี่ปุ่น และจำนวนประชากรของญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของญี่ปุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปเกาหลีใต้พบว่า ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยไปเกาหลีใต้มีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของเกาหลีใต้ ราคาส่งออกกุ้งแช่แข็งแช่แข็งของเวียดนาม และจำนวนประชากรของเกาหลีใต้ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทย ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยไปเกาหลีใต้ได้ร้อยละ 80.15 ที่เหลือร้อยละ 19.85 เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่นๆ

จากการศึกษาของแถมกาญจน์นี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ได้แก่ ราคาส่งออกกุ้งแช่แข็งไทย ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของคู่แข่งของไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง

ตารางที่ 2.1 สรุปตัวแปรอิสระของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	หัวข้องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรที่มีนัยสำคัญ
วาทีน ธารนพษ์ (2543)	ปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้าจากไทยของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น	1. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทย 2. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของคู่แข่งของไทย 3. จำนวนประชากร 4. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) 5. ฤดูกาล	1. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทย 2. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 3. ตัวแปรหุ่นฤดูกาลไตรมาสที่ 3 และ 4 หมายเหตุ : ตัวแปรหุ่นฤดูกาลไตรมาสที่ 3 มีนัยสำคัญกับกุ้งสดมีเปลือกแช่แข็ง และกุ้งเนื้อแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกา
ปรีชา โปธาธนาพงษ์ (2545)	ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังสหรัฐอเมริกา	1. อัตราส่วนราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศไทยของสหรัฐอเมริกาต่อราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งโดยเฉลี่ยของประเทศสหรัฐอเมริกา (ราคาสัมพัทธ์) 2. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศเอกวาดอร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา 3. GDP สหรัฐอเมริกา 4. จำนวนประชากร 5. ตัวแปรหุ่นที่มีการใช้มาตรการทางด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านห้ามนำเข้ากุ้งทะเลจากประเทศที่ไม่มีการใช้เครื่องมือจับกุ้งที่ไม่ทำลายต่อเต่าทะเลของประเทศสหรัฐอเมริกา	1. อัตราส่วนราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศไทยของสหรัฐอเมริกาคือราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งโดยเฉลี่ยของประเทศสหรัฐอเมริกา (ราคาสัมพัทธ์) 2. ตัวแปรหุ่นที่มีการใช้มาตรการทางด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านห้ามนำเข้ากุ้งทะเลจากประเทศที่ไม่มีการใช้เครื่องมือจับกุ้งที่ไม่ทำลายต่อเต่าทะเลของประเทศสหรัฐอเมริกา

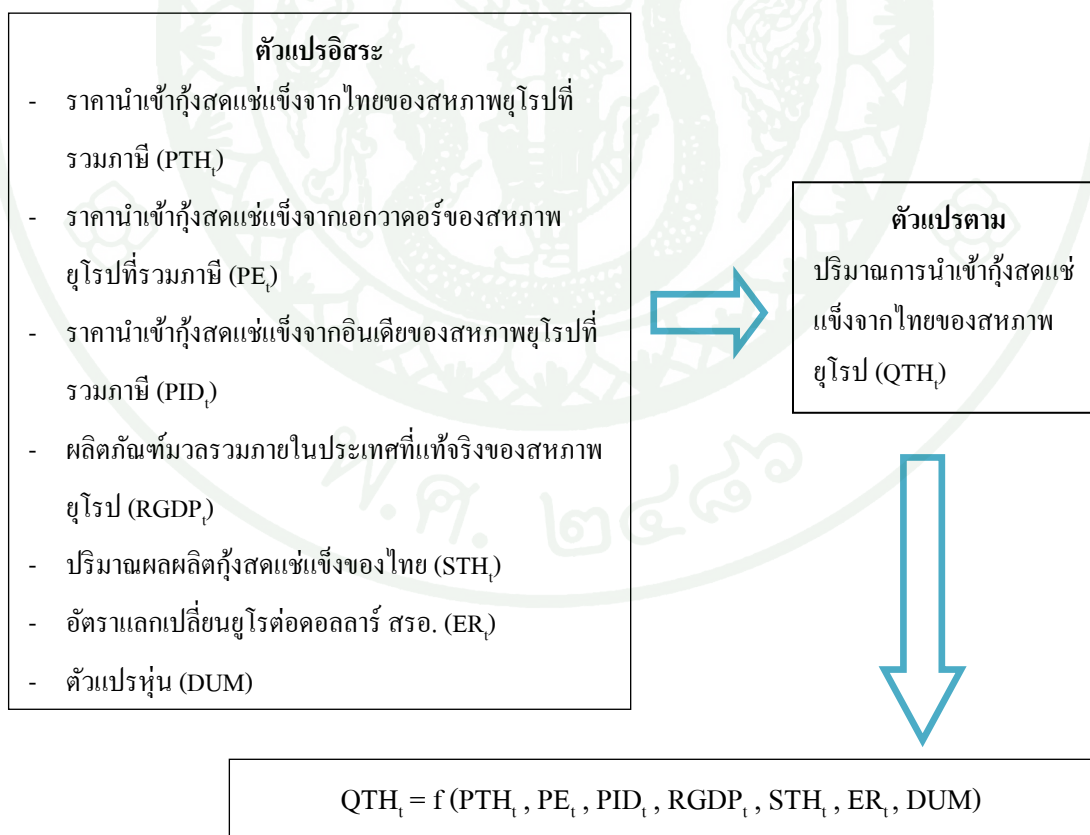
ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ผู้วิจัย	หัวข้องานวิจัย	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรที่มีนัยสำคัญ
ตุล ครอบรู้ (2545)	ผลกระทบจากการค้าสิทธิพิเศษทาง ศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพ ยุโรปต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ของประเทศไทยไปสหภาพยุโรป	1. ราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทย 2. ราคากุ้งสดแช่แข็งของประเทศคู่แข่งของไทย 3. GDP Deflator ของสหภาพยุโรป 4. GDP	1. ราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทย 2. ราคากุ้งสดแช่แข็งของประเทศคู่แข่งของไทย 3. GDP
รุ่งโรจน์ พัฒนานุญไชยกุล (2547)	อุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง ของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาใน ช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท	1. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไป ตลาดสหรัฐอเมริกา 2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ	1. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาด สหรัฐอเมริกา 2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ
แถมกาญจน์ เหลืองวิรัตน์กุล (2553)	ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ของประเทศไทยไปยังประเทศ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ที่แท้จริงต่อหัว 2. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย 3. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของคู่แข่งของไทย 4. จำนวนประชากร	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง ต่อหัวของสหรัฐอเมริกา 2. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ 3. ราคาส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของคู่แข่งไป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น 4. จำนวนประชากรของสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้า ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก และการตรวจเอกสารงานวิจัยของวาทีน ราชานพงษ์, ปรีชา โพธารณพงษ์, ตูล ครอบรู้, รุ่งโรจน์ พัฒนานุญ ไพบุลย์ และแกมกาญจน์ เหลืองวิจิณกุล เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คาดว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ได้แก่ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรป ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรป ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของสหภาพยุโรป ปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทย อัตราแลกเปลี่ยนยูโรต่อดอลลาร์สหรัฐ และตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถแสดงได้ตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทย และประเทศคู่แข่ง ได้แก่ เอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนาม เป็นข้อมูลทุติยภูมิรายปีตั้งแต่ปี 2548 – 2555 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8 ปี โดยมีแหล่งที่มาจากกรมส่งเสริมการค้าส่งออก รวบรวมจาก World Trade Atlas (WTA) และมีข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มา ดังนี้

1.1 มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนามไปยังสหภาพยุโรป (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

1.2 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนามไปยังสหภาพยุโรป (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

1.3 มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากโลกของสหภาพยุโรป (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

1.4 มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดจากโลกของสหภาพยุโรป (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

2. ข้อมูลสำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เป็นข้อมูลทศนิยมรายไตรมาสตั้งแต่ปี 2548 – 2555 ซึ่งมีจำนวนข้อมูลทั้งหมด 32 จำนวน โดยมีแหล่งที่มาของข้อมูล ดังนี้

2.1 กรมส่งเสริมการค้าส่งออก โดยรวบรวมจาก World Trade Atlas (WTA) และมีข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มานี้ ได้แก่ ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป (ตัน) และราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปจากไทย เอกวาดอร์ และอินเดีย (ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน)

2.2 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยรวบรวมจาก Euro Stat และมีข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มานี้ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง (พณล้านยูโร)

2.3 สถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล กรมประมง และมีข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มานี้ คือ ปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทย (ตัน)

2.4 Reuters และมีข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่มานี้ คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ยูโรต่อดอลลาร์สหรัฐ)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยและประเทศคู่แข่ง ได้แก่ เอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนาม จะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้ดัชนีชี้วัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) เป็นเครื่องมือในการวัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และคำนวณหาส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปของประเทศดังกล่าว ซึ่งสามารถคำนวณได้ ดังนี้

การคำนวณหาค่า RCA สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$RCA_{si} = \frac{X_{si} / X_i}{X_{seu} / X_{eu}}$$

โดยที่

RCA_{si} คือ ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศ i ไปยังสหภาพยุโรป

X_{si} คือ มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศ i ไปยังสหภาพยุโรป

X_i คือ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของประเทศ i ไปยังสหภาพยุโรป

X_{seu} คือ มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปจากโลก

X_{eu} คือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของสหภาพยุโรปจากโลก

i คือ ประเทศไทย เอกวาดอร์ อินเดีย จีน และเวียดนาม

eu คือ สหภาพยุโรป

s คือ กุ้งสดแช่แข็ง

การคำนวณหาส่วนแบ่งตลาด (MS) สามารถคำนวณได้ ดังนี้

$$MS_i = \frac{X_{ieu}}{M_{weu}}$$

โดยที่

MS_i คือ ส่วนแบ่งตลาดกุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป

X_{ieu} คือ มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศ i ไปยังประเทศสหภาพยุโรป

M_{weu} คือ มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากโลกของสหภาพยุโรป

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป จะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP และผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP สามารถเขียนในรูปแบบจำลองที่ใช้ในการวิจัยได้ ดังนี้

$$QTH_t = f(PTH_t, PE_t, PID_t, RGDP_t, STH_t, ER_t, DUM) \quad (3.1)$$

โดยที่

QTH_t	คือ ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป (ตัน)
PTH_t	คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อตัน)
PE_t	คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อตัน)
PID_t	คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อตัน)
$RGDP_t$	คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของสหภาพยุโรป (พันล้านยูโร)
STH_t	คือ ปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทย (ตัน)
ER_t	คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ยูโรต่อดอลลาร์ สรอ.)
u_t	คือ ค่าความคลาดเคลื่อน
t	คือ ไตรมาสที่ 1,2,3,..., T
DUM	คือ สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

กำหนดให้ $DUM = 0$ เป็นช่วงที่ไม่เกิดวิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี 2548 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี 2552

DUM = 1 เป็นช่วงที่เกิดวิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2552 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2555

จากแบบจำลองข้างต้นสามารถนำมาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในสมการถดถอย โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนที่มีตัวแปรหุ่นด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) เพื่อหาความสัมพันธ์ของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปกับปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้าดังกล่าวในรูปแบบสมการ Log-linear Regression ดังนี้

$$\ln QTH_t = a + b_1 \ln PTH_t + b_2 \ln PE_t + b_3 \ln PID_t + b_4 \ln RGDP_t + b_5 \ln STH_t + b_6 \ln ER_t + b_7 DUM + u_t \quad (3.2)$$

จากสมการ (3.2) เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์การประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากแบบจำลอง จึงจำเป็นต้องทำการทดสอบข้อมูลทางสถิติเบื้องต้น (Descriptive statistics) ทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root) ทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และทดสอบปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) เพื่อทำการเลือกระดับของตัวแปรที่เหมาะสม และความแม่นยำของผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ โดยจะทดสอบทั้งตัวแปรในระดับ และตัวแปรที่มีความแตกต่างลำดับที่ 1 หรือตัวแปรอัตราการเติบโต (First Difference) เพื่อให้ค่าที่ประมาณได้มีนัยสำคัญทางสถิติและเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในปี 2558 ทำให้ไทยต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่ถูกปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12 จากอัตรากาญไต้สิทธิ GSP ร้อยละ 4.2 ส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเปลี่ยนแปลงไป และทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น จึงต้องคำนวณหาปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP โดยใช้สมการ (3.2) ที่แสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปกับปัจจัยต่างที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้าดังกล่าวก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP ดังนี้

$$\ln QTH_t = a + b_1 \ln PTH_t + b_2 \ln PE_t + b_3 \ln PID_t + b_4 \ln RGDP_t + b_5 \ln STH_t + b_6 \ln ER_t + b_7 DUM + u_t$$

จากสมการ (3.2) เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ซึ่งส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่นๆ มีค่าเท่ากับ 0 และกำหนดให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ไม่รวมภาษีทั้งก่อนและหลังถูกยกเลิกสิทธิ GSP คงที่ รวมทั้งกำหนดให้ตัวแปรหุ่น (ตัวแปร DUM) ที่แสดงถึงการไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปมีค่าเท่ากับ 0 หลังจากไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และจากการที่กำหนดมาดังกล่าว จะทำให้การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเป็นไปตามสมการ (3.3)

$$\ln QTH_{t+1} = b_1 \ln PTH_{t+1} \quad (3.3)$$

โดยสมมติให้ t คือ T

$t+1$ คือ ไตรมาสแรกของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP

สมมติฐานของแบบจำลอง

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

1. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง ซึ่งจะมีผลทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงในทางตรงกันข้าม ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีลดลง จะทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากผู้บริโภคในสหภาพยุโรปจะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยเพิ่มขึ้น

2. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี ทำให้ผู้บริโภคนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ลง และหันไปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษียลดลงเมื่อเทียบกับราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี จะทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงด้วย เนื่องจากผู้บริโภคนในสหภาพยุโรปจะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์เพิ่มขึ้น และลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง

3. ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี ทำให้ผู้บริโภคนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียลง และหันไปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคานำเข้ากุ้งแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษียลดลงเมื่อเทียบกับราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี จะทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงด้วย เนื่องจากผู้บริโภคนในสหภาพยุโรปจะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียเพิ่มขึ้น และลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง

4. ผลกระทบมวลรวมภายในประเทศของสหภาพยุโรปมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผลกระทบมวลรวมภายในประเทศของสหภาพยุโรป สะท้อนถึงอำนาจซื้อของประชาชนในประเทศ ดังนั้น ถ้าผลกระทบมวลรวมภายในประเทศของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น แสดงว่า ประชาชนในประเทศมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น จะนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย

ของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของสหภาพยุโรปลดลง จะทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงด้วย เนื่องจากประชาชนในประเทศมีอำนาจซื้อลดลง

5. ปริมาณผลผลิตกุ้งของไทยมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทยลดลง จะทำให้ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้ลดลง เนื่องจากสภาพอากาศเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุม ทำให้ไม่สามารถคาดการณ์ปริมาณผลผลิตกุ้งที่จะผลิตได้ ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทยเพิ่มขึ้น จะทำให้ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้มากขึ้น ซึ่งจะมีผลให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น

6. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ยูโร:ดอลลาร์สหรัฐ) มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าค่าเงินยูโรแข็งค่าเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ แสดงว่า ในสายตาของประชาชนในสหภาพยุโรปจะมองว่าราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทยถูกลง และจะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น จึงทำให้ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้มากขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าค่าเงินยูโรอ่อนค่าเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ จะทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงด้วย เนื่องจากในสายตาของประชาชนในสหภาพยุโรปจะมองว่าราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทยแพงขึ้น จึงนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลง

7. สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ถ้าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่นมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ถ้าเกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป จะส่งผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปมากกว่ากรณีที่ไม่มีเกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

เนื่องจากหากเกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปเกิดขึ้น คนในสหภาพยุโรปจะลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งลง ทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปลดลงมากกว่ากรณีที่ไม่เกิดปัญหาภาวะเศรษฐกิจของสหภาพยุโรป

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็งและระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร

ในบทนี้จะกล่าวถึงสภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็งของไทย และระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร โดยจะแบ่งออกเป็นการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดต่างๆ ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย ในตลาดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งต่างประเทศ และแหล่งผลิตกุ้งของไทย รวมทั้งความเป็นมาและหลักการพื้นฐานของระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรป การเจรจาความตกลงทางการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป และมาตรการทางการค้าในการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำของสหภาพยุโรป

สภาพทั่วไปของกุ้งสดแช่แข็งของไทย

กุ้งสดแช่แข็งเป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรสำคัญที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งที่ได้มาจากการนำกุ้งทะเลที่เพาะเลี้ยงมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดต่างๆ

กุ้งสดแช่แข็งเป็นสินค้าที่ไทยผลิตเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ ซึ่งตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป แคนาดา เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย จีน เวียดนาม ใต้หวัน และฮ่องกง โดยในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.1) ไทยมีมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป โดยเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1,012,198,884 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.55 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 50 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย ในขณะที่การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปแคนาดา เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย จีน เวียดนาม ใต้หวัน และฮ่องกง มีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยรวมเท่ากับ 242,220,482 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.45 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าร้อยละ

50 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย ดังนั้น ตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป จึงเป็นตลาดหลักที่สำคัญในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย แต่ยังมีตลาดอื่นๆ ที่ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปจำหน่าย ได้แก่ แคนาดา เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย จีน เวียดนาม ใต้หวัน และฮ่องกง ซึ่งจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นตลาดหลักและตลาดอื่นๆ ที่สำคัญในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ดังนี้

ตลาดหลักที่สำคัญในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย คือ ตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป โดยในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.1 และภาพที่ 4.1) สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดอันดับ 1 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ซึ่งไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 603,149,579 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.30 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของไทย และในช่วงเวลาเดียวกัน ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งลดลง โดยในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ 494,030,217 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.19 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย นอกจากนี้ ไทยยังมีแนวโน้มของอัตราการขยายตัวการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลง โดยในปี 2555 ไทยมีอัตราการขยายตัวการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งชะลอตัวลงร้อยละ -26.34 เมื่อเทียบกับปี 2554 (ภาพที่ 4.3) ซึ่งเป็นผลมาจากสหรัฐอเมริกามีการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศคู่แข่งของไทย (อินเดีย อินโดนีเซีย และเอกวาดอร์) มากขึ้น เนื่องจากประเทศคู่แข่งดังกล่าวมีปริมาณผลผลิตกุ้งเพิ่มขึ้นและเสนอขายกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหรัฐอเมริกามากขึ้น ทำให้คนในสหรัฐอเมริกามีทางเลือกในการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งมากขึ้น ส่งผลไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดกุ้งสดแช่แข็งในสหรัฐอเมริกา (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) รองลงมาเป็นตลาดญี่ปุ่น ซึ่งไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 260,109,711 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.97 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของไทย และในช่วงปี 2548 – 2555 ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่น แต่ในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ 348,227,648 ดอลลาร์สหรัฐ และหากพิจารณาสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 พบว่า ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.60 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย เป็นร้อยละ 24.80 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของ

ไทย และหากพิจารณาการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในช่วงปี 2548 – 2552 พบว่า (ภาพที่ 4.3) ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปญี่ปุ่นขยายตัว แต่ในช่วงปี 2553 – 2555 ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งชะลอตัวลง และในปี 2555 ไทยมีอัตราการขยายตัวการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งชะลอตัวลงร้อยละ -6.49 เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื่องจากญี่ปุ่นประสบภัยพิบัติแผ่นดินไหวและสึนามิ ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นมีมาตรการประหยัดพลังงานภายในประเทศและจ่ายกระแสไฟฟ้าเป็นช่วงเวลาในช่วงหลังเกิดภัยพิบัติดังกล่าว ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเก็บสต็อกกุ้งสดแช่แข็ง ส่งผลให้คนญี่ปุ่นมีความต้องการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งลดลง และหันมาบริโภคกุ้งแปรรูปมากขึ้น จึงนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งลดลง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) สำหรับตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดอันดับ 3 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 147,899,782 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.35 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของไทย และในช่วงปี 2548 – 2555 ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ 187,215,740 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.34 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และหากพิจารณาการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยในช่วงปี 2548 – 2552 พบว่า (ภาพที่ 4.3) ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปชะลอตัวลง โดยในปี 2555 ไทยมีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งชะลอตัวลงร้อยละ -26.23 เมื่อเทียบกับปี 2554 เนื่องจากไทยประสบปัญหาโรคระบาดในกุ้ง ทำให้ผลผลิตกุ้งลดลง ประกอบกับสหภาพยุโรปประสบปัญหานี้สาธารณะ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ส่งผลให้คนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งลง จึงนำเข้าลดลง

สำหรับตลาดอื่นๆ ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ได้แก่ แคนาดา เวียดนาม จีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ใต้หวัน และฮ่องกง ซึ่งจากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า ตลาดแคนาดาเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปแคนาดา ยกเว้นในปี 2555 ที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลงเท่ากับ 96,540,030 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.88 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และหากพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปแคนาดาขยายตัว แต่ในปี 2555 ไทยมีการส่งออกชะลอตัวลงร้อยละ 16.02 เมื่อเทียบกับปี 2554 สำหรับตลาดเวียดนามเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มของการ

ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น และในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเท่ากับ 22,178,135 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.65 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย เนื่องจากเวียดนามได้ประกาศลดภาษีนำเข้าสินค้าอาหารทะเลเหลือร้อยละ 0 ตามความตกลงทางการค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement-ATIGA) ซึ่งส่งผลให้ไทยสามารถส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปเวียดนามมากขึ้น (กระทรวงการค้าต่างประเทศ, 2555) และหากพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปเวียดนามขยายตัว และในปี 2555 ไทยมีการส่งออกขยายตัวร้อยละ 58.06 เมื่อเทียบกับปี 2554 และตลาดจีนเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งลดลง ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปจีน แต่หากพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปจีนขยายตัว และในปี 2555 ไทยมีการส่งออกขยายตัวร้อยละ 10.07 เมื่อเทียบกับปี 2554

สำหรับตลาดเกาหลีใต้ พบว่า ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปเกาหลีใต้ลดลง ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปเกาหลีใต้ แต่ในปี 2555 ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกไปเกาหลีใต้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.56 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปเกาหลีใต้ขยายตัว แต่ในปี 2555 ไทยมีการส่งออกไปเกาหลีใต้ชะลอตัวลงร้อยละ -0.65 เมื่อเทียบกับปี 2554 ในด้านตลาดออสเตรเลียเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งผันผวน ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปออสเตรเลีย แต่ในปี 2555 ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.05 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปออสเตรเลียผันผวนในทิศทางขยายตัว และในปี 2555 ไทยมีการส่งออกไปออสเตรเลียขยายตัวร้อยละ 34.81 เมื่อเทียบกับปี 2554 ส่วนตลาดไต้หวันเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ศึกษา ซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปไต้หวัน ยกเว้นปี 2549 ที่ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกลดลงเป็นร้อยละ 0.81 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย แต่หากพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปไต้หวันชะลอตัวลง และในปี 2555 ไทยมีการส่งออกชะลอตัวลงร้อยละ -17.11 เมื่อเทียบกับปี 2554 และตลาดฮ่องกงเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่

แข็งลดลงในช่วงที่ศึกษา และในปี 2555 ไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 0.99 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทย และเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยพบว่า (ภาพที่ 4.4) โดยภาพรวมไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปฮ่องกงชะลอตัวลง และในปี 2555 ไทยมีการส่งออกชะลอตัวลงร้อยละ 5.69 เมื่อเทียบกับปี 2554

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มส่งออกกุ้งสดแช่แข็งลดลง และไทยมีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดดังกล่าวชะลอตัวลง นอกจากนี้ ยังมีบางตลาดที่ไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มของการส่งออกขยายตัว ได้แก่ ตลาดแคนาดา เวียดนาม และจีน ดังนั้น ตลาดแคนาดา เวียดนาม และจีน จึงเป็นตลาดทางเลือกอีกทางหนึ่งที่ไทยจะสามารถส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปจำหน่ายในตลาดดังกล่าวได้ นอกเหนือจากตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป

ตารางที่ 4.1 ตลาดการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทยในช่วงปี 2548 – 2555

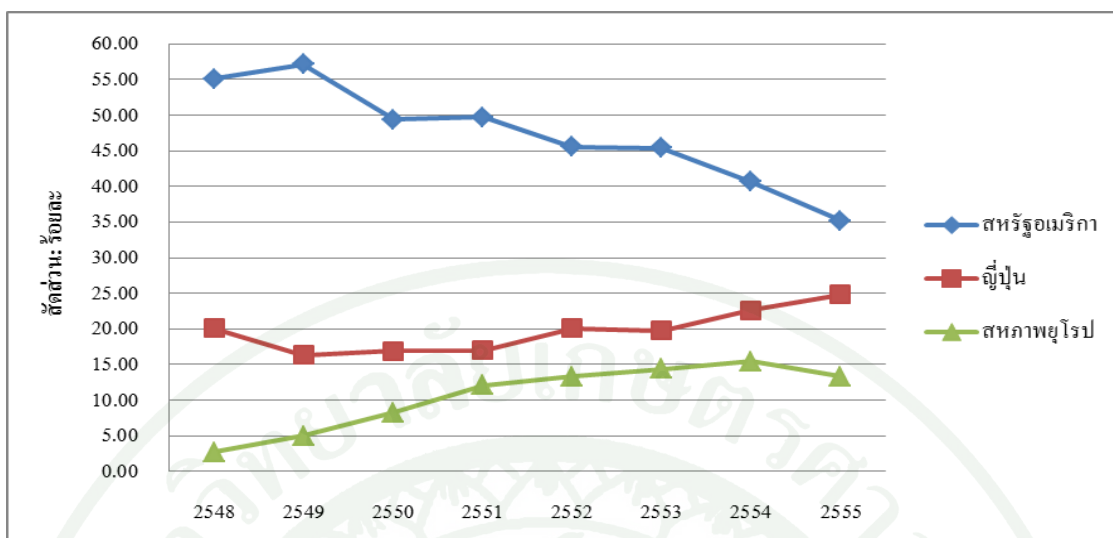
อันดับ	ประเทศ	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐ)								เฉลี่ย
		2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	
1	สหรัฐอเมริกา	495,280,472 (55.11)	605,220,343 (57.12)	575,378,719 (49.43)	625,802,433 (49.75)	606,702,978 (45.53)	752,114,631 (45.37)	670,666,837 (40.70)	494,030,217 (35.19)	603,149,579 (46.30)
2	ญี่ปุ่น	180,408,866 (20.07)	172,882,182 (16.32)	196,633,567 (16.89)	214,043,793 (17.02)	268,033,361 (20.12)	328,268,634 (19.80)	372,379,638 (22.60)	348,227,648 (24.80)	260,109,711 (19.97)
3	สหภาพยุโรป	24,530,487 (2.73)	53,170,855 (5.02)	96,100,728 (8.26)	152,390,361 (12.11)	177,337,083 (13.31)	238,684,536 (14.40)	253,768,563 (15.40)	187,215,740 (13.34)	147,899,782 (11.35)
4	แคนาดา	49,975,903 (5.56)	60,123,395 (5.67)	82,834,308 (7.12)	74,970,293 (5.96)	74,761,202 (5.61)	90,019,149 (5.43)	104,440,471 (6.34)	96,540,030 (6.88)	79,208,094 (6.08)
5	เกาหลีใต้	36,446,847 (4.06)	51,547,546 (4.87)	49,540,844 (4.26)	43,670,763 (3.47)	39,658,835 (2.98)	36,548,992 (2.20)	50,314,455 (3.05)	49,985,368 (3.56)	44,714,206 (3.43)
6	ออสเตรเลีย	30,161,048 (3.36)	28,771,352 (2.72)	38,567,698 (3.31)	21,881,918 (1.74)	26,127,270 (1.96)	33,483,576 (2.02)	31,769,241 (1.93)	42,829,633 (3.05)	31,698,967 (1.85)
7	จีน	13,949,515 (1.55)	14,071,729 (1.33)	19,812,650 (1.70)	19,755,905 (1.57)	19,121,684 (1.44)	45,948,652 (2.77)	28,740,789 (1.74)	31,634,096 (2.25)	24,129,378 (1.85)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อันดับ	ประเทศ	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐ)								เฉลี่ย
		2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	
8	เวียดนาม	3,392,182 (0.38)	2,270,771 (0.21)	4,481,156 (0.38)	6,920,622 (0.55)	23,322,977 (1.75)	30,346,367 (1.83)	41,343,904 (2.51)	65,347,104 (4.65)	22,178,135 (1.70)
9	ไต้หวัน	13,255,911 (1.47)	8,549,680 (0.81)	14,663,191 (1.26)	23,665,236 (1.88)	24,370,932 (1.83)	26,314,384 (1.59)	27,988,325 (1.70)	29,579,579 (2.11)	21,048,405 (1.62)
10	ฮ่องกง	18,201,574 (2.03)	23,166,472 (2.19)	24,175,114 (2.08)	21,435,887 (1.70)	18,173,802 (1.36)	18,252,240 (1.10)	16,699,331 (1.01)	13,841,961 (0.99)	19,243,298 (1.48)
รวม 10 ประเทศ		865,602,705 (96.32)	1,019,774,325 (96.25)	1,102,187,975 (94.69)	1,204,537,211 (95.75)	1,277,610,124 (95.89)	1,599,981,161 (96.52)	1,598,111,554 (96.98)	1,359,231,376 (96.82)	1,253,379,554 (96.21)
ประเทศอื่น ๆ		33,104,284 (3.68)	39,776,418 (3.75)	61,843,170 (5.31)	53,407,705 (4.25)	54,815,452 (4.11)	57,674,369 (3.48)	49,759,142 (3.02)	44,708,922 (3.18)	49,386,183 (3.79)
รวมทั้งหมด		898,706,989 (100)	1,059,550,743 (100)	1,164,031,145 (100)	1,257,944,916 (100)	1,332,425,576 (100)	1,657,655,530 (100)	1,647,870,696 (100)	1,403,940,298 (100)	1,302,765,737 (100)

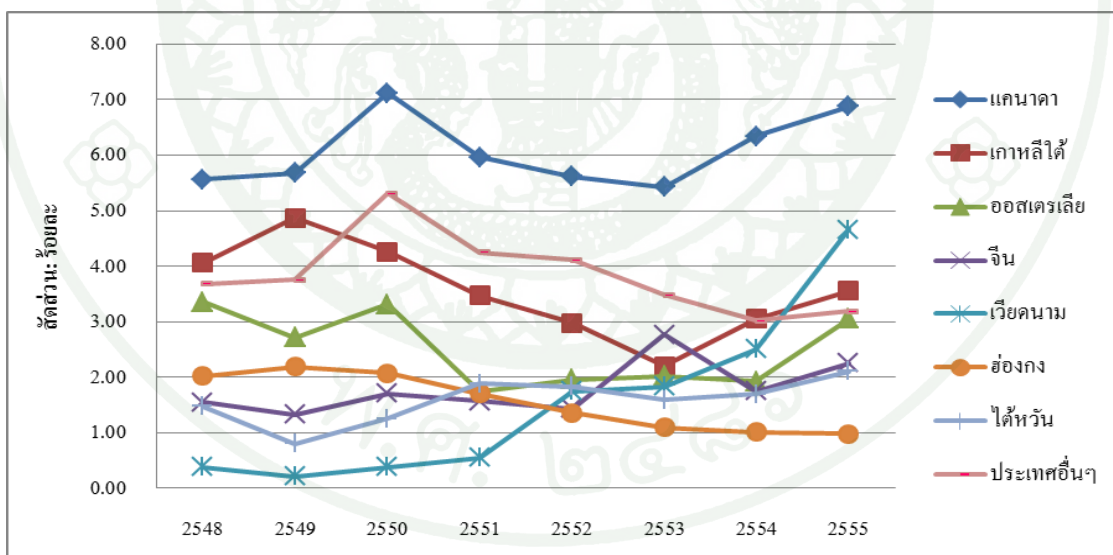
หมายเหตุ: ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บแสดงสัดส่วนมูลค่าการส่งออกมีหน่วยเป็นร้อยละ

ที่มา: Global Trade Atlas (2013)

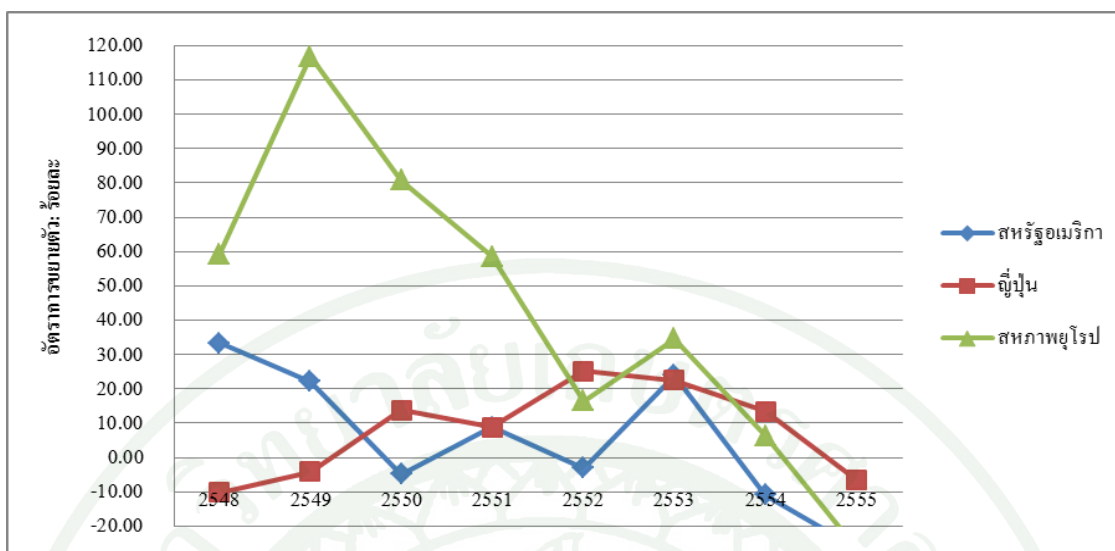
ภาพที่ 4.1 แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

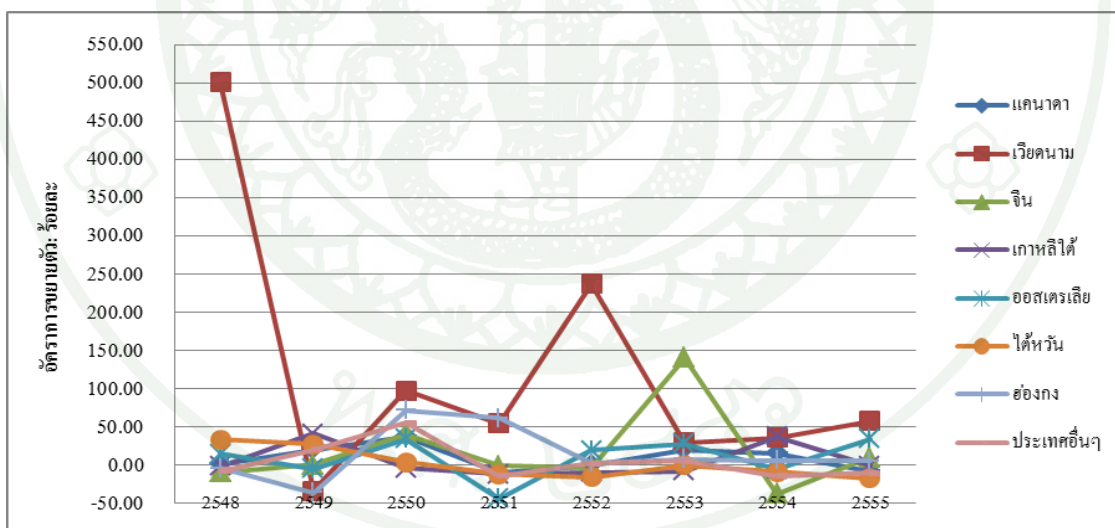
ภาพที่ 4.2 แนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดอื่นๆ ในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ภาพที่ 4.3 แนวโน้มของอัตราการขยายตัวการส่งออกสูงสุดแห่งหนึ่งของไทยไปตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ภาพที่ 4.4 แนวโน้มของอัตราการขยายตัวการส่งออกสูงสุดแห่งหนึ่งของไทยไปตลาดอื่นๆ ในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยในตลาดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งต่างประเทศ

ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยในตลาดนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปเป็นประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรปแข่งกับไทย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะสามารถผลิตกุ้งได้เอง แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคกุ้งภายในประเทศ ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ซึ่งจากสถิติการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.3) สหรัฐอเมริกามีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3,128,952,055 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากไทยมากที่สุด ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 760,675,970 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.31 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหรัฐอเมริกา โดยภาพรวมสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 สหรัฐอเมริกามีมูลค่าการนำเข้าลดลงจาก 959,779,770 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.79 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา เป็นมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 665,123,705 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.76 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา และในปีเดียวกัน จะเห็นได้ว่า สหรัฐอเมริกามีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศใน 10 อันดับแรกของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดลดลง ยกเว้นอินเดียที่สหรัฐอเมริกามีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจาก 490,251,930 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.66 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา เป็นมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 533,721,315 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.66 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา

ตลาดญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย รองจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งจากสถิติการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของญี่ปุ่นในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.3) ญี่ปุ่นมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยต่อปีเท่ากับ 1,900,769,939 ดอลลาร์สหรัฐ โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากเวียดนามมากที่สุด ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ

400,854,231 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.09 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมด โดยเฉลี่ยของญี่ปุ่น โดยภาพรวมญี่ปุ่นมีแนวโน้มของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเวียดนามลดลง โดยในปี 2555 ญี่ปุ่นมีมูลค่าการนำเข้าลดลงเป็น 397,277,208 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.82 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของญี่ปุ่น สำหรับไทยเป็นประเทศอันดับ 3 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากญี่ปุ่น รองจากอินโดนีเซีย ซึ่งญี่ปุ่นมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 240,283,798 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.64 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของญี่ปุ่น และในปีเดียวกัน จะเห็นได้ว่า ญี่ปุ่นมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศใน 10 อันดับแรกของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดลดลง ยกเว้นอาร์เจนตินาและเมียนมาร์ ที่ญี่ปุ่นมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี 2555 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.79 และ 3.10 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของญี่ปุ่น ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 มูลค่าการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 2548 – 2555

ประเทศ	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐ)								เฉลี่ย
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	
ไทย	578,791,375	725,489,284	736,097,331	758,353,592	763,219,750	898,552,952	959,779,770	665,123,705	760,675,970
อินโดนีเซีย	324,450,346	353,368,099	380,053,290	545,527,889	407,979,494	426,045,639	594,472,617	561,661,732	449,194,888
เอกวาดอร์	261,434,352	313,779,727	303,075,733	333,773,568	324,118,185	401,909,502	521,516,835	495,972,301	369,447,525
อินเดีย	289,232,953	229,291,124	175,584,035	127,093,335	141,052,609	286,571,413	490,251,930	533,721,315	284,099,839
เวียดนาม	350,113,616	334,639,870	389,482,856	398,642,915	320,177,392	406,798,629	375,379,354	341,723,096	364,619,716
เม็กซิโก	319,027,156	319,867,330	353,411,020	339,849,655	332,119,975	227,449,844	289,791,893	97,114,097	284,828,871
มาเลเซีย	108,114,649	123,803,649	124,455,348	163,453,270	90,861,383	138,561,765	194,528,739	137,068,165	135,105,871
บังกลาเทศ	133,738,522	185,390,496	149,152,810	122,570,473	89,502,141	90,811,756	59,614,740	38,272,319	108,631,657
จีน	45,005,864	51,985,151	54,743,031	100,230,755	66,689,801	98,027,264	99,838,213	64,314,951	72,604,379
ฮอนดูรัส	62,468,599	51,556,783	41,292,842	35,048,244	45,566,212	72,287,072	68,408,975	56,585,677	54,151,801
รวม 10 ประเทศ	2,472,377,432	2,689,171,513	2,707,348,296	2,924,543,696	2,581,286,942	3,047,015,836	3,653,583,066	2,991,557,358	2,883,360,517
ประเทศอื่นๆ	331,196,430	311,385,803	266,786,571	225,222,067	194,347,466	206,825,088	217,340,294	211,646,585	245,591,538
รวมทั้งหมด	2,803,573,862	3,000,557,316	2,974,116,867	3,149,765,763	2,775,634,408	3,253,840,924	3,870,923,360	3,203,203,943	3,128,952,055

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ตารางที่ 4.3 มูลค่าการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของญี่ปุ่นในช่วงปี 2548 – 2555

ประเทศ	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐ)								เฉลี่ย
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	
เวียดนาม	447,237,661	448,122,288	362,187,223	372,810,983	364,136,371	411,984,629	403,077,483	397,277,208	400,854,231
อินโดนีเซีย	398,183,474	395,644,128	347,599,085	354,184,847	328,486,484	347,777,302	382,353,179	375,897,966	366,265,808
ไทย	144,261,683	156,251,908	190,582,317	196,678,471	240,772,745	301,609,488	353,348,377	338,765,395	240,283,798
อินเดีย	197,842,807	223,621,974	217,030,407	197,513,293	195,466,439	269,284,567	320,702,119	254,754,414	234,527,003
จีน	159,748,447	158,073,838	149,364,812	121,795,871	106,205,987	103,059,676	150,859,617	144,638,993	136,718,405
อาร์เจนตินา	10,510,081	34,781,192	18,630,435	30,671,365	27,120,306	42,108,615	80,832,002	110,543,383	44,399,672
มาเลเซีย	33,823,108	31,709,259	35,477,340	35,005,688	34,792,278	53,344,938	76,734,506	63,160,288	45,505,926
เมียนมาร์	62,030,753	72,274,966	61,712,516	51,556,499	49,832,355	46,691,052	53,280,693	59,084,245	57,057,885
ฟิลิปปินส์	56,967,756	50,203,719	44,607,554	38,658,377	38,602,655	40,979,458	41,317,255	34,725,966	43,257,843
ออสเตรเลีย	54,111,203	45,342,693	29,229,421	41,365,002	30,797,094	35,059,238	32,127,928	27,898,813	36,991,424
รวม 10 ประเทศ	1,564,716,973	1,616,025,965	1,456,421,110	1,440,240,396	1,416,212,714	1,651,898,963	1,894,633,159	1,806,746,671	1,605,861,994
ประเทศอื่นๆ	368,621,535	336,362,823	289,926,486	324,396,116	320,540,015	304,910,170	313,492,246	101,014,168	294,907,945
รวมทั้งหมด	1,933,338,508	1,952,388,788	1,746,347,596	1,764,636,512	1,736,752,729	1,956,809,133	2,208,125,405	1,907,760,839	1,900,769,939

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ตลาดสหภาพยุโรป (EU – 15) เป็นตลาดคู่ค้าที่สำคัญในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย รองจากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ซึ่งจากสถิติการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.4) สหภาพยุโรปมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3,822,458,540 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากเอกวาดอร์มากที่สุด รองลงมาเป็นอาร์เจนตินา และอินเดีย สำหรับไทยเป็นประเทศอันดับ 7 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ซึ่งหากพิจารณามูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศใน 10 อันดับแรกของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป พบว่า ในช่วงปี 2548 – 2555 สหภาพยุโรปมีแนวโน้มของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศเอกวาดอร์ บังกลาเทศ เวียดนามและไทยเพิ่มขึ้น แต่ในปี 2555 สหภาพยุโรปมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศใน 10 อันดับแรกของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดลดลงทุกประเทศซึ่งรวมถึงไทย แสดงว่า สหภาพยุโรปประสบปัญหาภายในประเทศ จึงลดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากทุกประเทศลง และหากพิจารณาประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยในตลาดนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปพบว่า โดยส่วนใหญ่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศในทวีปอเมริกาใต้ ได้แก่ เอกวาดอร์และอาร์เจนตินา และทวีปเอเชีย ได้แก่ อินเดีย บังกลาเทศ จีน และเวียดนาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเทศคู่แข่งในทวีปอเมริกาใต้ที่สำคัญของไทยในตลาดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ได้แก่ เอกวาดอร์และอาร์เจนตินา โดยเอกวาดอร์เป็นประเทศที่สหภาพยุโรปมีมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งมากที่สุด ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 409,905,787 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.72 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.93 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป เป็นร้อยละ 15.21 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป รองลงมาเป็นอาร์เจนตินา ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 337,263,145 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.82 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป

ประเทศคู่แข่งในทวีปเอเชียที่สำคัญของไทยในตลาดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ได้แก่ อินเดีย บังกลาเทศ จีนและเวียดนาม โดยอินเดียเป็นประเทศที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งได้มากที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 332,766,651 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.71 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป และสหภาพยุโรปมีแนวโน้มของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียผันผวนแต่ในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.02 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป เป็นร้อยละ 10.89 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป รองลงมาเป็นบังกลาเทศ ซึ่งสหภาพยุโรปมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 254,859,994 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.67 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป และจีนเป็นประเทศในแถบเอเชียอันดับ 3 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 163,776,159 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.28 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป ส่วนเวียดนามเป็นประเทศในแถบเอเชียอันดับ 4 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 155,166,460 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.06 สำหรับไทยเป็นประเทศในแถบเอเชียอันดับ 5 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าโดยเฉลี่ยเท่ากับ 147,899,782 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.87 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของสหภาพยุโรป โดยในปี 2555 เทียบกับปี 2554 สหภาพยุโรปมีสัดส่วนของมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลงจากร้อยละ 5.71 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป เป็นร้อยละ 5.27 ของการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของสหภาพยุโรป

ตารางที่ 4.4 มูลค่าการนำเข้าสูงสุดแห่งเดียวจากประเทศต่างๆ ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศในช่วงปี 2548 – 2555

ประเทศ	มูลค่า (ดอลลาร์สหรัฐ)								เฉลี่ย
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	
เอกวาดอร์	228,410,023	304,191,424	339,006,388	454,767,560	373,244,588	464,464,968	574,826,873	540,334,475	409,905,787
อาร์เจนตินา	91,953,541	344,266,565	329,916,003	362,598,558	325,752,559	446,902,384	436,529,732	360,185,819	337,263,145
อินเดีย	228,339,430	300,590,139	336,638,763	326,784,606	349,161,938	332,667,381	401,200,011	386,750,937	332,766,651
บังกลาเทศ	193,423,150	221,553,679	235,794,578	220,595,038	242,921,126	286,269,169	335,293,670	303,029,539	254,859,994
จีน	148,907,170	178,286,676	168,395,575	161,055,935	159,221,896	162,123,433	176,199,103	156,019,487	163,776,159
เวียดนาม	94,573,205	104,077,621	111,001,805	148,644,213	176,788,052	203,212,128	245,735,739	157,298,916	155,166,460
ไทย	24,530,387	53,170,855	96,100,728	152,390,361	177,337,083	238,684,536	253,768,563	187,215,740	147,899,782
อินโดนีเซีย	137,377,696	134,151,005	136,796,669	135,396,420	98,406,776	100,455,297	91,313,271	42,333,965	109,528,887
มาดากัสการ์	111,734,106	126,262,337	121,483,744	120,757,390	101,073,395	94,880,592	98,277,647	98,268,854	109,092,258
บราซิล	172,950,885	149,926,737	78,219,481	49,453,377	28,516,603	10,869,067	2,645,113	722,725	61,662,999
รวม 10 ประเทศ	1,432,199,593	1,916,477,038	1,953,353,734	2,132,443,458	2,032,424,016	2,340,528,955	2,615,789,722	2,232,160,457	2,081,922,122
ประเทศอื่นๆ	1,827,574,331	1,895,729,810	1,933,982,715	1,865,989,437	1,598,738,863	1,652,394,775	1,830,064,971	1,319,816,442	1,740,536,418
รวมทั้งหมด	3,259,773,924	3,812,206,848	3,887,336,449	3,998,432,895	3,631,162,879	3,992,923,730	4,445,854,693	3,551,976,899	3,822,458,540

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

สำหรับการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.5) ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี 2555 ที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากไทยประสบปัญหาโรคระบาดในกุ้ง ทำให้ปริมาณผลผลิตกุ้งลดลง และในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 15 ประเทศ (EU – 15) ลดลงจาก 253,768,563 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.28 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป 27 ประเทศ (EU – 27) เป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 187,215,740 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.24 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 27 ซึ่งหากพิจารณาเป็นรายประเทศสมาชิกของสหภาพยุโรปพบว่า ในกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 ที่ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้มากที่สุด คือ อังกฤษ ซึ่งไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 43,116,500 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.15 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 และไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปอังกฤษเพิ่มขึ้น และในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 31.92 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทยไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 เป็นร้อยละ 40.61 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดของไทยไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 รองลงมาเป็นสเปน ซึ่งไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 27,953,086 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.90 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 และไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสเปนเพิ่มขึ้น ยกเว้นในช่วงปี 2554 – 2555 ที่ไทยมีมูลค่าการส่งออกลดลง โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกลดลงจากร้อยละ 21.56 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไทยทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 เป็นร้อยละ 13.91 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไทยทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 และเยอรมนีเป็นประเทศอันดับ 3 ที่ไทยส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังประเทศสมาชิกทั้งหมดของสหภาพยุโรป ซึ่งไทยมีมูลค่าการส่งออกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 22,605,558 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.28 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมดโดยเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ

สมาชิก EU – 15 และไทยมีแนวโน้มของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปเยอรมนีเพิ่มขึ้น โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.99 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไทยทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15 เป็นร้อยละ 17.70 ของการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไทยทั้งหมดไปยังกลุ่มประเทศสมาชิก EU – 15

ตารางที่ 4.5 มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555

(มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	เฉลี่ย
อังกฤษ	4,754,326	11,411,325	27,425,557	38,291,210	45,081,686	60,353,898	80,996,583	76,617,411	43,116,500
สเปน	1,783,215	4,851,683	7,145,143	31,207,735	36,671,811	61,202,024	54,721,540	26,041,533	27,953,086
เยอรมนี	3,827,355	9,318,483	22,366,145	25,835,236	28,605,831	27,318,649	30,438,500	33,134,266	22,605,558
เบลเยียม	3,311,960	8,505,262	17,245,980	22,853,601	32,314,542	35,604,268	36,119,796	17,701,380	21,707,099
ฝรั่งเศส	6,613,690	9,447,281	8,605,394	17,710,043	14,422,748	31,860,403	31,084,741	21,293,526	17,629,728
อิตาลี	2,738,425	5,185,831	5,665,302	7,650,634	7,788,473	10,523,211	13,270,233	7,937,298	7,594,926
เนเธอร์แลนด์	844,233	2,362,510	5,345,602	7,588,055	9,331,707	6,971,055	5,366,914	2,806,186	5,077,033
ไชปรัส	879,830	901,907	1,415,988	1,389,900	1,299,683	1,793,763	1,716,957	1,385,528	1,347,945
โปรตุเกส	575,112	1,354,806	1,255,288	1,124,944	1,498,926	2,707,893	185,817	207,927	1,113,839
เดนมาร์ก	18,673	429,355	502,578	4,841	804,705	1,652,996	1,396,555	659,466	683,646
โปรแลนด์	43,548	54,872	450,010	102,996	5,694	274,797	111,316	57,582	137,602
ฟินแลนด์	0	0	0	3,062	761,138	286,251	0	1,503	131,494
สวีเดน	54,069	31,841	234,738	100,149	48,875	73,272	140,804	198,138	110,236
ไอร์แลนด์	0	0	77,669	2,628	2	24,943	27,948	592,058	90,656
กรีซ	8	224,121	218,631	3	0	62,626	4	23,967	66,170
เอสโตเนีย	0	0	205,997	51,376	11,554	98,458	0	0	45,923

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

(มูลค่า: ดอลลาร์สหรัฐ)

ประเทศ	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	เฉลี่ย
ออสเตรเลีย	9,321	48,357	12,701	18,220	6,639	43,047	19,128	1,081	19,812
สาธารณรัฐเช็ก	9,454	47,081	12,541	6,196	333	0	0	0	9,451
ลัตเวีย	-	17,229	16,731	11,398	11,127	17,173	0	0	9,207
มอลตา	0	0	29,716	157	20,792	2,905	0	22	6,699
โรมาเนีย	0	0	0	927	1,478	2,942	1,149	0	812
ลิทัวเนีย	0	0	142	157	0	0	0	0	37
สโลวีเนีย	21	23	0	0	0	0	0	0	6
บัลแกเรีย	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ลักเซมเบิร์ก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
สโลวัก	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม 15 ประเทศ	24,530,387	53,170,855	96,100,728	152,390,361	177,337,083	238,684,536	253,768,563	187,215,740	147,899,782
รวม 27 ประเทศ	25,520,276	54,271,697	98,292,449	153,953,497	178,687,824	240,874,574	255,597,985	188,658,872	149,482,147

ที่มา: Global Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

แหล่งผลิตกุ้งของไทย

ประเทศไทยมีแหล่งผลิตกุ้งทะเล 2 แหล่ง โดยแหล่งแรกมาจากการจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งสามารถจับได้ตามบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออกตั้งแต่จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร ประจวบคีรีขันธ์ ตลอดแนวพื้นที่จนถึงจังหวัดนราธิวาส และบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน ตั้งแต่จังหวัดระนองจนถึงสตูล ซึ่งในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.6) ไทยมีปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จากการจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติโดยเฉลี่ยเท่ากับ 54,189 ตันต่อปี โดยในปี 2555 ไทยมีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติเท่ากับ 41,800 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.93 ของปริมาณผลผลิตกุ้งทั้งหมด และมีการขยายตัวของปริมาณผลผลิตกุ้งที่จับตามแหล่งน้ำธรรมชาติลดลงร้อยละ 2.61 เมื่อคิดเทียบกับปี 2554 เนื่องจากในปลายปี 2554 ไทยประสบอุทกภัยอย่างหนัก ทำให้กุ้งตายเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตกุ้งลดลง และแหล่งที่สอง คือ มาจากการเพาะเลี้ยงตามชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกและภาคใต้ของไทย ซึ่งมีปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงในช่วงปี 2548 – 2555 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 541,941 ตันต่อปี โดยในปี 2555 ไทยมีปริมาณผลผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงเท่ากับ 663,210 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94.07 ของปริมาณผลผลิตกุ้งทั้งหมด และมีการขยายตัวของปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.16 เมื่อคิดเทียบกับปี 2554 ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงในช่วงปี 2548 – 2555 มีปริมาณที่มากกว่าที่ได้จากการจับตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จากการเพาะเลี้ยงโดยส่วนใหญ่จะนำมาผลิตเป็นกุ้งสดแช่แข็งและส่งออก โดยไทยสามารถส่งออกกุ้งสดแช่แข็งได้มากเป็นอันดับ 1 ของผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งต่างๆ และในปี 2555 ไทยมีปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเท่ากับ 185,633 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 53.28 ของปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งทั้งหมดของไทย และมีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 46,012 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 48.25 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ประเภทกุ้งทั้งหมดของไทย (ตารางที่ 1.3)

สำหรับรูปแบบการเพาะเลี้ยงกุ้งของไทยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การเลี้ยงแบบธรรมชาติหรือแบบดั้งเดิม (Extensive System) การเลี้ยงแบบกึ่งพัฒนา (Semi – intensive System) และการเลี้ยงแบบพัฒนา (Intensive System) ซึ่งปัจจุบันไทยนิยมเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและใช้วิธีเลี้ยงแบบพัฒนา เนื่องจากเป็นกุ้งที่เลี้ยงง่ายและได้ปริมาณผลผลิตเป็นจำนวนมากประมาณ 1,000 – 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่าการเลี้ยงแบบธรรมชาติและแบบกึ่งพัฒนา และใช้ระยะเวลาในการเพาะเลี้ยงไม่นาน รวมทั้งมีต้นทุนในการเลี้ยงกุ้งต่ำ (ฐะปะนีย์, 2539)

ตารางที่ 4.6 ปริมาณผลผลิตกุ้งทะเลของไทยในช่วงปี 2548 – 2555

ปี	ผลผลิตกุ้งทะเล				ปริมาณรวม
	จับตามแหล่งน้ำธรรมชาติ		การเพาะเลี้ยง		
	ปริมาณ (ตัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	ปริมาณ (ตัน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	
2548	67,284	14.72	389,851	85.28	457,135
2549	71,790	13.33	466,944	86.67	538,734
2550	53,804	9.69	501,506	90.31	555,310
2551	44,863	8.23	499,973	91.77	544,836
2552	56,820	8.89	582,412	91.11	639,232
2553	54,231	8.52	582,446	91.48	636,677
2554	42,919	6.20	649,186	93.80	692,105
2555	41,800	5.93	663,210	94.07	705,010
เฉลี่ย	54,189	9.44	541,941	90.56	596,130

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2556)

ในด้านต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมกุ้งไทย พบว่า (ตารางที่ 4.7) ไทยมีต้นทุนในการผลิตกุ้งสดแช่แข็งด้านวัตถุดิบมากที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 74.9 ของต้นทุนการผลิตกุ้งทั้งหมด รองลงมาเป็นต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงาน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 11.0 ของต้นทุนการผลิตกุ้งทั้งหมด และต้นทุนค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมัน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 4.5 ของต้นทุนการผลิตกุ้งทั้งหมด

ในปัจจุบันไทยมีต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงานสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงตามไปด้วย ส่งผลให้การส่งออกกุ้งไม่สามารถแข่งขันกับประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าได้ ดังนั้น จึงต้องนำเครื่องจักรเข้ามาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้น เช่น การหว่านอาหารและสาหร่าย การปั้มน้ำมาดูดขึ้นเลนแทนการใช้สารเคมีหรือแรงงานคน ทำให้สามารถใช้แรงงานคนได้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ (ฐะปะนีย์, 2539)

1. สามารถลดจำนวนแรงงานได้ ทำให้ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งจูงใจให้แรงงานทำงานต่อไป

2. เกษตรกรผู้เลี้ยงจะมีกำไรมากขึ้น เนื่องจากต้นทุนที่ต่ำลง

3. กุ้งที่เลี้ยงมีการเจริญเติบโตมากขึ้น เนื่องจากมีการใช้เครื่องจักรหว่านอาหารให้กระจายทั่วบ่อ ทำให้กุ้งได้รับอาหารอย่างทั่วถึง

4. สามารถจัดสรรแรงงานให้ทำงานมากขึ้น โดยใช้เวลาในการทำงานน้อยลง ทำให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับต้นทุนด้านค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมันเป็นต้นทุนในการผลิตกุ้งสดแช่แข็งร้อยละ 4.5 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด ดังนั้น เพื่อให้เป็นการประหยัดค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมัน จะต้องลดปริมาณของเสียในบ่อ เพื่อให้การใช้ออกซิเจนในการกำจัดของเสียในบ่อที่ใช้เครื่องตีน้ำลดลง จะช่วยประหยัดค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมัน ซึ่งการลดของเสียในบ่อ ทำได้โดยการลดปริมาณอาหารและแพลงก์ตอนลง นอกจากนี้ การรวมกลุ่มกันในแต่ละฟาร์มและเชื่อมด้วยระบบไฟฟ้าเข้าด้วยกัน จะช่วยลดค่าไฟฟ้าในกรณีที่เกษตรกรมีการพักบ่อ และสามารถขายไฟฟ้าให้กับเพื่อนบ้านในราคา ถูกได้

ตารางที่ 4.7 โครงสร้างต้นทุนการผลิตในอุตสาหกรรมกุ้งของไทย

(สัดส่วน: ร้อยละ)

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	กุ้งสดแช่แข็ง	กุ้งแปรรูป	ภาพรวมอุตสาหกรรมกุ้ง
วัตถุดิบ	74.9	71.5	73.0
ค่าจ้างแรงงาน	11.0	13.7	12.5
ค่าไฟฟ้าและค่าน้ำมัน	4.5	3.1	3.7
ค่าดอกเบี้ย	2.1	1.7	1.8
ค่าอื่นๆ เช่น วัสดุ บรรจุภัณฑ์	7.5	10.0	9.0
รวม	100.0	100.0	100.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ รวบรวมจากแบบสอบถาม (2556)

การเปรียบเทียบด้านราคาของไทยและประเทศคู่แข่งที่ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยและประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ในราคาที่แตกต่างกัน โดยในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.8) สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยในราคาที่สูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากไทยมีต้นทุนการผลิตกุ้งสดแช่แข็งสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้นทุนด้านวัตถุดิบ และค่าจ้างแรงงาน (ตารางที่ 4.7) ทำให้ไทยต้องขายกุ้งสดแช่แข็งในราคาที่สูงขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันด้านราคาของไทยลดลง และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ในราคาที่ต่ำกว่าไทย โดยคาดว่าเอกวาดอร์มีความได้เปรียบด้านต้นทุนการขนส่ง เนื่องจากกระยะทางในการขนส่งสินค้าจากเอกวาดอร์ไปสหภาพยุโรปใกล้กว่าไทย จึงสามารถขายกุ้งสดแช่แข็งในราคาที่ถูกลงกว่าไทย ส่งผลให้เอกวาดอร์มีความสามารถในการแข่งขันด้านราคามากกว่าไทยในตลาดสหภาพยุโรป ส่วนอินเดีย โดยภาพรวมสหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งในราคาต่ำกว่าไทย เนื่องจากอินเดียมีการเพาะเลี้ยงกุ้งขาวมากขึ้น ทำให้มีการผลิตกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น แต่อินเดียประสบปัญหาขาดแคลนห้องเย็นในการเก็บรักษากุ้งสดแช่แข็ง ทำให้เมื่อได้ผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งมา จึงต้องรีบส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศทันที ดังนั้น ประเทศผู้นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจึงหันไปนำเข้ากุ้งจากอินเดียซึ่งสามารถต่อรองราคาได้มากกว่าไทย (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2555) สำหรับเวียดนามเสนอขายกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปในราคาที่สูงกว่าไทย เนื่องจากเวียดนามประสบปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งที่ไม่สะดวก มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งค่อนข้างสูงและใช้ระยะเวลานาน ประกอบกับปัญหาด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ต่างๆ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น มีราคาในประเทศสูง ส่งผลให้อุตสาหกรรมกุ้งมีต้นทุนการผลิตกุ้งสดแช่แข็งสูง ทำให้ต้องกำหนดราคาขายกุ้งสดแช่แข็งสูง ในขณะที่ไทยมีความได้เปรียบในด้านการคมนาคมและสาธารณสุขปศุสัตว์มากกว่าเวียดนาม จึงทำให้ราคาที่สหภาพยุโรปนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยต่ำกว่าราคาที่นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเวียดนาม (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2553) และจีนเสนอขายกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปในราคาต่ำกว่าไทย เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบในด้านต้นทุนวัตถุดิบ เพราะสามารถผลิตอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงกุ้งได้เองภายในประเทศ ซึ่งช่วยให้จีนลดภาระต้นทุนการผลิตกุ้งสดแช่แข็งลง (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2553)

ตารางที่ 4.8 ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศต่างๆ ของสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548 – 2555

(ราคา: ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน)

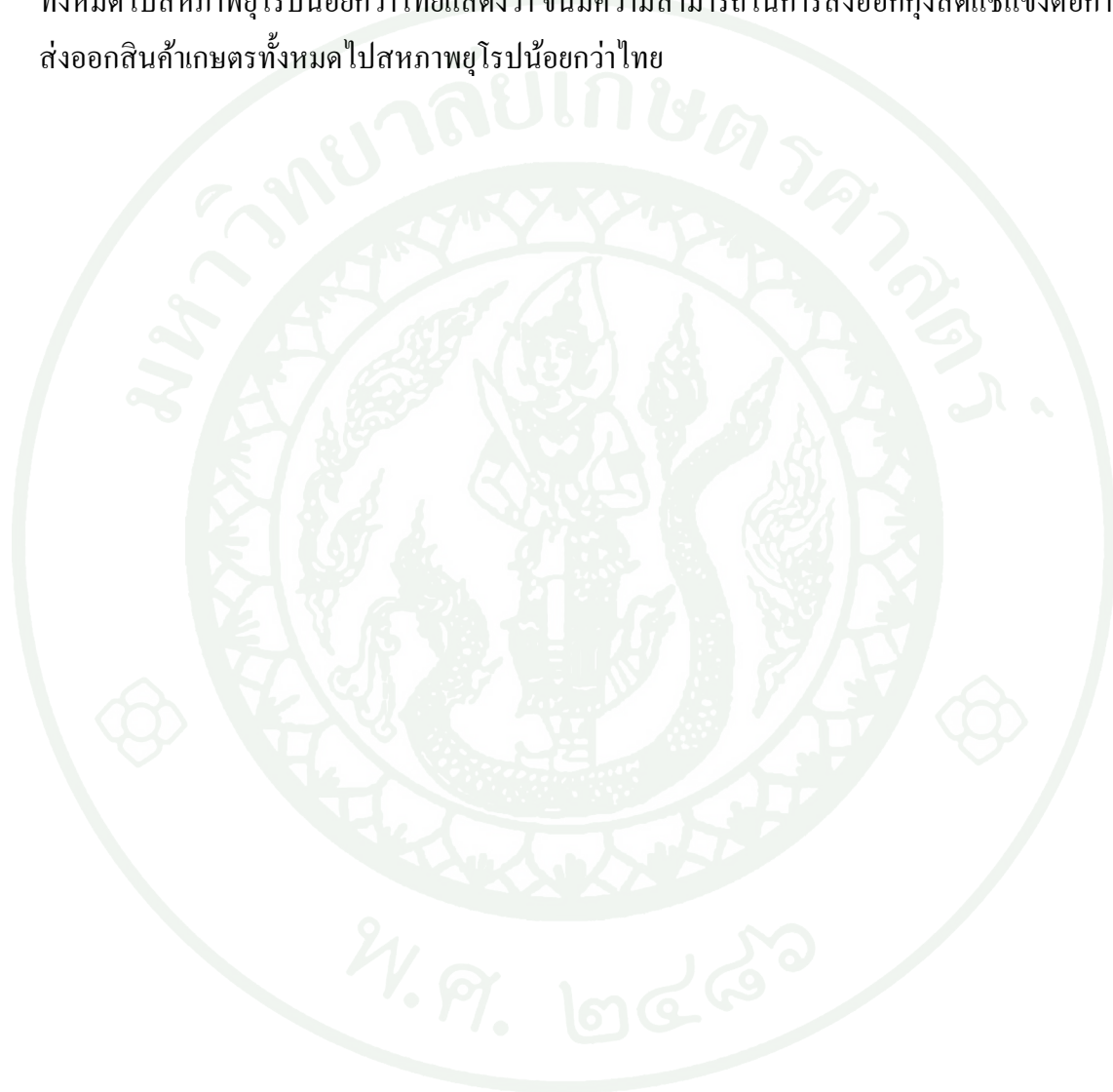
ปี	เอกวาดอร์	อินเดีย	เวียดนาม	ไทย	จีน
2548	5,302	5,940	7,303	5,574	4,354
2549	5,509	6,426	7,475	6,547	4,673
2550	5,386	6,821	7,606	6,708	4,519
2551	6,166	6,265	7,228	6,857	4,619
2552	5,447	6,133	7,174	6,467	4,406
2553	6,009	6,590	7,650	6,515	4,668
2554	6,489	7,733	8,971	8,082	5,429
2555	6,234	7,270	8,568	8,189	5,455

ที่มา: World Trade Atlas (2013)

ความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปเป็นตลาดการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งที่สำคัญของไทย และประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย (เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน) ซึ่งทั้งไทยและประเทศคู่แข่งมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงพิจารณาสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน ในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 4.9) ไทยมีแนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในช่วงปี 2554 – 2555 ที่ไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2555 ไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปร้อยละ 5.58 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีแนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น และมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปมากกว่าไทย แสดงว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีความสามารถในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดในตลาดสหภาพยุโรปมากกว่าไทย สำหรับเวียดนาม โดย

ภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปสูงกว่าไทย แต่ในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 เวียดนามมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปลดลงจากร้อยละ 7.82 เป็นร้อยละ 4.74 และจีน โดยภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปน้อยกว่าไทยแสดงว่า จีนมีความสามารถในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปน้อยกว่าไทย

ตารางที่ 4.9 มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งและสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปของไทย เอวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีนในช่วงปี 2548 – 2555

(มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี	ไทย			เอกวาดอร์			อินเดีย			เวียดนาม			จีน		
	มูลค่า ส่งออก กุ้งสดแช่ แข็ง	มูลค่า ส่งออก สินค้า เกษตร ทั้งหมด	ผลสุทธิ	มูลค่า ส่งออก กุ้งสดแช่ แข็ง	มูลค่า ส่งออก สินค้า เกษตร ทั้งหมด	ผลสุทธิ	มูลค่า ส่งออก กุ้งสด แช่แข็ง	มูลค่า ส่งออก สินค้า เกษตร ทั้งหมด	ผลสุทธิ	มูลค่า ส่งออก กุ้งสดแช่ แข็ง	มูลค่า ส่งออก สินค้า เกษตร ทั้งหมด	ผลสุทธิ	มูลค่า ส่งออก กุ้งสดแช่ แข็ง	มูลค่า ส่งออก สินค้า เกษตร ทั้งหมด	ผลสุทธิ
2548	24.53	1586.53	1.55	205.75	1229.93	16.73	208.97	1229.93	16.99	94.57	987.30	9.58	41.00	3046.64	1.35
2549	53.17	1984.14	2.68	276.90	1408.49	19.66	275.57	1408.49	19.57	104.08	1505.24	6.91	16.45	3869.37	0.43
2550	96.10	2797.92	3.43	315.73	1677.85	18.82	283.89	1677.85	16.92	111.00	2097.43	5.29	69.00	4760.05	1.45
2551	152.39	3411.79	4.47	372.84	1954.97	19.07	262.57	1954.97	13.43	148.64	2524.79	5.89	131.44	5577.37	2.36
2552	177.34	2845.27	6.23	323.99	1942.99	16.67	265.35	1942.99	13.66	176.79	2264.02	7.81	156.60	5135.85	3.05
2553	238.69	3101.42	7.70	433.42	2097.89	20.66	263.36	2097.89	12.55	203.21	2397.80	8.47	174.56	6089.08	2.87
2554	253.77	3632.44	6.99	523.52	2470.12	21.19	354.81	2470.12	14.36	245.74	3143.41	7.82	174.65	7197.27	2.43
2555	187.22	3355.16	5.58	487.14	2260.28	21.55	406.68	2260.28	17.99	157.68	3329.79	4.74	152.92	6732.98	2.27

หมายเหตุ: 1) ผลสุทธิคือ มูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศ I ไปยังสหภาพยุโรป / มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของประเทศ I ไปยังสหภาพยุโรป และ 2) I คือ ประเทศไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน

ที่มา: World Trade Atlas (2013) และจากการคำนวณ

ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร

สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Generalized System of Preference: GSP) เป็นสิทธิที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา เพื่อให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกสินค้าไปยังประเทศพัฒนาแล้วได้ในปริมาณที่มากด้วยอัตราภาษีที่ต่ำกว่าปกติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ความเป็นมาของระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร (กรมการค้าต่างประเทศ, 2542)

ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) เกิดขึ้นจากการที่ประเทศกำลังพัฒนาเรียกร้องให้ประเทศพัฒนาแล้วมีการให้สิทธิ GSP โดยการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าสำหรับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาประสบปัญหาการส่งสินค้าเข้าไปจำหน่ายในตลาดของประเทศพัฒนาแล้ว และเสียเปรียบในการแข่งขันทางการค้ากับประเทศคู่แข่งที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) ได้มีการประชุมสมัยที่ 1 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อปี 2507 โดยมีการเสนอให้มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นแทนที่จะให้ความช่วยเหลือเป็นเงินบริจาค รวมทั้งให้ประเทศพัฒนาแล้วลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าแก่สินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนา

ต่อมาในการประชุมของ UNCTAD สมัยที่ 2 ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เมื่อปี 2511 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในระบบสิทธิ GSP และกำหนดให้ระบบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการส่งออก การพัฒนาอุตสาหกรรม และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา ทำให้มีการใช้ระบบสิทธิ GSP ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และประเทศที่เป็นผู้ให้สิทธิ GSP มีทั้งหมด 28 ประเทศ ได้แก่ รัสเซียและรัฐอิสระ ออสเตรเลีย ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป 15 ประเทศ ญี่ปุ่น นอร์เวย์ นิวซีแลนด์ ฮังการี สาธารณรัฐเช็กและสโลวาเกีย สวิตเซอร์แลนด์ บัลแกเรีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา โปแลนด์ และตุรกี (ตารางที่ 4.10)

หลักการพื้นฐานของระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป (กรมการค้าต่างประเทศ, 2542)

ระบบสิทธิ GSP มีการกำหนดหลักการพื้นฐาน เพื่อให้ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ GSP ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3 ประการ ได้แก่ การให้สิทธิโดยทั่วไป (Generalized) ซึ่งประเทศผู้ให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาทุกประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) จะต้องอำนวยความสะดวกแก่ประเทศด้อยพัฒนามากกว่าประเทศกำลังพัฒนา การให้สิทธิโดยไม่หวังผลตอบแทน (Non-reciprocal) ซึ่งประเทศผู้ให้สิทธิ GSP จะต้องไม่หวังที่จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าจากประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP หรือผลประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทน และการที่ประเทศผู้ให้สิทธิ ประเทศผู้ให้สิทธิ GSP ต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (Non-discriminatory) และต้องไม่ดำเนินการใดๆ ที่ถือว่าเลือกปฏิบัติต่อประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP

ตารางที่ 4.10 ประเทศพัฒนาแล้วที่ให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา

ประเทศ	วันที่เริ่มให้สิทธิ
รัสเซียและรัฐอิสระ	1 มกราคม 2508
ออสเตรเลีย	1 กรกฎาคม 2509
กลุ่มสหภาพยุโรป 15 ประเทศ	1 กรกฎาคม 2514
ญี่ปุ่น	1 สิงหาคม 2514
นอร์เวย์	1 ตุลาคม 2514
นิวซีแลนด์	1 มกราคม 2515
ฮังการี	1 มกราคม 2515
สาธารณรัฐเช็กและสโลวาเกีย	28 กุมภาพันธ์ 2515
สวิตเซอร์แลนด์	1 มีนาคม 2515
บัลแกเรีย	1 เมษายน 2515
แคนาดา	1 กรกฎาคม 2517
สหรัฐอเมริกา	1 มกราคม 2519
ไอร์แลนด์	1 มกราคม 2519
ตุรกี	1 มกราคม 2545

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ (2542)

สำหรับสหภาพยุโรปเป็นประเทศพัฒนาแล้วประเทศหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการ GSP ของ UNCTAD โดยได้เริ่มโครงการให้สิทธิ GSP แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2514 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรป (กรมการค้าต่างประเทศ, 2542)

สหภาพยุโรปได้ให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปในสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา โดยกำหนดระยะเวลาโครงการละ 10 ปี และมีการทบทวนการให้สิทธิทุกๆ 3 ปี โดยโครงการที่ 1 เริ่มตั้งแต่ปี 2514 และสิ้นสุดปี 2523 ต่อมาได้มีการขยายระยะเวลาออกเป็นโครงการที่ 2 เริ่มตั้งแต่ปี 2524 และสิ้นสุดปี 2533 โครงการที่ 3 เริ่มตั้งแต่ปี 2538 และสิ้นสุดปี 2547 และในปัจจุบันอยู่ในช่วงของโครงการที่ 4 มีอายุโครงการ 10 ปี ซึ่งมีประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP ทั้งหมด 89 ประเทศ โดยสาระสำคัญของโครงการที่ 4 สามารถสรุปได้ ดังนี้

ลักษณะการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรปแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การให้สิทธิ GSP เป็นการทั่วไป (General Arrangement) โดยสหภาพยุโรปได้กำหนดการให้สิทธินี้แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา เพื่อให้สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกสินค้าได้ในปริมาณที่มากด้วยอัตราภาษีที่ต่ำกว่าปกติ ซึ่งครอบคลุมถึงสินค้าทั้งหมด 6,244 รายการ โดยจะพิจารณาตามความอ่อนไหวของสินค้า ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Products) มีทั้งหมด 3,200 รายการ โดยจะมีการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าจากสินค้าที่จัดเก็บภาษีตามมูลค่า (Ad Valorem Rate) และสินค้าที่จัดเก็บตามสภาพ (Specific Rate) ซึ่งสินค้าที่จัดเก็บตามมูลค่านั้น สหภาพยุโรปจะลดหย่อนภาษีให้ในอัตราร้อยละ 3.5 จากอัตราภาษีปกติ ยกเว้นสินค้าในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะลดหย่อนภาษีให้ในอัตราร้อยละ 20 จากอัตราภาษีปกติ ส่วนสินค้าที่จัดเก็บตามสภาพ สหภาพยุโรปจะเก็บภาษีตามขนาดของน้ำหนักสินค้า โดยจะลดหย่อนภาษีให้ในอัตราร้อยละ 30 จากอัตราภาษีปกติ ยกเว้นสินค้าเอทิลแอลกอฮอล์จะลดหย่อนภาษีให้ในอัตราร้อยละ 15 จากอัตราภาษีปกติ และกลุ่มสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าอ่อนไหว (Non-sensitive Products) จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าในสินค้าทุกรายการ

2. การให้สิทธิพิเศษสำหรับประเทศด้อยพัฒนา (Special Arrangement for Least Development Countries: LDCs) โดยสหภาพยุโรปจะให้สิทธิพิเศษนี้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดตามคำจำกัดความขององค์การสหประชาชาติ โดยจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรขาเข้าในสินค้าทุกรายการที่มีการผลิตที่เป็นไปตามกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของสหภาพยุโรป ภายใต้โครงการ EBA (Everything But Arms) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2558 ยกเว้นสินค้าน้ำตาลที่มีการนำเข้าภายใต้ Tariff Heading 1701 จะต้องขอใบอนุญาตนำเข้า และยกเว้นสินค้าในหมวด 93 คือ อาวุธ กระสุน และส่วนประกอบและอุปกรณ์ของอาวุธและกระสุน ซึ่งหากประเทศที่ได้รับสิทธิ EBA มีการพัฒนาและไม่ได้รับการระบุเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด คณะกรรมการยุโรปจะถอนชื่อประเทศนั้นจากบัญชีประเทศผู้ได้รับสิทธิ EBA และให้ระยะเวลาในการปรับตัว 3 ปี

3. การให้สิทธิภายใต้มาตรการจูงใจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและหลักการธรรมาภิบาล (Special Incentive Arrangement for Sustainable Development and Good Governance) หรือเรียกว่า “สิทธิ GSP+” โดยสหภาพยุโรปจะให้สิทธินี้แก่ประเทศที่มีความจำเป็นในการพัฒนาเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งจะยกเว้นภาษีอากรขาเข้าในสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดภายในประเทศ และต้องให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามอนุสัญญาที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านแรงงาน การจัดการยาเสพติด และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอัตราภาษีที่จัดเก็บตามสภาพ (Specific Rate) กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 16 ของมูลค่าที่จะต้องเสียภาษี และอัตราภาษีที่จัดเก็บตามมูลค่า (Ad Valorem Rate) กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 1 หรือน้อยกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่าที่จะต้องเสียภาษี ทั้งนี้ ประเทศผู้ได้รับสิทธินี้ต้องเป็นประเทศที่ยังพึ่งพิงกับการผลิตและการส่งออกสินค้าได้น้อยรายการ ซึ่งปัจจุบันมีประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP+ ทั้งหมด 15 ประเทศ

สำหรับไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่เข้าร่วมโครงการ GSP ของสหภาพยุโรป และได้รับสิทธิ GSP เป็นการทั่วไปเพียงสิทธิเดียว โดยไทยจะได้รับการลดหย่อนอัตราภาษีอากรขาเข้าภายใต้สิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปสำหรับสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมบางรายการที่ส่งออกไปสหภาพยุโรป ซึ่งในกลุ่มสินค้าเกษตรที่ไทยได้รับการลดหย่อนสิทธิ GSP ได้แก่ กุ้งสดแช่แข็งมีอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 4.2 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 12 ปลาหมึกสดแช่แข็งและของปรุงแต่งจากกุ้งมีอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 7 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 20 และสับปะรดมีอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 22.1 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 25.6 และสำหรับในกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ ยานยนต์ขนส่งมีอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 6.5 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 12 รองเท้ามีอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 4.5 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 8 สำหรับถุงมือยางและเครื่องปรับอากาศจะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราปกติร้อยละ 2.7 รวมทั้งเลนส์แว่นตา

และขานอกรถยนต์จะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราร้อยละ 2.9 และ 4.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 อัตราภาษีอากรขาเข้าภายใต้สิทธิ GSP ในสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปสหภาพยุโรป

สินค้า	อัตราภาษีปกติ (ร้อยละ)	อัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP (ร้อยละ)
สินค้าเกษตร		
กุ้งสดแช่แข็ง	12	4.2
ปลาหมึกสดแช่แข็ง	20	7
ของปรุงแต่งจากกุ้ง	20	7
สับปะรด	25.6	22.1
สินค้าอุตสาหกรรม		
ยานยนต์ขนส่ง	10	6.5
ถุงมือยาง	2.7	0
เครื่องปรับอากาศ	2.7	0
เลนส์แว่นตา	2.9	0
ขานอกรถยนต์	4.5	0
รองเท้า	8	4.5

ที่มา: กรมการค้าต่างประเทศ (2555)

หลักเกณฑ์ในการให้สิทธิ GSP ของสหภาพยุโรป โดยสหภาพยุโรปจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้สิทธิ GSP แก่ประเทศผู้ได้รับสิทธิ คือ ประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP จะต้องไม่เป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มรายได้สูง (High Income) หรือกลุ่มรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper - middle Income) จากการจัดกลุ่มของธนาคารโลกติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปีก่อนมีการพิจารณาจัดทำบัญชีประเทศที่จะได้รับสิทธิ GSP ซึ่งตามเกณฑ์ของธนาคารโลกนั้น ประเทศที่จะได้สิทธิต้องมีรายได้ประชาชาติต่อหัวไม่เกิน 3,975 ดอลลาร์สหรัฐ และประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP จะต้องไม่เป็นประเทศที่ได้รับประโยชน์จากความตกลงว่าด้วยการเข้าสู่ตลาดที่เป็นพิเศษทางการค้ากับสหภาพยุโรป เช่น ประเทศ

ที่มีข้อตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) กับสหภาพยุโรป เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการการยุโรปจะทบทวนบัญชีประเทศที่สามารถได้รับสิทธิ GSP ในวันที่ 1 มกราคมของทุกปี

การตัดสินใจพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP Graduation) โดยสหภาพยุโรปจะพิจารณาการตัดสินใจ GSP ในสินค้าบางรายการกับบางประเทศที่ได้รับสิทธิทุกๆ 3 ปี โดยเริ่มตัดสินใจตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมของทุกปี ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาการตัดสินใจแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การตัดสินใจ GSP ทั้งประเทศ ซึ่งสหภาพยุโรปจะพิจารณาจาก 2 ส่วน คือ ระดับรายได้ประชาชาติต่อหัวของประเทศผู้ได้รับสิทธิ GSP จากการจัดกลุ่มของธนาคารโลก (World Bank) โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้ต่ำ (Lower Income) ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติต่อหัวน้อยกว่า 975 ดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ (Lower Middle Income) ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติต่อหัวระหว่าง 976 – 3,855 ดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper Middle Income) ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติต่อหัวระหว่าง 3,855 – 11,905 ดอลลาร์สหรัฐ และกลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้สูง (High Income) ซึ่งเป็นประเทศที่มีรายได้ประชาชาติต่อหัวตั้งแต่ 11,906 ดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป และพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้าในกลุ่มสินค้าที่สำคัญ 5 กลุ่มของสหภาพยุโรปภายใต้สิทธิ GSP ต้องมีค่าน้อยกว่าร้อยละ 75 เป็นเวลาติดต่อกัน 3 ปี

2. การตัดสินใจเป็นกลุ่มสินค้า โดยจะเกิดขึ้นในกรณีที่สหภาพยุโรปนำเข้าสินค้าชนิดใดก็ตามที่มีมูลค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 15 และเกินร้อยละ 12.5 ของมูลค่าการนำเข้ารวมในหมวดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากทุกประเทศที่ได้รับสิทธิสำหรับสินค้าในหมวดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

สำหรับไทยเป็นประเทศที่ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระดับรายได้ปานกลางค่อนข้างสูงติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี (ปี 2554 - 2556) ตามเกณฑ์การจัดกลุ่มของธนาคารโลก ซึ่งเข้าข่ายการถูกตัดสินใจ GSP จากสหภาพยุโรป ดังนั้น ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป ไทยจะถูกตัดสินใจ GSP ในสินค้าบางรายการที่ไทยส่งออกภายใต้สิทธิ GSP ซึ่งรวมถึงกุ้งสดแช่แข็งด้วย แต่สำหรับสินค้ากุ้งสดแช่แข็งจะถูกตัดสินใจ GSP และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป เนื่องจากสหภาพยุโรปได้ให้ระยะเวลาในการปรับตัวอีก 1 ปี เพื่อให้ไทยสามารถรักษาสัดส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกสินค้าไปสหภาพยุโรปได้ และหมวดสินค้าที่ไทยถูกตัดสินใจ GSP มีทั้งหมด 3 หมวด ดังนี้

1. หมวด 4a ได้แก่ ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลา กุ้ง และสัตว์น้ำ

2. หมวด 4b ได้แก่ น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล โกโก้และของปรุงแต่งจากโกโก้ ของปรุงแต่งจากพืช แป้ง นมหรือผลิตภัณฑ์ประเภทนมบึง ของปรุงแต่งจากพืชผัก ผลไม้ ถั่ว หรือจากส่วนอื่นของพืช อาหารปรุงแต่งเพื่อการบริโภค เครื่องดื่ม สุรา น้ำส้มสายชู และกากเศษอาหาร รวมทั้งอาหารสัตว์เลี้ยง

3. หมวด 14 ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ในบรรดาหมวดสินค้าที่ไทยถูกตัดสิทธิ GSP นั้น กุ้งสดแช่แข็งเป็นหนึ่งในหมวด 4a ที่ไทยถูกตัดสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป และมีเพียงไทยและเอกวาดอร์เท่านั้นที่จะถูกตัดสิทธิในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ในขณะที่ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย เช่น อินเดีย จีน และเวียดนาม เป็นต้น ยังคงได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป ซึ่งผลจากการถูกตัดสิทธิ GSP ในสินค้ากุ้งสดแช่แข็ง จะทำให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรป

การเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2556)

ความเป็นมาของการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป

เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2550 ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนได้เจรจาความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - สหภาพยุโรป (ASEAN-EU FTA) และเมื่อเดือนมีนาคม 2552 ทั้งสองฝ่ายได้ประกาศหยุดพักการเจรจา เนื่องจากการเจรจามีความคืบหน้าล่าช้า และสหภาพยุโรปประสบปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศ (ด้านนโยบายการยอมรับประเทศพม่า) ขณะที่สมาชิกอาเซียนต่างๆ ยังมีความแตกต่างในระดับการพัฒนาประเทศ ทำให้มีปัญหาเรื่องการเปิดตลาดสินค้าและบริการ โดยอาเซียนได้ยื่นข้อเสนอให้สหภาพยุโรปพิจารณาในการกำหนดให้มีการเปิดตลาดสินค้าเพียงร้อยละ 75 – 80 ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของสหภาพยุโรปที่ให้เปิดตลาดในระดับร้อยละ 90

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2552 สหภาพยุโรปได้ปรับแนวทางการเจรจาเป็นระดับทวิภาคีกับสมาชิกอาเซียนที่พร้อมจะเจรจาเพียง 3 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ (คาดว่าจะบรรลุผลการเจรจาปลายปี 2554) เวียดนาม (ประกาศที่จะเจรจากับสหภาพยุโรปแล้ว) และไทย (อยู่ระหว่างการเตรียมการตามกระบวนการภายใน)

การร่างกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป

ไทยได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมก่อนการเจรจาเขตการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป (Thailand-EU Free Trade Area) โดยการจัดทำร่างกรอบการเจรจา พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานเตรียมความพร้อมการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป ซึ่งมีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 25 หน่วยงาน และได้ยกร่างกรอบการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปเสนอต่อคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการจัดทำความตกลงการค้าเสรีภายใต้คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบร่างกรอบการเจรจา ในเบื้องต้นแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในร่างกรอบการเจรจา FTA ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป และเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว โดยสาระสำคัญของร่างกรอบการเจรจา ได้แก่ การค้าสินค้า พิจารณาศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการปกป้องด้านดุลการชำระเงิน มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า การค้าบริการ การลงทุน การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ความโปร่งใส การแข่งขัน การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน ความร่วมมือ และเรื่องอื่นๆ

การดำเนินการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป

การดำเนินการเจรจา ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 27 – 31 พฤษภาคม 2556 ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม โดยมีประเด็นของการเจรจาที่ต้องสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ได้แก่ การเข้าสู่ตลาดการค้าสินค้าและบริการ การลงทุน ทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายการแข่งขัน การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการเยียวยาทางการค้า และการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งผลการเจรจาในครั้งนี้ผ่านไปได้อย่างดี

การดำเนินการเจรจา ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 16 – 20 กันยายน 2556 ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป โดยมีการประชุมหารือทั้งหมด 10 เรื่อง ได้แก่ การเปิดตลาดสินค้า การเปิดตลาดบริการลงทุนและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดของสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรการเยียวยาทางการค้า และการค้าและการพัฒนาอย่างยั่งยืน มาตรการสุขอนามัยในพืชและสัตว์ และมาตรการทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า โดยการเจรจาครั้งนี้เป็นการหารือและทำความเข้าใจเกี่ยวกับร่างข้อบทที่ทั้งสองฝ่ายเสนอ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ก่อนที่จะจัดทำข้อเรียกร้องและข้อเสนอในการเปิดตลาดสำหรับกลุ่มบริการ ลงทุน และรูปแบบขอบเขต (Modalities) ของเปิดตลาดสินค้าในรอบต่อไป

อย่างไรก็ดี ในการประชุมครั้งนี้ สหภาพยุโรปได้ยื่นข้อเรียกร้องการเปิดตลาดในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐให้กับฝ่ายไทยแล้ว แต่ฝ่ายไทยได้ขอonaกลับไปพิจารณาก่อนและยังไม่พร้อมที่จะทำข้อเรียกร้องในเรื่องนี้ เนื่องจากในความตกลง FTA ที่ผ่านมาของไทยไม่เคยมีเรื่องการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ

ความคืบหน้าล่าสุดของการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป

ในการประชุมสมัยสามัญของรัฐมนตรียุโรปประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลก ครั้งที่ 9 ไทยได้หารือกับกรรมาธิการยุโรปด้านเกษตรและการพัฒนาชนบทเกี่ยวกับผลกระทบที่ไทยได้รับจากการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในปี 2558 โดยไทยได้เสนอให้มีแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่ การให้ยกเว้นการเก็บภาษีอากรกับสินค้าประมงชั่วคราว หรือกำหนดโควตาภาษี (Tariff Rate Quota: TRQ) ให้กับสินค้าของไทยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้น และเร่งดำเนินการเจรจาให้บรรลุผลโดยเร็วเพื่อให้สินค้าไทยที่จะถูกตัดสิทธิ GSP สามารถใช้สิทธิพิเศษทางภาษีภายใต้ FTA แทนได้ทันที ทั้งนี้ สหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการพิจารณาในข้อเสนอของไทย

การดำเนินการขั้นตอนต่อไปของการเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย – สหภาพยุโรป

การเจรจาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป ขณะนี้ดำเนินการได้เฉพาะประเด็นทางด้านเทคนิคเพื่อรอให้มีรัฐบาลชุดใหม่ และจำเป็นต้องเลื่อนการเจรจาครั้งที่ 4 ออกไปจากเดือนมีนาคม 2557 เป็นวันที่ 7 – 11 เมษายน 2557 ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

มาตรการทางการค้าในการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำของสหภาพยุโรป (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2555)

สหภาพยุโรปได้มีการกำหนดมาตรการทางการค้าในสินค้าสัตว์น้ำ ซึ่งรวมถึงกุ้งสดแช่แข็งแก่ประเทศคู่ค้าทุกประเทศรวมทั้งไทยในมาตรการด้านภาษีศุลกากรและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรการด้านภาษีศุลกากร (Tariff Measures)

สหภาพยุโรปได้กำหนดอัตราภาษีอากรขาเข้าสำหรับสินค้ากุ้งสดแช่แข็งในอัตราปกติร้อยละ 12 แต่สำหรับประเทศที่เข้าร่วมโครงการ GSP จะได้รับการลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าเป็นอัตราร้อยละ 4.2 ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป

มาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากร (Non-Tariff Measures)

สหภาพยุโรปได้กำหนดมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์อาหารต่างๆ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยง โดยฟาร์มเพาะเลี้ยงและสถานประกอบการแปรรูปสัตว์น้ำทั้งภายในสหภาพยุโรปและในประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน CA (Control Authority) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับรองคุณภาพสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป โดยจะต้องจดทะเบียนกับหน่วยงาน CA และต้องระบุนumberการเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งต้องนําระบบการปฏิบัติด้านสุขลักษณะที่ดี (Good Hygiene Practice) ไปประยุกต์ใช้ในการผลิต ในด้านฟาร์มเพาะเลี้ยงจะต้องมีการเฝ้าระวังด้านสุขภาพของสัตว์ โดยอ้างอิงจากข้อมูลด้านความเสี่ยง (Risk-based Animal Health Surveillance Scheme) ไปประยุกต์ใช้ด้วย

2. ด้านกฎระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับการขนส่ง การตรวจสอบย้อนกลับสัตว์น้ำและสุขภาพสัตว์น้ำ รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาใช้เพื่อการผสมพันธุ์ โดยจะพิจารณาจากพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่มาของสัตว์น้ำที่ปลอดภัยจากโรค

3. ประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ส่งสินค้าเข้ามาในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจะต้องมีชื่อปรากฏอยู่ในรายการประเทศที่ได้รับอนุญาต ซึ่งคณะกรรมการจะจัดทำขึ้นภายหลังจากที่ผ่านการประเมินในด้านต่างๆ แล้ว เช่น สุขภาพของสัตว์น้ำเพาะเลี้ยง กฎระเบียบต่างๆ เป็นต้น และหากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปสงสัยว่า สัตว์น้ำอาจเป็นโรคชนิดที่สหภาพยุโรปสามารถควบคุมได้ (โรคกุ้งหัวเหลืองและโรคทอราซินโดรม) หรือพบว่า สัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงตายเป็นจำนวนมาก ประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งข้อมูลให้แก่คณะกรรมการและประเทศสมาชิกอื่นๆ รวมถึงสมาคมแฟร์เทรดยุโรป² (European Fair Trade Association: EFTA) ภายใน 24 ชั่วโมง

4. การกำหนดสารต้องห้ามที่ตกค้างในผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ ซึ่งรวมถึงสินค้าประมงและประมงแปรรูป ได้แก่ สาร Malachite green (MG)³ ที่ปนเปื้อนอยู่ในผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำทุกชนิดที่ได้จากการเพาะเลี้ยง และสารคลอแรมฟินิคอล⁴ และไนโตรฟูแรนที่ปนเปื้อนอยู่ในกุ้ง โดยสหภาพยุโรปได้เข้มงวดในการตรวจสอบปริมาณของสารคลอแรมฟินิคอลในผลิตภัณฑ์กุ้งที่นำเข้าจากประเทศต่างๆ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งประเทศไทยได้มีมาตรการในการป้องกันปัญหาสารเคมีตกค้างดังกล่าว เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประเทศผู้นำเข้า ดังนี้

4.1 ตรวจสอบการนำเข้าสารคลอแรมฟินิคอลเข้ามาในประเทศ โดยผู้นำเข้าจะต้องแจ้งและระบุวัตถุประสงค์ในการนำเข้าแก่ศุลกากร ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่า สารนี้มีการนำไปใช้เพื่อผลิตอะไรและในปริมาณเท่าใด

4.2 แยกขายคนและยาสัตว์ โดยไทยมีการนำเข้าสารคลอแรมฟินิคอลโดยเฉพาะเพื่อใช้ในการผลิตยาทั้งในคนและสัตว์ แต่ไม่ได้มีการแยกระหว่างสารเคมีที่จะนำมาผลิตยาสำหรับคนและยาสำหรับสัตว์ โดยใช้เป็นยารักษาโรคในคน และใช้เป็นสารต่อต้านการติดเชื้อในสัตว์ ซึ่งรวมถึง

² สมาคมแฟร์เทรดยุโรปเป็นหน่วยงานที่นำเข้าสินค้าแฟร์เทรดจากประเทศกำลังพัฒนาที่จำหน่ายในประเทศสมาชิกต่างๆ ของสหภาพยุโรป โดยมีสมาชิกเพียง 1 หน่วยงานในแต่ละประเทศสมาชิก ยกเว้นเบลเยียมที่มี 2 องค์กรเป็นพี่น้องกัน

³ Malachite green เป็นสีย้อมชนิดหนึ่ง ใช้เพื่อป้องกันหรือรักษาโรคที่เกิดจากเชื้อราและปรสิตในสัตว์น้ำที่มาจากการเพาะเลี้ยง ซึ่งจะใช้ MG ในโรงเพาะฟักที่มีอุณหภูมิค่อนข้างเย็น และใช้ร่วมกับ Formalin ในการรักษาโรคจุดขาวในกุ้ง

⁴ สารคลอแรมฟินิคอลเป็นสารที่ห้ามนำมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตเพื่อเป็นอาหารของคน ซึ่งหากนำมาใช้ในการเลี้ยงกุ้งจะมีสารเคมีตกค้างในน้ำและในดิน ทำให้เชื้อแบคทีเรียสามารถถ่ายทอดยีนคือยาคลอแรมฟินิคอลในระดับที่สูงขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ไม่สามารถควบคุมโรคกุ้งได้อีก

สัตว์ที่นำมาใช้เพื่อการบริโภค เช่น ไก่ สุกร และสัตว์น้ำ เป็นต้น ดังนั้น อาจต้องแยกฟักัดศุลกากรสำหรับสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตรายสำเร็จรูปทั้งสำหรับคนและสัตว์ออกจากกัน

4.3 การควบคุมใช้สารเคมีในระดับฟาร์ม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องเข้าไปควบคุมการใช้ยาและสารเคมีในระดับฟาร์มเลี้ยงกึ่ง และการกำหนดบทลงโทษ หากมีการใช้สารต้องห้ามดังกล่าวในการเลี้ยงกึ่ง

4.4 การงดการนำเข้ากึ่ง เนื่องจากกึ่งที่นำเข้าอาจจะมีบางส่วนที่มีปัญหาสารเคมีตกค้าง ซึ่งเมื่อผู้ผลิตนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาเมื่อมีการส่งออก แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการเข้มงวดในการตรวจสอบวัตถุดิบที่นำเข้าก่อนนำไปผลิตเพื่อส่งออก จะสามารถช่วยลดปัญหาการตรวจพบสารต้องห้ามจากประเทศผู้นำเข้าได้

4.5 การกำหนดเงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากไทยของสหภาพยุโรป ได้แก่ ประเทศผู้ส่งออกต้องดำเนินการขอรับใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) ซึ่งใบรับรองนั้นต้องใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งที่เป็นภาษาทางการของประเทศสมาชิกที่เป็นจุดตรวจนำเข้า และต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง รวมถึงลายเซ็นของผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ของไทย พร้อมลงตราประทับไว้ ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำต้องมาจากโรงงานที่ได้รับการรับรองตามรายชื่อที่ระบุไว้ และบรรทัดของสัตว์น้ำทุกประเภทที่ไทยส่งออกไปยังสหภาพยุโรปต้องมีคำว่า “Thailand” และมีหมายเลขที่ได้รับการรับรองแล้วของโรงงานที่เป็นแหล่งผลิต โดยตัวเลขนั้นต้องเป็นตัวเลขที่ลบไม่ได้ ยกเว้นเป็นผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่แข็งแบบเหมาลำและนำไปผลิตต่อเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูป

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทย โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน และส่วนที่สอง เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป และผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยและประเทศคู่แข่ง (เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน) โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการชี้วัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของแต่ละประเทศในตลาดสหภาพยุโรป เพื่อพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย ไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่า RCA โดยเฉลี่ยของประเทศต่างๆ ในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 5.1) ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรป เนื่องจากมีค่า RCA มากกว่า 1

สำหรับการพิจารณาแนวโน้มของค่า RCA ของประเทศต่างๆ ในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ภาพที่ 5.1) ไทยมีแนวโน้มของค่า RCA เพิ่มขึ้น ยกเว้นในช่วงปี 2554 – 2555 ที่ไทยมีค่า RCA ลดลง เนื่องจากตั้งแต่ปลายปี 2554 และปี 2555 ผลผลิตกุ้งของไทยลดลงจากปัญหาอุทกภัย และการเกิดโรคงู้งตายด่วน (Early Mortality Syndrome: EMS) ในพื้นที่ภาคตะวันออกและภาคใต้ของไทย ซึ่งเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญและมีสัดส่วนของผลผลิตกุ้งถึงร้อยละ 70 ของผลผลิตกุ้งทั้งประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2548 – 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA น้อยกว่า 1 แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงแรกที่ได้คืนสิทธิ GSP ในสินค้ากุ้งสดแช่แข็งจากสหภาพยุโรป หลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิดังกล่าวไปเมื่อปี 2542 ทำให้ไทยเริ่มส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2549 เมื่อเทียบกับปี 2548 ไทยมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 0.624 เป็น 0.983 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง พบว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2549 เมื่อเทียบกับปี 2548 เอกวาดอร์มีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 6.749 เป็น 7.209 และอินเดียมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 6.854 เป็น 7.174 แต่ในช่วงในเวลาดังกล่าว เวียดนามมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2549 เมื่อเทียบกับปี 2548 เวียดนามมีค่า RCA ลดลงจาก 3.864 เป็น 2.535 สำหรับจีนมีค่า RCA น้อยกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2549 เมื่อเทียบกับปี 2548 เวียดนามมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 0.543 เป็น 0.156

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2550 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 ไทยมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 3.176 เป็น 3.697 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า เอกวาดอร์และเวียดนามมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 เอกวาดอร์มีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 8.497 เป็น 9.923 และเวียดนามมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 3.979 เป็น 4.071 แต่ในช่วงปี 2550 – 2553 อินเดียมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 อินเดียมีค่า RCA ลดลงจาก 6.959 เป็น 6.030 สำหรับจีนมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้นในช่วงปี 2551 - 2553 แต่ในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 จีนมีค่า RCA ลดลงจาก 1.554 เป็น 1.377

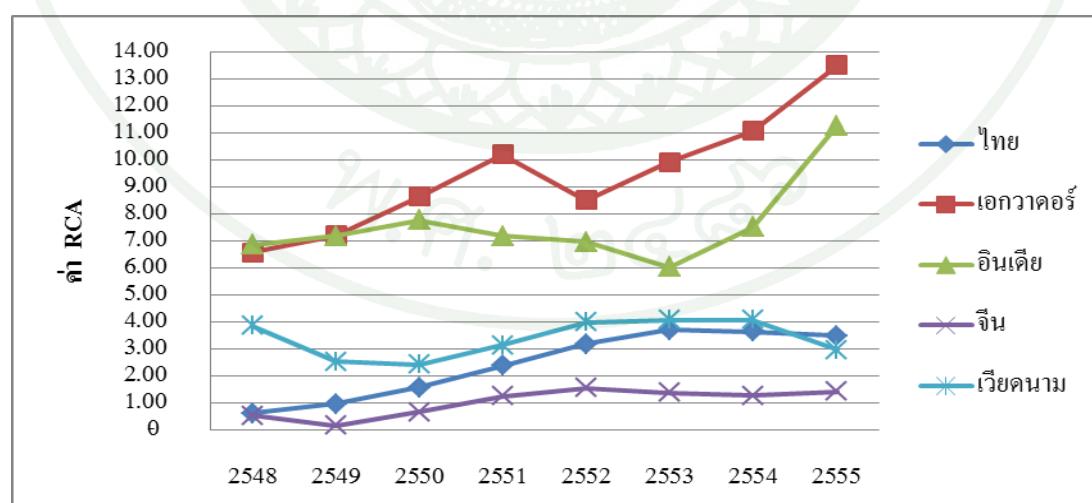
เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2554 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง เนื่องจากไทยประสบปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีค่า RCA ลดลงจาก 3.648 เป็น 3.494 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า เอกวาดอร์ อินเดีย และจีนเป็นประเทศที่มีค่า RCA มากกว่า 1 และมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 เอกวาดอร์มีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 11.066 เป็น 13.497 อินเดียมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 7.500 เป็น 11.268 และจีนมีค่า RCA เพิ่มขึ้นจาก 1.267 เป็น 1.422 แต่ในช่วงปี 2554 – 2555 เวียดนามมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 เวียดนามมีค่า RCA ลดลงจาก 4.082 เป็น 2.965

จากผลการวิเคราะห์ค่า RCA ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2548 – 2549 มีเพียงไทยและจีนที่ไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่ไทยมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น ในขณะที่จีนมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง ส่วนเอกวาดอร์ อินเดียและเวียดนามมีความได้เปรียบและมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น สำหรับในช่วงปี 2550 – 2553 โดยภาพรวมทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีเพียงอินเดียที่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง ส่วนไทย เอกวาดอร์ เวียดนามและจีนมีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปมากขึ้น และในช่วงสุดท้าย คือ ช่วงปี 2554 – 2555 ทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีเพียงไทยและจีนที่มีแนวโน้มที่จะส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปลดลง ทั้งนี้ ค่า RCA ที่คำนวณได้ในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่แต่ละประเทศมีส่วนการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อสินค้าเกษตรทั้งหมดที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ประเทศที่มีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งมาก จะทำให้ค่า RCA สูงตามไปด้วย

ตารางที่ 5.1 ผลของค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน ในช่วงปี 2548 – 2555

ปี	ค่า RCA				
	เอกวาดอร์	อินเดีย	เวียดนาม	ไทย	จีน
2548	6.749	6.854	3.864	0.624	0.543
2549	7.209	7.174	2.535	0.983	0.156
2550	8.643	7.771	2.431	1.578	0.666
2551	10.196	7.180	3.147	2.388	1.260
2552	8.497	6.959	3.979	3.176	1.554
2553	9.923	6.030	4.071	3.697	1.377
2554	11.066	7.500	4.082	3.648	1.267
2555	13.497	11.268	2.965	3.494	1.422
เฉลี่ย	9.473	7.592	3.384	2.449	1.031

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.1 แนวโน้มค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: จากการคำนวณ

1.2 การวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด (MS) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปของไทย โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่า MS โดยเฉลี่ยของประเทศต่างๆ ในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ตารางที่ 5.2) ไทย เวียดนาม และจีนมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปน้อย เนื่องจากมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 ในขณะที่เอกวาดอร์และอินเดียมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปมาก เนื่องจากมีค่า MS มากกว่า 0.1

สำหรับการพิจารณาแนวโน้มของค่า MS ของประเทศต่างๆ ในช่วงปี 2548 – 2555 พบว่า (ภาพที่ 5.2) ไทยมีแนวโน้มของค่า MS เพิ่มขึ้น ยกเว้นในช่วงปี 2554 – 2555 ไทยมีค่า MS ลดลง เนื่องจากไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดกุ้งสดแช่แข็งในสหภาพยุโรปให้กับประเทศคู่แข่ง โดยเฉพาะเอกวาดอร์ และอินเดียที่หันมาเพิ่มปริมาณผลผลิตกุ้งโดยการผลิตกุ้งขาวมากขึ้น และส่งออกเป็นกุ้งสดแช่แข็งเสนอขายในราคาที่ต่ำแข่งกับไทย ทำให้ผู้บริโภคของสหภาพยุโรปมีทางเลือกในการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งมากขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2548 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แต่มีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 ไทยมีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.064 เป็น 0.078 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า เอกวาดอร์ เวียดนาม และจีนมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ยกเว้นในปี 2548 – 2549 ที่เวียดนามและจีนมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 เอกวาดอร์มีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.117 เป็น 0.141 เวียดนามมีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.064 เป็น 0.066 แต่จีนมีค่า MS เท่าเดิมเป็น 0.057 สำหรับอินเดียมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ยกเว้นในปี 2551 และปี 2553 ที่อินเดียมีค่า MS ลดลง โดยในปี 2553 เมื่อเทียบกับปี 2552 อินเดียมีค่า MS ลดลงจาก 0.096 เป็น 0.086

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2554 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 ไทยมีค่า MS ลดลงจาก 0.075 เป็น 0.068 และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งพบว่า เอกวาดอร์ และอินเดีย มีค่า MS มากกว่า 0.1 และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสด

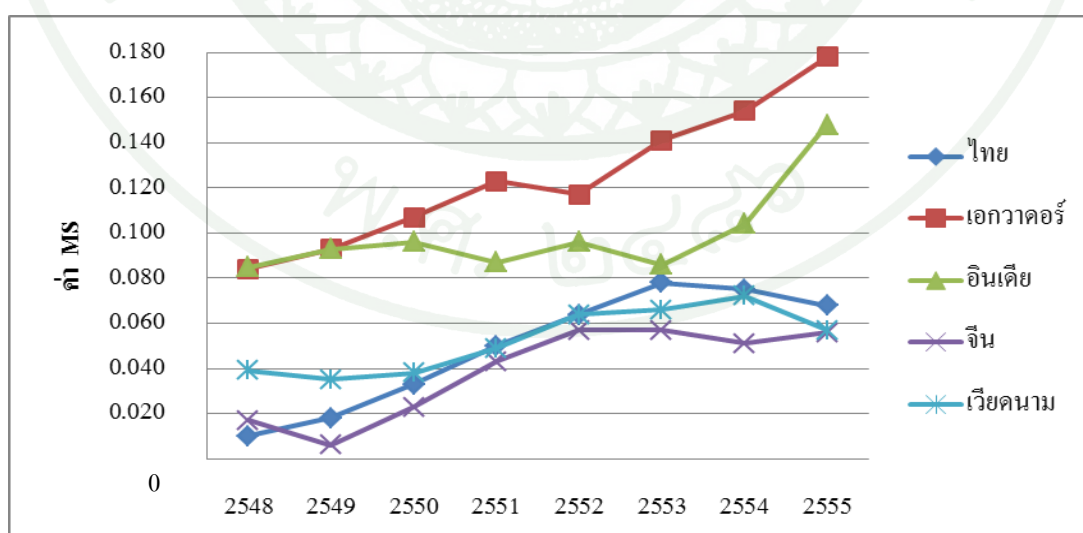
แข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 เอกวาดอร์มีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.154 เป็น 0.178 และอินเดียมีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.104 เป็น 0.148 สำหรับจีนมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แต่มีแนวโน้มที่จะสามารถสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 จีนมีค่า MS เพิ่มขึ้นจาก 0.051 เป็น 0.056 แต่ในช่วงเวลาเดียวกัน เวียดนามมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 และมีแนวโน้มที่จะสามารถสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปลดลง โดยในปี 2555 เมื่อเทียบกับปี 2554 เวียดนามมีค่า MS ลดลงจาก 0.072 เป็น 0.057

จากผลการวิเคราะห์ค่า MS ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในช่วงปี 2548 – 2553 โดยภาพรวมมีไทย อินเดีย เวียดนาม และจีนที่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ในขณะที่เอกวาดอร์มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมาก และมีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ยกเว้นในปี 2548 – 2549 ที่เอกวาดอร์มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น สำหรับในช่วงปี 2554 – 2555 ไทย เวียดนาม และจีนมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่จีนมีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งไปตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ในขณะที่ไทยและเวียดนามมีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งไปตลาดสหภาพยุโรปลดลง ส่วนเอกวาดอร์และอินเดียมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปมาก และมีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งไปตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น ยกเว้นในช่วงปี 2548 – 2549 ที่เอกวาดอร์มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกกุ้งสดแข่งแข่งไปตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น

ตารางที่ 5.2 ผลของค่าของส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรปของไทย โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนามและจีน ในช่วงปี 2548 – 2555

ปี	ค่า MS				
	เอกวาดอร์	อินเดีย	เวียดนาม	ไทย	จีน
2548	0.084	0.085	0.039	0.010	0.017
2549	0.093	0.093	0.035	0.018	0.006
2550	0.107	0.096	0.038	0.030	0.023
2551	0.123	0.087	0.049	0.050	0.043
2552	0.117	0.096	0.064	0.064	0.057
2553	0.141	0.086	0.066	0.078	0.057
2554	0.154	0.104	0.072	0.075	0.051
2555	0.178	0.148	0.057	0.068	0.056
เฉลี่ย	0.125	0.099	0.053	0.050	0.039

ที่มา: จากการคำนวณ

ภาพที่ 5.2 แนวโน้มของส่วนแบ่งทางการตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปของไทย เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนในช่วงปี 2548 – 2555

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อนำค่า RCA และค่า MS มาพิจารณาร่วมกันพบว่า (ตารางที่ 5.3) หากพิจารณาในช่วงปี 2548 – 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA น้อยกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า ไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง พบว่า ในช่วงปีดังกล่าว เอกวาดอร์ อินเดีย และเวียดนามมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า เอกวาดอร์ อินเดีย และเวียดนามมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย ส่วนจีนมีค่า RCA น้อยกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 เช่นเดียวกับไทย

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2550 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง พบว่า โดยภาพรวมอินเดีย เวียดนาม และจีนมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า อินเดีย เวียดนาม และจีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อยเช่นเดียวกับไทย ส่วนเอกวาดอร์มีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS มากกว่า 0.1 แสดงว่า เอกวาดอร์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมาก

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2554 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 และมีค่า RCA และ MS ลดลง แสดงว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกลดลง สำหรับด้านความสามารถในการแข่งขันนั้น ไทยมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกลดลง และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง พบว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS มากกว่า 0.1 และมีค่า RCA และ MS เพิ่มขึ้น แสดงว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และมีแนวโน้มที่จะส่งออกมากขึ้น สำหรับด้านความสามารถในการแข่งขัน เอกวาดอร์และอินเดียเป็นประเทศมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมาก และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกมากขึ้นด้วย ส่วนเวียดนามและจีนมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แต่เวียดนามมีค่า RCA และ MS ลดลง แสดงว่า

เวียดนามมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและมีความสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกและแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปลดลงเช่นเดียวกับไทย ในขณะที่จีนมีค่า RCA และค่า MS เพิ่มขึ้น แสดงว่า จีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและมีความสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกและแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน ในช่วงปี 2548 – 2555 จากตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่า ไทย เอกวาดอร์ และอินเดียมีแนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น แต่เอกวาดอร์และอินเดียมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปมากกว่าไทย แสดงว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดในตลาดสหภาพยุโรปมากกว่าไทย สำหรับเวียดนาม โดยภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปสูงกว่าไทย แต่ในปี 2555 เวียดนามมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปน้อยกว่าไทย และจีน โดยภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปน้อยกว่าไทย แสดงว่า จีนมีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปน้อยกว่าไทย

ตารางที่ 5.3 ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) และค่าของส่วนแบ่งทางการตลาด (MS) ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปตลาดสหภาพยุโรป
ของไทย โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีนในปี 2548 – 2555

ปี	เอกวาดอร์		อินเดีย		เวียดนาม		ไทย		จีน	
	ค่า RCA	ค่า MS	ค่า RCA	ค่า MS	ค่า RCA	ค่า MS	ค่า RCA	ค่า MS	ค่า RCA	ค่า MS
2548	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	< 1	< 0.1	< 1	< 0.1
2549	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	< 1	< 0.1	< 1	< 0.1
2550	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	< 1	< 0.1
2551	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1
2552	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1
2553	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1
2554	> 1	> 0.1	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1
2555	> 1	> 0.1	> 1	> 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1	> 1	< 0.1

ที่มา: จากการคำนวณ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป และผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป จะทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากแบบจำลองสมการอุปสงค์ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่มีตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) และคำนวณหาผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในสินค้ากุ้งสดแช่แข็งจากสหภาพยุโรปที่ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป ซึ่งจะทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) ที่มีตัวแปรหุ่นด้วยวิธี OLS หาความสัมพันธ์ของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการ Log-linear Regression Model ได้ ดังนี้

$$\ln QTH_t = a + b_1 \ln PTH_t + b_2 \ln PE_t + b_3 \ln PID_t + b_4 \ln RGDP_t + b_5 \ln STH_t + b_6 \ln ER_t + b_7 DUM + u_t \quad (5.1)$$

โดยที่

QTH_t คือ ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป (ตัน)

PTH_t คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี
(ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน)

PE_t คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวม
ภาษีแล้ว (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน)

PID_t คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี
(ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน)

$RGDP_t$ คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของสหภาพยุโรป (พันล้านยูโร)

- STH_t คือ ปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทย (ตัน)
 ER_t คือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ยูโรต่อดอลลาร์ สรอ.)
 u_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน
 t คือ ไตรมาสที่ 1,2,3,..., T
DUM คือ สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

กำหนดให้ $DUM = 0$ เป็นช่วงที่ไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป
ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี 2548 ถึงไตรมาสที่ 2 ของปี 2552
 $DUM = 1$ เป็นช่วงที่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป
ตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี 2555

ก่อนการศึกษานี้จึงจำเป็นต้องตรวจสอบปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป จำเป็นต้องทดสอบข้อมูลทางสถิติเบื้องต้น (Descriptive Statistics) ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit Root) ทดสอบค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อน ไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และทดสอบปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) เพื่อให้ค่าที่ประมาณได้จากแบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติและนำไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการทดสอบสามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของข้อมูลปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อมีการนำข้อมูลในรูปตัวแปรระดับ (Level) มาพิจารณาเปรียบเทียบกับตัวแปรที่มีผลต่างลำดับที่ 1 (First-difference) หรืออัตราการเติบโตของตัวแปร พบว่า (ตารางที่ 5.4) ตัวแปรที่ Level มีค่าเฉลี่ย (Mean) และค่ามัธยฐาน (Median) ใกล้เคียงกัน รวมทั้งมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แตกต่างจากค่าเฉลี่ยมาก แสดงว่า ข้อมูลเบี่ยงเบนออกจากกลุ่มของค่าเฉลี่ยมาก และนำไปสู่ค่าความแปรปรวนของข้อมูลมาก และหากพิจารณาการกระจายตัวแบบปกติของข้อมูลพบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายและโค้งแบนราบกว่าโค้งปกติ และค่าสถิติ Jarque-Bera มีค่าสูงกว่าค่าวิกฤต (ค่า Prob. < 0.05) ซึ่งจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบไม่ปกติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และหากพิจารณาค่า Q-statistic พบว่า ข้อมูลมีอัตราสหสัมพันธ์ในตัวเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกันกับข้อมูลทุกตัวแปรที่ Level แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลทุกตัวแปรไม่มีความเหมาะสมที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ในแบบจำลอง

สำหรับตัวแปรที่ First-difference พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานมีค่าใกล้เคียงกัน รวมทั้งมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย แสดงว่า ข้อมูลเบี่ยงเบนออกจากกลุ่มของค่าเฉลี่ยน้อย และนำไปสู่ค่าความแปรปรวนของข้อมูลน้อย และหากพิจารณาการกระจายตัวแบบปกติของข้อมูลพบว่า ข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้ายและโค้งแบนราบกว่าปกติ และมีค่าสถิติ Jarque-Bera มีค่าต่ำกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับนัยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. > 0.05) ซึ่งไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ และเมื่อพิจารณาจากค่า Q-statistic พบว่า ข้อมูลไม่มีอัตราสหสัมพันธ์ในตัวเอง ณ ระดับ ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งผลการทดสอบดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกันกับข้อมูลทุกตัวแปรที่ First-difference แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลทุกตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ในแบบจำลอง

ตารางที่ 5.4 ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของข้อมูลปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ Level และที่ First-difference

	$\ln QTH_t$	$d\ln QTH_t$
Mean	8.3234	0.0874
Median	8.6298	0.1199
Maximum	9.4008	1.4319
Minimum	6.0014	-1.0574
Std. Dev.	0.9057	0.5296
Skewness	-1.1614	-0.2487
Kurtosis	3.6317	3.4176
Jarque-Bera	7.7257	0.5449
Probability	0.021**	0.7615
Sum	266.35	2.7097
Sum Sq. Dev.	25.431	8.4146
Observations	32	31
Q-statistics	Lag (1) 18.242**	Lag (1) 1.4332
	Lag (2) 27.422**	Lag (2) 8.3769**

หมายเหตุ: *** ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ผลการทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า (ตารางที่ 5.5 และ 5.6) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวที่ Level และตัวแปรที่ First-difference มีแนวโน้มที่จะไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุกตัวแปรอิสระมีค่าไม่เข้าใกล้ 1 ซึ่งมีแนวโน้มที่ตัวแปรอิสระทุกตัวจะ ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงอย่างสมบูรณ์ (Perfect Multicollinearity) ดังนั้น จึงสามารถนำตัวแปรอิสระต่างๆ ที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปมาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลองได้

ตารางที่ 5.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ Level

	$\ln PTH_t$	$\ln PE_t$	$\ln PID_t$	$\ln RGDP_t$	$\ln STH_t$	$\ln ER_t$
$\ln PTH_t$	1					
$\ln PE_t$	0.554528	1				
$\ln PID_t$	0.592051	0.591011	1			
$\ln RGDP_t$	0.140805	0.456349	0.572764	1		
$\ln STH_t$	-0.215380	0.271723	0.360103	0.290709	1	
$\ln ER_t$	0.146540	0.260259	0.126591	0.360527	0.038202	1

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางที่ 5.6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ First-difference

	$d\ln PTH_t$	$d\ln PE_t$	$d\ln PID_t$	$d\ln RGDP_t$	$d\ln STH_t$	$d\ln ER_t$
$d\ln PTH_t$	1					
$d\ln PE_t$	0.061438	1				
$d\ln PID_t$	-0.080650	0.194678	1			
$d\ln RGDP_t$	-0.415959	0.134021	0.275794	1		
$d\ln STH_t$	-0.379828	0.265345	0.697839	0.361077	1	
$d\ln ER_t$	-0.003836	-0.008900	0.079441	0.079961	0.012471	1

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ผลการทดสอบ Unit Root ด้วยวิธี Augmented Dickey-fuller Test (ADF) ของทุกตัวแปรที่ทำการศึกษา พบว่า (ตารางที่ 5.7) ตัวแปรที่ Level ที่ไม่มีความนิ่งของข้อมูล ได้แก่ $\ln QTH_t$, $\ln PID_t$, $\ln STH_t$ และ $\ln ER_t$ จึงต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นตัวแปรที่ First-difference มาทำการทดสอบ Unit Root และพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความนิ่งที่ First-difference ดังนั้น จึงสามารถนำข้อมูลที่มีความนิ่งแล้วมาใช้ในการประมาณค่าในแบบจำลองได้

ตารางที่ 5.7 ผลการทดสอบ Unit Root ด้วยวิธี ADF

ตัวแปรที่ศึกษา	ADF Test	
	Level	First-difference
$\ln QTH_t$	Non-stationary	Stationary ^{**}
$\ln PTH_t$	Stationary [*]	Stationary ^{***}
$\ln PE_t$	Stationary ^{***}	Stationary ^{***}
$\ln PID_t$	Non-stationary	Stationary ^{***}
$\ln RGDP_t$	Stationary ^{***}	Stationary ^{***}
$\ln STH_t$	Non-stationary	Stationary ^{***}
$\ln ER_t$	Non-stationary	Stationary ^{***}

หมายเหตุ: 1) ADF Test เป็นการทดสอบความนิ่งของข้อมูลอนุกรมเวลา โดยมีสมมติฐานหลักคือ ข้อมูลมีความนิ่ง ซึ่งหากค่าสถิติที่คำนวณได้มากกว่าค่าวิกฤต MacKinnon จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่าข้อมูลมีความนิ่ง

2) *, **, *** แสดงข้อมูลมีความนิ่ง ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90, 95 และ 95

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

จากการทดสอบความนิ่งของข้อมูล สามารถนำข้อมูลของตัวแปรที่กำลังศึกษามาประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอย โดยสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$d\ln QTH_t = a + b_1 d\ln PTH_t + b_2 d\ln PE_t + b_3 d\ln PID_t + b_4 d\ln RGDP_t + b_5 d\ln STH_t + b_6 d\ln ER_t + u_t \quad (5.2)$$

จากสมการ (5.2) จะทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในแบบจำลอง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนที่มีตัวแปรหุ่น (ตัวแปร DUM) ด้วยวิธี OLS ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{dlnQTH}_t = & a + b_1 \text{dlnPTH}_t + b_2 \text{dlnPE}_t + b_3 \text{dlnPID}_t + b_4 \text{dlnRGDP}_t + b_5 \text{dlnSTH}_t + b_6 \text{dlnER}_t \\ & + b_7 \text{DUM} + u_t \end{aligned} \quad (5.3)$$

โดยที่

dlnQTH_t คือ อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

dlnPTH_t คือ อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี

dlnPE_t คือ อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี

dlnPID_t คือ อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี

dlnRGDP_t คือ อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของสหภาพยุโรป

dlnSTH_t คือ อัตราการเติบโตของปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทย

dlnER_t คือ อัตราการเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

u_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

t คือ ไตรมาสที่ 1,2,3,..., T

DUM คือ สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

ผลการทดสอบปัญหาค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ด้วยวิธี White's Heteroscedasticity Test พบว่า (ตารางที่ 5.8) ค่าสถิติ nR^2 หรือค่า Obs*R-squared ที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 (ค่า Prob. > 0.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลักได้ แสดงว่า สมการถดถอยนี้ไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity

ผลการทดสอบปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวภาคเคลื่อน ด้วยวิธี Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test (LM Test) ในสมการถดถอยที่ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธี OLS พบว่า (ตารางที่ 5.8) ค่าสถิติ nR^2 หรือค่า Obs*R-squared ที่คำนวณได้มีค่าสูงกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. < 0.05) จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า สมการถดถอยนี้เกิดปัญหา Autocorrelation ทำให้ตัวประมาณค่าที่ได้ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เหมาะสมที่จะใช้อธิบายถึงอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปได้เพียงพอ ดังนั้น เพื่อให้ตัวประมาณค่าที่ได้จากแบบจำลองมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม และเพื่อให้ได้แบบจำลองที่ดีที่สุดในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ รวมทั้งไม่ให้เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวภาคเคลื่อน จึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาดังกล่าว โดยใช้วิธีการของ Cochrane-Orcutt ในการรวมเอาสหสัมพันธ์ของตัวภาคเคลื่อนลำดับที่ 1 (First-order Autoregressive Scheme:) เข้ามาในแบบจำลอง และทำการทดสอบปัญหา Autocorrelation ด้วยวิธี LM Test ซึ่งผลการทดสอบพบว่า สมการถดถอยนี้ยังเกิดปัญหา Autocorrelation อยู่ เนื่องจากค่าสถิติ nR^2 ที่คำนวณได้มีค่าสูงกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. < ระดับนัยสำคัญ 0.05) จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก ประกอบกับค่า t-statistic ของ $AR[1]$ หรือ $dl\ln QTH_{t-1}$ มีค่าต่ำกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. > 0.05) ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นผลมาจากเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในอดีตของสหภาพยุโรปที่มีแนวโน้มอาจจะส่งผลกระทบในระยะสั้นต่ออัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

จากการแก้ไขปัญหา Autocorrelation ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ตัวภาคเคลื่อนยังมีสหสัมพันธ์กันเองในความล่าเท่ากับ 1 ช่วงเวลา ดังนั้น จึงต้องปรับปรุงแบบจำลองให้อยู่ในรูปแบบสมการ $AR[2]$ ที่มีสหสัมพันธ์ของตัวภาคเคลื่อนลำดับที่ 2 (Second-order Autoregressive Scheme) ตามสมการ (5.4) ดังนี้

$$\begin{aligned} dl\ln QTH_t = & a + b_1 dl\ln PTH_t + b_2 dl\ln PE_t + b_3 dl\ln PID_t + b_4 dl\ln RGDP_t + b_5 dl\ln STH_t + b_6 dl\ln ER_t \\ & + b_7 DUM + b_8 dl\ln QTH_{t-2} + u_t \end{aligned} \quad (5.4)$$

โดยที่

$dl\ln QTH_{t-2}$ คือ อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ณ เวลา t-2 หรือ $AR[2]$

b_8 คือ ค่าสัมประสิทธิ์แสดงสหสัมพันธ์ของตัวภาคเคลื่อนในตัวเองลำดับที่ 2

ทั้งนี้ การแปลงรูปแบบสมการลอการิทึมให้อยู่ในรูปของผลต่าง (Difference) ของตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งจะได้ค่าที่ประมาณเท่ากับอัตราการเติบโตของตัวแปรนั้นดังนี้ (Jeffrey M. Wooldridge, 2009)

$$\Delta(\log Y_t) = \log Y_t - \log Y_{t-1} = \log(Y_t/Y_{t-1})$$

จะได้ว่า
$$\Delta(\log Y_t) \approx (Y_t/Y_{t-1}) - 1 = \Delta Y_t/Y_t$$

โดยที่ $\Delta Y_t/Y_t$ คือ อัตราการเติบโตของ Y

ดังนั้น อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป (dlnQTH) คือ รูปของ First Difference ของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ใส่ค่า log

จากสมการ (5.4) สามารถนำมาทำการทดสอบปัญหา Autocorrelation ด้วยวิธี LM Test อีกครั้ง ซึ่งผลการทดสอบพบว่า สมการถดถอยนี้ไม่เกิดปัญหา Autocorrelation เนื่องจากค่าสถิติ nR^2 ที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. > 0.05) จึงไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก ประกอบกับค่า t-statistic ของ **AR[2]** หรือ $dlnQTH_{t-2}$ มีมีค่าสูงกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (ค่า Prob. < 0.05) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น แบบจำลองในรูปของ **AR[2]** จึงเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอยด้วยวิธี OLS

ค่าทางสถิติที่ได้จากการคำนวณตามตารางที่ 5.8 ได้แก่ ค่า R-squared (R^2) ค่า Adjusted R-squared และค่า F-statistic ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ค่า R^2 ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.944 สามารถอธิบายได้ว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปได้ร้อยละ 94.44

ค่า Adjusted R^2 ที่ได้จากการคำนวณมีค่าเท่ากับ 0.922 สามารถอธิบายได้ว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายความแปรปรวนของอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปได้ร้อยละ 92.20 โดยค่า Adjusted R^2 เป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าแล้ว เพื่อลดปัญหาเมื่อมีการเพิ่มจำนวนตัวแปรอิสระเข้าไปในแบบจำลอง และทำให้ค่า R^2 สูงขึ้น ทั้งๆ ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ค่า F-statistic ที่ได้จากการคำนวณสามารถนำมาทดสอบสมมติฐานค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าแตกต่างไปจากศูนย์ โดยพิจารณาจากค่า F-statistic ซึ่งมากกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือค่า Prob (F-statistic) < ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ($0.000 < 0.05$) แสดงว่าในแบบจำลองมีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่สามารถอธิบายอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปได้ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางที่ 5.8 ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจาก
ไทยของสหภาพยุโรป

ตัวแปรที่ศึกษา	การประมาณค่าสัมประสิทธิ์		
	OLS	AR 1	AR 2
ค่าคงที่	0.117 (2.481)**	0.130 (3.530)***	0.143 (6.630)***
$\ln \text{PTH}_t$	-3.076 (7.546)***	-3.028 (-6.764)***	-2.267 (-7.464)***
$\ln \text{PE}_t$	1.408 (2.115)**	1.336 (1.997)*	1.041 (2.230)**
$\ln \text{PID}_t$	1.080 (1.352)	0.925 (1.248)	0.901 (1.605)
$\ln \text{RGDP}_t$	6.518 (4.269)***	7.681 (3.910)***	6.957 (9.174)***
$\ln \text{STH}_t$	0.205 (1.198)	0.217 (1.339)	-0.128 (-0.697)
$\ln \text{ER}_t$	-0.595 (-0.878)	-0.634 (-0.962)	-1.078 (-2.425)**
DUM	-0.126 (-1.777)*	-0.137 (-2.450)**	-0.164 (-4.854)***
$\ln \text{QTH}_{t-1}$	-	-2.49 (-1.088)	-
$\ln \text{QTH}_{t-2}$	-	-	-0.826 (-7.022)**
R-squared (R^2)	0.899	0.917	0.944
Adjusted R-squared	0.868	0.886	0.922
F-statistic	29.246	29.136	42.445
White Test: Obs*R-squared	6.810	9.963	11.997
Probability	0.912	0.697	0.528
LM Test: Obs*R-squared	8.796	8.965	3.657
Probability	0.012	0.011	0.161

หมายเหตุ: 1) *, ** และ *** แสดงนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ,95 และ 99

2) ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือ ค่า t-statistics

3) $\ln \text{QTH}_{t-1}$ หรือ **AR|1|** แทนการเกิดสหสัมพันธ์ในตัวเองของ $\ln \text{QTH}_t$ ที่มีความล่าช้าเท่ากับ 1 และ $\ln \text{QTH}_{t-2}$ หรือ **AR|2|** แทนการเกิดสหสัมพันธ์ในตัวเองของ $\ln \text{QTH}_t$ ที่มีความล่าช้าเท่ากับ 2

4) White Test เป็นการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity และ LM Test เป็นการทดสอบปัญหา Autocorrelation โดยการทดสอบทั้งสองมีสมมติฐานหลัก คือ ไม่เกิดปัญหา Heteroscedasticity และ Autocorrelation ซึ่งหากการทดสอบทั้งสองปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า เกิดปัญหาดังกล่าว

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

จากตารางที่ 5.8 สามารถอภิปรายผลของปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเติบโตของปริมาณนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปได้ ดังนี้

อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีส่งผลกระทบในเชิงลบต่ออัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เนื่องจากหากอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีขยายตัว ทำให้คนในสหภาพยุโรปชะลอการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีน ธารนพงษ์ (2543) ที่ได้ศึกษาปัจจัยกำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น และพบว่า ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นมีผลต่ออุปสงค์นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของทั้ง 2 ประเทศดังกล่าว

อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีส่งผลกระทบในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เนื่องจากกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์เป็นสินค้าที่ทดแทนได้กับกุ้งสดแช่แข็งจากไทยในการนำเข้าของสหภาพยุโรป และหากอัตราการเติบโตของราคานำเข้าจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีขยายตัวเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตของราคานำเข้าจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีแล้วคงที่ ทำให้คนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ลง และหันมาบริโภคจากไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปขยายตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแกมกาญจน์ เหลืองวิรุจน์กุล (2553) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ และพบว่า ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหรัฐอเมริกามีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เนื่องจากคู่แข่งที่สำคัญของไทยในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ คือ เวียดนาม

อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีส่งผลกระทบในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยสหภาพยุโรป แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากในปี 2552 สินค้ากุ้งของอินเดียถูกสหภาพยุโรปตรวจพบสาร

ปฏิชีวนะตกค้างในกุ้ง ทำให้กุ้งของอินเดียถูกส่งกลับ อ้างอิงในวัชริน มีรอด และนุชจรี พิสมัย (2553) ดังนั้น คุณภาพกุ้งของอินเดียเมื่อเทียบกับกุ้งไทยจึงไม่ได้มาตรฐานตามที่สหภาพยุโรป กำหนด ส่งผลให้คนในสหภาพยุโรปเลือกบริโภคกุ้งจากไทย และแม้ว่าอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียจะชะลอตัวลงหรือขยายตัว คนในสหภาพยุโรปยังเลือกบริโภคกุ้งจากไทย แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรป

อัตราการเติบโตของ Real GDP ของสหภาพยุโรปส่งผลกระทบต่อในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เนื่องจากเมื่อคนในสหภาพยุโรปมีรายได้เพิ่มขึ้น จะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แกมกาญจน์ เหลืองวิรุจน์กุล (2553) ที่พบว่า Real GDP ของสหรัฐอเมริกามีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหรัฐอเมริกาในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปญี่ปุ่นและเกาหลีใต้

อัตราการเติบโตของปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทยส่งผลกระทบในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นผลจากการไม่สามารถคาดการณ์ปริมาณผลผลิตกุ้งที่ผลิตได้ เนื่องจากสภาพอากาศเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุม ดังนั้น ปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จึงมีความไม่แน่นอนที่จะสามารถนำมาผลิตเป็นกุ้งสดแช่แข็งได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออก อ้างอิงในรัตนา สายคณิต (2543) โดยการส่งออกสินค้าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยบางประการที่สำคัญ ได้แก่ ปริมาณการผลิตในประเทศ ต้นทุนการผลิต นโยบายการค้าของต่างประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

อัตราการเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนยูโรต่อดอลลาร์สหรัฐส่งผลกระทบในเชิงลบกับอัตราการเติบโตของปริมาณนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อค่าเงินยูโรอ่อนค่าเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ในสายตาของคนในสหภาพยุโรปจะมองราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทยแพงขึ้น จึงนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งโรจน์ พัฒนานบุญไพบูลย์ (2547) ที่ได้ศึกษาอุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท และพบว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปสหรัฐอเมริกา

สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรปส่งผลกระทบต่อในเชิงลบกับอัตราการเติบโตของปริมาณนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เนื่องจากหากเกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป ทำให้เศรษฐกิจของสหภาพยุโรปถดถอย คนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกึ่งสดแช่แข็งลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลงมากกว่ากรณีที่ไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่กำหนดไว้

ผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

จากผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ในปี 2558 ทำให้ไทยต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่ถูกปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12 จากอัตราภาษีภายใต้สิทธิ GSP ร้อยละ 4.2 ซึ่งส่งผลให้อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเปลี่ยนแปลงไป และทำให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น จึงคำนวณหาอัตราการการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสมการ (5.4) ที่แสดงความสัมพันธ์ของอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่ออัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าดังกล่าวก่อนที่ไทยจะถูกยกเลิกสิทธิ GSP ดังนี้

$$\begin{aligned} \ln QTH_t = & a + b_1 \ln PTH_t + b_2 \ln PE_t + b_3 \ln PID_t + b_4 \ln RGDP_t + b_5 \ln STH_t + b_6 \ln ER_t \\ & + b_7 DUM + b_8 \ln QTH_{t-2} + u_t \end{aligned}$$

จากตารางที่ 5.8 เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ซึ่งส่งผลให้อัตราการเติบโตของปัจจัยอื่นๆ มีค่าเท่ากับ 0 และกำหนดให้ราคานำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ไม่รวมภาษีทั้งก่อนและหลังถูกยกเลิกสิทธิ GSP คงที่ รวมทั้งกำหนดให้ตัวแปรหุ่น (ตัวแปร DUM) แสดงถึงการไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0 และจากการที่กำหนดมาดังกล่าว จะทำให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากึ่งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเป็นไปตามสมการ (5.5)

$$d\ln QTH_{t+1} = b_1 d\ln PTH_{t+1} \quad (5.5)$$

ดังนั้น เพื่อให้สามารถหาอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ($d\ln QTH_{t+1}$) ได้ จึงต้องคำนวณหาอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี ($d\ln PTH_{t+1}$) ดังนี้

$$d\ln PTH_{t+1} = \ln PTH_{t+1} - \ln PTH_t \quad (5.6)$$

โดยที่

$d\ln PTH_{t+1}$ คือ อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีหลังจากถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป

$\ln PTH_{t+1}$ คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี หลังจากถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปที่ใส่ค่า $\log$

$\ln PTH_t$ คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษี ก่อนถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรปที่ใส่ค่า $\log$

t คือ T

t คือ ไตรมาสสุดท้ายของการได้รับสิทธิ GSP

$t+1$ คือ ไตรมาสแรกของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP

กำหนดให้ $\ln PTH_{t+1} = \ln[C \times (1+0.12)]$

และ $\ln PTH_t = \ln[C \times (1+0.042)]$

โดยสมมติให้ C คือ ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่ไม่รวมภาษี ทั้งก่อนและหลังถูกยกเลิกสิทธิ GSP มีค่าคงที่

แทนค่า $\ln PTH_{t+1}$ และ $\ln PTH_t$ ในสมการ (5.6) จะได้

$$d\ln PTH_{t+1} = \ln[C \times (1+0.12)] - \ln[C \times (1+0.042)]$$

$$d\ln PTH_{t+1} = \ln C + \ln(1.12) - \ln C - \ln(1.042)$$

$$d\ln PTH_{t+1} = \ln(1.12) - \ln(1.042)$$

$$d\ln PTH_{t+1} = 0.113 - 0.041$$

$$d\ln PTH_{t+1} = 0.072$$

หลังจากที่สหภาพยุโรปยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย ทำให้อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเท่ากับ 0.072 ซึ่งส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.072 และทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

$$d\ln QTH_{t+1} = -2.267 \times 0.072$$

$$d\ln QTH_{t+1} = -0.163$$

ผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในปี 2558 ทำให้ไทยต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราร้อยละ 12 ซึ่งเป็นอัตรากำหนดที่สูงกว่าอัตรากำหนดสิทธิ GSP ซึ่งส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.072 ทำให้ผู้บริโภคในสหภาพยุโรปลดการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง และส่งผลให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ 0.163 เมื่อกำหนดให้อัตราการเติบโตของปัจจัยอื่นๆ มีค่าเท่ากับ 0 ซึ่งผลดังกล่าวเป็นเพียงการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

สหภาพยุโรปได้เริ่มมีมาตรการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) แก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด เพื่อให้สามารถส่งออกสินค้าได้ในปริมาณที่มากขึ้นด้วยอัตราภาษีขาเข้าที่ต่ำกว่าปกติเมื่อปี 2514 และในปัจจุบันไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป รวมทั้งยังมีประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย (เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน) ที่ได้รับสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป แต่ในปี 2558 ไทยและเอกวาดอร์จะเป็นประเทศที่ถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปตามระเบียบที่สหภาพยุโรปได้กำหนดขึ้นให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป สำหรับประเทศอินเดีย จีน และเวียดนาม ยังคงเป็นประเทศที่ได้รับสิทธิ GSP อยู่ ซึ่งจะส่งผลให้ไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ส่วน คือ วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยและประเทศคู่แข่งดังกล่าว และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปและผลของการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยและประเทศคู่แข่ง

จากผลการศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และส่วนแบ่งตลาด (MS) พบว่าเมื่อพิจารณาในช่วงปี 2548 – 2549 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA น้อยกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่าไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง พบว่า ในช่วงปีดังกล่าว เอกวาดอร์ อินเดีย และเวียดนามมีค่า RCA

มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า เอกวาดอร์ อินเดีย และเวียดนามมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย ส่วนจีนมีค่า RCA น้อยกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 เช่นเดียวกับไทย

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2550 – 2553 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง พบว่า โดยภาพรวมอินเดีย เวียดนาม และจีนมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แสดงว่า อินเดีย เวียดนาม และจีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อยเช่นเดียวกับไทย ส่วนเอกวาดอร์มีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS มากกว่า 0.1 แสดงว่า เอกวาดอร์มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมาก

เมื่อพิจารณาในช่วงปี 2554 – 2555 ซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีค่า RCA มากกว่า 1 แต่มีค่า MS น้อยกว่า 0.1 และมีค่า RCA และ MS ลดลง แสดงว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกลดลง สำหรับด้านความสามารถในการแข่งขันนั้น ไทยมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกลดลง และเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง พบว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS มากกว่า 0.1 และมีค่า RCA และ MS เพิ่มขึ้น แสดงว่า เอกวาดอร์และอินเดียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป และมีแนวโน้มที่จะส่งออกมากขึ้น สำหรับด้านความสามารถในการแข่งขันนั้น เอกวาดอร์และอินเดียเป็นประเทศมีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมาก และมีแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกมากขึ้นด้วย ส่วนเวียดนามและจีนมีค่า RCA มากกว่า 1 และมีค่า MS น้อยกว่า 0.1 แต่เวียดนามมีค่า RCA และ MS ลดลง แสดงว่า เวียดนามมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและมีความสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกและแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปลดลงเช่นเดียวกับไทย ในขณะที่จีนมีค่า RCA และค่า MS เพิ่มขึ้น แสดงว่า จีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและมีความสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง

ในตลาดสหภาพยุโรปน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะส่งออกและแนวโน้มที่จะสามารถแข่งขันการส่งออก
กุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้า
เกษตรทั้งหมดของไทยไปสหภาพยุโรป โดยเปรียบเทียบกับเอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน
ในช่วงปี 2548 – 2555 จะเห็นได้ว่า เอกวาดอร์ และอินเดียมีแนวโน้มของสัดส่วนมูลค่าส่งออก
สดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น และมีสัดส่วนมูลค่าการ
ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดที่มากกว่าไทย จึงมีการส่งออกกุ้ง
สดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดในตลาดสหภาพยุโรปมากกว่าไทย สำหรับเวียดนาม โดย
ภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดสูงกว่าไทย
แต่ในปี 2555 เวียดนามมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร
ทั้งหมดที่น้อยกว่าไทย และจีน โดยภาพรวมมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อมูลค่าการ
ส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมดน้อยกว่าไทย จึงมีการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งต่อการส่งออกสินค้าเกษตร
ทั้งหมดที่น้อยกว่าไทย

**การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปและผลของการ
ถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป**

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป
สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป
พบว่า มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของ
สหภาพยุโรปทั้งหมด 5 ปัจจัย และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของปริมาณการ
นำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปทั้งหมด 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางตรงกันข้ามมีดังนี้

1.1 อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เนื่องจากหากอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปขยายตัว ทำให้คนในสหภาพยุโรปชะลอการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากไทยลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยชะลอตัวลง

1.2 อัตราการเติบโตของอัตราแลกเปลี่ยนยูโรต่อดอลลาร์สหรัฐส่งผลกระทบในเชิงลบกับอัตราการเติบโตของปริมาณนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อค่าเงินยูโรอ่อนค่าเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ทำให้ในสายตาของคนในสหภาพยุโรปจะมองราคากุ้งสดแช่แข็งจากไทยแพงขึ้น จึงนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยลดลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลง

1.3 สถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป เนื่องจากหากเกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป ทำให้เศรษฐกิจของสหภาพยุโรปถดถอย คนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งลง ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลงมากกว่ากรณีที่ไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางเดียวกันมีดังนี้

2.1 อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรป เนื่องจากกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์เป็นสินค้าที่ทดแทนได้กับกุ้งสดแช่แข็งจากไทยในการนำเข้าของสหภาพยุโรป และหากอัตราการเติบโตของราคานำเข้าจากเอกวาดอร์ของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีขยายตัวเมื่อเทียบกับอัตราการเติบโตของราคานำเข้าจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีลง ทำให้คนในสหภาพยุโรปลดการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งจากเอกวาดอร์ลง และหันมาบริโภคจากไทยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปขยายตัว

2.2 อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงของสหภาพยุโรป เนื่องจากเมื่อคนในสหภาพยุโรปมีรายได้เพิ่มขึ้น จะบริโภคกุ้งสดแช่แข็งเพิ่มขึ้น จึงนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งมากขึ้น ส่งผลให้อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ขยายตัว

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปมีดังนี้

3.1 อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีส่งผลกระทบในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทย สหภาพยุโรป แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากในปี 2552 สินค้ากุ้งของอินเดียถูกสหภาพยุโรป ตรวจพบสารปฏิชีวนะตกค้างในกุ้ง ทำให้กุ้งของอินเดียถูกส่งกลับ ดังนั้น คุณภาพกุ้งของอินเดียเมื่อเทียบกับกุ้งไทยจึงไม่ได้มาตรฐานตามที่สหภาพยุโรปกำหนด ส่งผลให้คนในสหภาพยุโรปเลือกบริโภคกุ้งจากไทย และแม้ว่าอัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียจะชะลอตัวลง หรือขยายตัว คนในสหภาพยุโรปยังเลือกบริโภคกุ้งจากไทย แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านราคานำเข้า กุ้งสดแช่แข็งจากอินเดียของสหภาพยุโรปไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการบริโภคกุ้งสดแช่แข็งของ สหภาพยุโรป

3.2 ปริมาณผลผลิตกุ้งสดแช่แข็งของไทยส่งผลกระทบในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นผลจากการไม่สามารถคาดการณ์ปริมาณผลผลิตกุ้งที่ผลิตได้ เนื่องจากสภาพอากาศเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือ การควบคุม ดังนั้น ปริมาณผลผลิตกุ้งที่ได้จึงมีความไม่แน่นอนที่จะสามารถนำมาผลิตเป็นกุ้งสดแช่แข็งได้

ผลของการถุกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากรในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป

จากผลของการถุกยกเลิกสิทธิ GSP ในปี 2558 คาดว่า เมื่อสหภาพยุโรปปรับภาษีอากรขาเข้าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12 จากอัตราภาษีปกติร้อยละ 4.2 จะทำให้อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเท่ากับ 0.072 ซึ่งส่งผลให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็ง

จากไทยของสหภาพยุโรปที่รวมภาษีเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.072 และทำให้ปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ 0.163 เมื่อกำหนดให้อัตราการเติบโตของปัจจัยอื่นๆ เท่ากับ 0 รวมทั้งกำหนดให้ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งที่ไม่รวมภาษีทั้งก่อนและหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP มีค่าคงที่ และไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและส่วนแบ่งตลาดในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรปของไทยและประเทศคู่แข่ง (เอกวาดอร์ อินเดีย เวียดนาม และจีน) และผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปและผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาและข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากการที่ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปสหภาพยุโรป แต่มีความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดสหภาพยุโรปน้อย ดังนั้นผู้ประกอบการมองหาตลาดส่งออกอื่น โดยเน้นการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังตลาดแคนาดา และเวียดนาม ซึ่งเป็นตลาดที่ไทยมีแนวโน้มการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งขยายตัวในช่วงที่ทำการศึกษาและมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังตลาดดังกล่าวมากขึ้น

2. จากการที่ปัจจัยด้านราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปมีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในทิศทางลบ ผู้ประกอบการควรปรับลดต้นทุนการผลิตกุ้งสดแช่แข็งลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้นทุนด้านวัตถุดิบและค่าจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่สูง เพื่อให้สามารถส่งออกไปตลาดสหภาพยุโรปมากขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนเงินทุนในด้านค่าจ้างแรงงาน เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการลดภาระต้นทุนการผลิต และสามารถแข่งขันการส่งออกไปกับประเทศต่างๆ ในตลาดกุ้งสดแช่แข็งของสหภาพยุโรปได้มากขึ้น

3. จากการวิเคราะห์ผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปที่มีผลทำให้สินค้ากุ้งสดแช่แข็งของไทยไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีนำเข้าจากสหภาพยุโรป ทำให้ไม่สามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งกับประเทศอื่นๆ ในตลาดสหภาพยุโรปได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปชะลอตัวลง ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือเกษตรกรรายย่อยควรศึกษาข้อมูลการเลี้ยงกุ้ง ซึ่งรวมถึงรูปแบบการเพาะเลี้ยงให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังตลาดต่างประเทศได้ นอกจากนี้ ภาครัฐควรดำเนินการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปในประเด็นของผลกระทบจากการถูกยกเลิกสิทธิพิเศษทางศุลกากร เพื่อให้สินค้ากุ้งสดแช่แข็งของไทยได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าอย่างถาวรแทนการได้รับลดหย่อนภาษีนำเข้าภายใต้สิทธิ GSP ซึ่งเป็นสิทธิที่ไทยได้รับเพียงชั่วคราวเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการวิเคราะห์ผลของการถูกยกเลิกสิทธิ GSP ในการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตของผู้วิจัยภายใต้ข้อสมมติให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ และไม่เกิดสถานการณ์วิกฤตหนี้สาธารณะของสหภาพยุโรป รวมทั้งให้อัตราการเติบโตของราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปเป็นตัวกำหนดอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าดังกล่าว ซึ่งผลดังกล่าวเป็นเพียงการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรวิเคราะห์ถึงผลเสียด้านความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและความสามารถในการแข่งขันการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทยไปตลาดสหภาพยุโรปหลังจากที่ไทยถูกยกเลิกสิทธิ GSP จากสหภาพยุโรป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการค้าต่างประเทศ. 2555. สถิติสินค้าสำคัญที่ไทยใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปสหภาพยุโรป.
กรุงเทพมหานคร.

กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองประมงต่างประเทศ กรมประมง. 2556.

สถานการณ์การค้าประมงระหว่างประเทศ. (Online).

http://www.fisheries.go.th/foreign/index.php?option=com_content&view=category&id=16&Itemid=14, 19 ตุลาคม 2556.

กรมการค้าต่างประเทศ. 2542. ระบบสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไป. (Online).

www.cgd.go.th/wps/wcm/connect/fcd1d70040d3127cb815b95a76b7a1c0/ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร.pdf?MOD=AJPERES, 13 ธันวาคม 2556.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2555. มาตรการทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของสหภาพยุโรป.

(Online). http://www.dtn.go.th/filesupload/files/product/Shrimp_sep12.pdf, 12 กันยายน 2556.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2556. การเจรจาความตกลงทางการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป.

(Online). <http://www.thaifita.com/thaifita/Home/FTAbyCountry/tabid/53/Default.aspx>, 5 มิถุนายน 2557.

กระทรวงการต่างประเทศ. 2555. สินค้าไทยที่มีศักยภาพในเวียดนาม. (Online).

<http://www.mfa.go.th/business>, 5 มิถุนายน 2557.

แกมกาญจน์ เหลืองวิรัตน์กุล. 2553. ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฐะปะนีย์ มะลิซ้อน. 2539. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ตุล ครอบรู้. 2545. ผลกระทบจากการตัดสิทธิพิเศษทางศุลกากรเป็นการทั่วไปของสหภาพยุโรปต่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปสหภาพยุโรป. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้. 2556. รายงานสัมมนาวิชาการเศรษฐกิจภาคใต้ เรื่องความสามารถในการแข่งขันของกุ้งไทยในตลาดโลก.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. 2553. คู่แข่ง: กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง. (Online). <http://www.exim.go.th/doc/newsCenter/10577.pdf>, 26 พฤษภาคม 2556.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. 2555. วิเคราะห์ประเด็นธุรกิจ: ส่งออกกุ้งไทยปี 2555 หดตัว มรสุมที่ก่อตัวขึ้นอย่างเงียบๆ. (Online). <http://www.ecustoms.co.th/documentknow/19112012-01.pdf>, 8 กรกฎาคม 2557.

ปณัญญา วิสูตร. 2540. การศึกษาอุปสงค์นำเข้าและผลสะท้อนของการปรับลดภาษีศุลกากรต่อมูลค่านำเข้าของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปรีชา โพธารนพงษ์. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พบนกนต์ อาวัชนาการ. 2553. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของสินค้าไทยและสินค้าอินโดนีเซียที่ส่งออกไปยังตลาดอาเซียน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวเรศ ทับพันธุ. 2553. เศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ: ทฤษฎีและนโยบาย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัตนา สายคณิต. 2543. หลักเศรษฐศาสตร์: มหเศรษฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งโรจน์ พัฒนบุญไพบูลย์. 2547. อุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่เย็นแช่แข็งของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาในช่วงก่อนและหลังการลดค่าเงินบาท. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัชริน มีรอด และนุชจิ พิสมัย. 2553. ดัชนีวัดขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมกุ้งไทยปี 2552 – 2553. รายงานเสนอคณะกรรมการบริหารคลัสเตอร์กุ้งประเทศไทย. 13 ตุลาคม 2553.

วาทีน ธารนพษ์. 2543. ปัจจัยที่กำหนดความต้องการนำเข้ากุ้งแช่แข็งจากไทยของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สายฝน ตระกลสุทรัพย์. 2543. ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวของประเทศไทยในปี 2529 - 2539. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. 2553. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุนในเวียดนาม. (Online).

http://www.boi.go.th/thai/clmv/back_up/2010_vietnam/2010_vietnam_5_2.html,

2 กรกฎาคม 2557.

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบรัสเซลส์ กระทรวงพาณิชย์. 2555. **ข้อมูลสินค้าสำคัญ
ที่ไทยใช้สิทธิ GSP ในการส่งออกไปสหภาพ ยุโรป.** (Online).

<http://www.thaitextile.org/main/documents/GSP%20Impacts%209%20July%2012.pdf>,
23 มิถุนายน 2555.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2556. **ข้อมูลปริมาณผลผลิตกุ้งทะเลของไทย.** กรุงเทพมหานคร.

อุดม เกิดพิบูลย์. 2543. **ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Global Trade Atlas. 2000 – 2013. **ข้อมูลการส่งออกและนำเข้ากุ้งสดแช่แข็ง.** (Online).
www.gtis.com/gta. 11 มิถุนายน 2556.

Kijboonchoo, T. and K. Kalayanakupt. 2003. **Comparative Advantage and Competitive
Strength of Thai Canned Tuna Export in the World Market: 1982-1998.** Journal of
ABAC 23 (1): 19-33

Wooldridge, J.M. 2009. **Introductory Econometrics: A Modern Approach.** Available
Source: <http://web.cenet.org.cn/upfile/69818.pdf>, June 30, 2014.

World Trade Atlas. 2000 – 2013. **ข้อมูลการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็ง.** กรุงเทพมหานคร.

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ค่า RCA และค่า MS ในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งและสินค้าเกษตรทั้งหมดไปสหภาพยุโรป
ในช่วงปี 2548-2555

(มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

	เอกวาดอร์		อินเดีย		เวียดนาม		ไทย		จีน		สหภาพยุโรป	
ปี	มูลค่าการ ส่งออกกุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ ส่งออก สินค้าเกษตร ทั้งหมด	มูลค่าการ ส่งออกกุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ ส่งออก สินค้าเกษตร ทั้งหมด	มูลค่าการ ส่งออกกุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ ส่งออก สินค้าเกษตร ทั้งหมด	มูลค่าการ ส่งออกกุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ ส่งออก สินค้าเกษตร ทั้งหมด	มูลค่าการ ส่งออกกุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ ส่งออก สินค้าเกษตร ทั้งหมด	มูลค่าการ นำเข้ากุ้ง สดแช่แข็ง	มูลค่าการ นำเข้า สินค้า เกษตร ทั้งหมด
2548	205.754	1,229.934	208.966	1,229.934	94.57	987.30	24.530	1,586.525	40.997	3,046.644	2,445.15	98,641.83
2549	276.897	1,408.488	275.574	1,408.488	104.08	1,505.24	53.171	1,984.136	16.445	3,869.370	2,964.14	108,687.31
2550	315.729	1,677.852	283.888	1,677.852	111.00	2,097.43	96.101	2,797.922	69.000	4,760.050	2,942.62	135,153.58
2251	372.842	1,954.974	262.571	1,954.974	148.64	2,524.79	152.390	3,411.788	131.437	5,577.368	3,028.07	161,881.20
2552	323.989	1,942.985	265.346	1,942.985	176.79	2,264.02	177.337	2,845.273	156.604	5,135.845	2,759.90	140,631.48
2553	433.418	2,097.889	263.364	2,097.889	203.21	2,397.80	238.685	3,101.422	174.560	6,089.076	3,066.13	147,273.25
2554	523.517	2,470.119	354.812	2,470.119	245.74	3,143.41	253.769	3,632.437	174.646	7,197.270	3,397.38	177,387.35
2555	487.140	2,260.284	406.682	2,260.284	157.68	3,329.79	187.216	3,355.163	152.915	6,732.979	2,742.81	171,763.76

ที่มา: World Trade Atlas (2013)

ตารางผนวกที่ 2 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปในช่วงปี 2548-2555

ไตรมาส/ ปี	ปริมาณการนำเข้า กุ้งสดแช่แข็งจาก ไทยของสหภาพ ยุโรป (ตัน) ¹ (QTH)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากไทยของ สหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อตัน) ¹ (PTH)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากเอกวาดอร์ ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.ต่อตัน) ¹ (PE)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากอินเดียของ สหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อตัน) ¹ (PID)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ ที่แท้จริงของ สหภาพยุโรป (พันล้านยูโร) ² (RGDP)	ปริมาณ ผลผลิตกุ้ง สดแช่แข็ง ของไทย (ตัน) ³ (STH)	อัตรา แลกเปลี่ยน (ยูโรต่อ ดอลลาร์ สหรัฐ.) ⁴ (ER)	สถานการณ์ วิกฤตหนี้ สาธารณะของ สหภาพยุโรป (DUM)
1/2548	404	7,621	5,366	6,235	2,529	23,192	1.2961	0
2/2548	432	7,688	5,607	6,068	2,607	26,886	1.2100	0
3/2548	750	6,851	5,541	6,476	2,598	51,011	1.2029	0
4/2548	3,140	5,066	5,526	6,005	2,687	39,839	1.1840	0
1/2549	1,201	6,893	5,656	5,895	2,615	28,204	1.2117	0
2/2549	1,273	7,256	6,041	6,105	2,686	34,668	1.2786	0
3/2549	2,166	6,714	5,717	7,278	2,673	55,625	1.2671	0
4/2549	3,515	6,706	5,575	7,415	2,776	50,564	1.3196	0
1/2550	2,552	6,841	5,397	6,643	2,700	28,066	1.3355	0
2/2550	3,115	7,200	5,380	6,917	2,767	29,408	1.3541	0

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ไตรมาส/ ปี	ปริมาณการนำเข้า กุ้งสดแช่แข็งจาก ไทยของสหภาพ ยุโรป (ตัน) (QTH _t)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากไทย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PTH _t)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากเอกวาดอร์ ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PE _t)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากอินเดีย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PID _t)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศที่ แท้จริงของ สหภาพยุโรป (พันล้านยูโร) (RGDP _t)	ปริมาณ ผลผลิตกุ้ง สดแช่แข็ง ของไทย (ตัน) (STH _t)	อัตราแลกเปลี่ยน (ยูโรต่อดอลลาร์ สรอ.) (ER _t)	สถานการณ์วิกฤต หนี้สาธารณะของ สหภาพยุโรป (DUM)
3/2550	4,421	6,996	5,730	7,540	2,758	50,631	1.4271	0
4/2550	6,236	6,941	5,847	7,233	2,848	40,145	1.4589	0
1/2551	3,178	7,781	6,156	6,764	2,747	25,524	1.5772	0
2/2551	3,491	7,580	6,087	6,809	2,803	29,408	1.5755	0
3/2551	7,189	7,011	6,975	6,553	2,758	48,809	1.4102	0
4/2551	8,962	6,858	6,376	6,194	2,773	51,629	1.3978	0
1/2552	3,113	7,244	5,561	5,742	2,590	32,409	1.325	0
2/2552	5,208	7,324	5,613	6,193	2,636	40,596	1.4033	0
3/2552	9,086	6,588	5,940	6,915	2,635	59,205	1.4635	1
4/2552	10,136	6,418	5,521	6,604	2,714	52,023	1.4316	1

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ไตรมาส/ ปี	ปริมาณการนำเข้ากุ้ง สดแช่แข็งจากไทยของ สหภาพยุโรป (ตัน) (QTH)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากไทย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สวอ.ต่อตัน) (PTH)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากเอกวาดอร์ ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สวอ.ต่อตัน) (PE _t)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากอินเดีย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สวอ.ต่อตัน) (PID _t)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ ที่แท้จริงของ สหภาพยุโรป (พันล้านยูโร) (RGDP _t)	ปริมาณ ผลผลิตกุ้ง สดแช่แข็ง ของไทย (ตัน) (STH _t)	อัตราแลกเปลี่ยน (ยูโรต่อดอลลาร์ สวอ.) (ER _t)	สถานการณ์วิกฤต หนี้สาธารณะของ สหภาพยุโรป (DUM)
1/2553	6,114	6,535	5,548	6,244	2,617	35,930	1.3510	1
2/2553	9,487	6,337	6,081	6,432	2,701	40,641	1.2234	1
3/2553	12,098	6,897	6,630	7,068	2,698	56,205	1.3630	1
4/2553	10,917	7,202	6,576	7,433	2,772	52,023	1.3377	1
1/2554	6,013	8,098	6,863	7,500	2,686	32,091	1.4165	1
2/2554	8,212	8,166	7,023	7,816	2,749	37,622	1.4504	1
3/2554	8,700	9,006	6,608	8,271	2,734	51,708	1.3384	1
4/2554	9,808	8,314	6,542	8,562	2,784	45,975	1.2945	1
1/2555	4,592	9,733	6,647	7,956	2,702	33,239	1.3343	1
2/2555	6,467	8,395	6,469	7,707	2,726	47,414	1.2658	1

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ไตรมาส/ ปี	ปริมาณการนำเข้า กุ้งสดแช่แข็งจาก ไทยของสหภาพ ยุโรป (ตัน) (QTH _t)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากไทย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PTH _t)	ราคานำเข้ากุ้งสดแช่ แข็งจากเอกวาดอร์ ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PE _t)	ราคานำเข้ากุ้งสด แช่แข็งจากอินเดีย ของสหภาพยุโรป ที่รวมภาษี (ล้านดอลลาร์ สรอ.ต่อตัน) (PID _t)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศที่ แท้จริงของ สหภาพยุโรป (พันล้านยูโร) (RGDP _t)	ปริมาณ ผลผลิตกุ้ง สดแช่แข็ง ของไทย (ตัน) (STH _t)	อัตราแลกเปลี่ยน (ยูโรต่อดอลลาร์ สรอ.) (ER _t)	สถานการณ์วิกฤต หนี้สาธารณะของ สหภาพยุโรป (DUM)
3/2555	7,255	8,093	6,460	7,509	2,714	37,819	1.2858	1
4/2555	6,070	8,298	6,436	7,285	2,757	39,272	1.3194	1

ที่มา: 1) มาจาก World Trade Atlas (2013)

2) มาจาก Euro Statistic

3) มาจากสถาบันวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล กรมประมง

4) มาจาก Reuters

ตารางผนวกที่ 3 ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของทุกตัวแปรที่ศึกษาที่ Level

	$\ln QTH_t$	$\ln PTH_t$	$\ln PE_t$	$\ln PID_t$	$\ln RGDP_t$	$\ln STH_t$	$\ln ER_t$
Mean	8.3234	8.8931	8.7038	8.8366	7.9023	10.5854	0.2959
Median	8.6298	8.882	8.6979	8.8338	7.9041	10.5964	0.2896
Maximum	9.4008	9.1833	8.857	9.0551	7.9543	10.9888	0.4567
Minimum	6.0014	8.5304	8.5878	8.6555	7.8357	10.052	0.1674
Std. Dev.	0.9057	0.1212	0.0847	0.1043	0.0268	0.2641	0.0719
Skewness	-1.1614	-0.2017	0.2611	0.1692	-0.4815	-0.2798	0.193
Kurtosis	3.6317	4.46	1.6808	2.1117	2.7558	1.9125	2.7146
Jarque-Bera	7.7257	3.0593	2.6838	1.2048	1.3162	1.9946	0.3073
Probability (JB)	0.021	0.2166	0.2614	0.5475	0.5178	0.3689	0.8576
Sum	266.35	284.5777	278.5213	282.7696	252.8745	338.7311	9.4681
Sum Sq. Dev.	25.431	0.4556	0.2221	0.3371	0.0222	2.1612	0.1603
Observations	32	32	32	32	32	32	32

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 4 ผลการทดสอบสถิติเบื้องต้นของทุกตัวแปรที่ศึกษาที่ First-difference

	$d\ln QTH_t$	$d\ln PTH_t$	$d\ln PE_t$	$d\ln PID_t$	$d\ln RGDP_t$	$d\ln STH_t$	$d\ln ER_t$
Mean	0.0874	0.0027	0.0059	0.005	0.0028	0.017	-0.0014
Median	0.1199	0.0084	-0.0014	0.0067	0.0058	0.0467	0.0114
Maximum	1.4319	0.3079	0.136	0.1756	0.0377	0.6405	0.0968
Minimum	-1.0574	-0.3018	-0.1368	-0.1099	-0.0686	-0.5887	-0.1189
Std. Dev.	0.5296	0.1058	0.0562	0.0659	0.0266	0.3371	0.0522
Skewness	-0.2487	0.0147	-0.1576	0.471	-0.7185	0.0012	-0.4101
Kurtosis	3.4176	5.3114	3.4374	2.756	2.8374	1.9911	2.5627
Jarque-Bera	0.5449	6.9019	0.3754	1.2229	2.7016	1.3147	1.1161
Probability (JB)	0.7615	0.0317	0.8289	0.54256	0.259	0.5182	0.5723
Sum	2.7097	0.085	0.1818	0.1556	0.0862	0.5267	-0.0435
Sum Sq. Dev.	8.4146	0.3357	0.0948	0.1301	0.0212	3.4089	0.0818
Observations	31	31	31	31	31	31	31

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 5 ผลการทดสอบ Unit Root ที่ Level ของทุกตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	Lag	ADF Statistic	ค่าวิกฤต			ผลการทดสอบ
			1%	5%	10%	
$\ln QTH_t$	4	-0.23834	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Non-stationary
$\ln PTH_t$	0	-3.492085	-4.28458	-3.56288	-3.21527	Stationary
$\ln PE_t$	4	-4.703087	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Stationary
$\ln PID_t$	4	-3.091362	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Non-stationary
$\ln RGDP_t$	4	-4.578721	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Stationary
$\ln STH_t$	4	-1.770161	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Non-stationary
$\ln ER_t$	0	-2.004732	-4.28458	-3.56288	-3.21527	Non-stationary

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 6 ผลการทดสอบ Unit Root ที่ First-difference ของทุกตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	Lag	ADF Statistic	ค่าวิกฤต			ผลการทดสอบ
			1%	5%	10%	
$d\ln QTH_t$	3	-3.516027	-4.33933	-3.58753	-3.22923	Stationary
$d\ln PTH_t$	0	-6.69773	-4.296729	-3.56838	-3.21838	Stationary
$d\ln PE_t$	0	-5.199132	-4.29673	-3.56838	-3.21838	Stationary
$d\ln PID_t$	1	-5.736912	-4.30982	-3.57424	-3.22173	Stationary
$d\ln RGDP_t$	4	-2.843513	-2.65692	-1.95441	-1.60933	Stationary
$d\ln STH_t$	2	-7.674789	-2.65015	-1.95338	-1.6098	Stationary
$d\ln ER_t$	0	-5.582011	-4.29673	-3.56838	-3.21838	Stationary

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 7 ผลการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity ด้วยวิธี White's Heteroscedasticity Test
และทดสอบปัญหา Autocorrelation ด้วยวิธี Breusch-Godfrey Serial Correlation
LM Test

การทดสอบ	ค่าสถิติ		ค่า Prob. (nR ²)	ระดับ นัยสำคัญ	ผลการ ทดสอบ
	F-statistic	Obs*R-squared (nR ²)			
Heteroscedasticity	0.368	6.810	0.912	0.05	ไม่เกิดปัญหา
Autocorrelation	4.160	8.796	0.012	0.05	เกิดปัญหา

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 8 ผลการทดสอบปัญหา Autocorrelation กรณีที่มีการแก้ไขปัญหาลแล้ว

การทดสอบ	ค่าสถิติ		ค่า Prob (nR ²)	ระดับ นัยสำคัญ	ผลการ ทดสอบ
	F-statistic	Obs*R-squared (nR ²)			
Autocorrelation (AR[1])	4.049	8.965	0.011	0.05	เกิดปัญหา
Autocorrelation (AR[2])	1.299	3.657	0.161	0.05	ไม่เกิดปัญหา

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของ
สหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

Dependent Variable: $\ln QTH_t$

Method: Least Squares

Sample(adjusted): 2548:2 2555:4

Included observations: 31 after adjusting endpoints

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.116652	0.047025	2.480635	0.0209
$\ln PTH_t$	-3.075958	0.407644	-7.545688	0.0000
$\ln PE_t$	1.408089	0.665676	2.115279	0.0454
$\ln PID_t$	1.080884	0.79946	1.352017	0.1895
$\ln RGDP_t$	6.517751	1.526895	4.26863	0.0003
$\ln STH_t$	0.205267	0.171352	1.197927	0.2431
$\ln ER_t$	-0.595004	0.677992	-0.877597	0.3892
DUM	-0.126079	0.070931	-1.777475	0.0887
R-squared	0.898999	Mean dependent var		0.08741
Adjusted R-squared	0.868259	S.D. dependent var		0.529609
S.E. of regression	0.192228	Akaike info criterion		-0.242637
Sum squared resid	0.849884	Schwarz criterion		0.127424
Log likelihood	11.76087	F-statistic		29.24565
Durbin-Watson stat	2.289653	Prob(F-statistic)		0.00000

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของ
สหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด กรณีมีการแก้ไขปัญหา Autocorrelation
ด้วยการใส่ **AR[1]**

Dependent Variable: $\ln QTH_t$

Method: Least Squares

Sample(adjusted): 2548:3 2555:4

Included observations: 30 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 44 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.129853	0.036786	3.529978	0.0020
$\ln PTH_t$	-3.027979	0.447641	-6.764295	0.0000
$\ln PE_t$	1.335829	0.668956	1.996886	0.0590
$\ln PID_t$	0.925192	0.741294	1.248076	0.2257
$\ln RGDP_t$	7.68085	1.964462	3.909899	0.0008
$\ln STH_t$	0.217233	0.162253	1.338849	0.1949
$\ln ER_t$	-0.633728	0.659008	-0.961638	0.3472
DUM	-0.137483	0.056124	-2.449655	0.0232
$\ln QTH_{t-1}$	-0.2487	0.228588	-1.087983	0.2889
R-squared	0.917351	Mean dependent var		0.088090
Adjusted R-squared	0.885866	S.D. dependent var		0.538649
S.E. of regression	0.181976	Akaike info criterion		-0.326560
Sum squared resid	0.695419	Schwarz criterion		0.093799
Log likelihood	13.89841	F-statistic		29.135860
Durbin-Watson stat	2.29737	Prob(F-statistic)		0.000000
Inverted AR Roots	-0.25			

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ตารางผนวกที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยของสหภาพยุโรปด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด กรณีมีการแก้ไขปัญหา Autocorrelation ด้วยการใส่ **AR[2]**

Dependent Variable: dlnQTH_t

Method: Least Squares

Sample(adjusted): 2548:4 2555:4

Included observations: 29 after adjusting endpoints

Convergence achieved after 14 iterations

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	0.143489	0.021641	6.630331	0.0000
dlnPTH_t	-2.267489	0.303801	-7.463732	0.0000
dlnPE_t	1.040595	0.466663	2.229867	0.0374
dlnPID_t	0.900999	0.561367	1.60501	0.1242
dlnRGDP_t	6.957434	0.758395	9.173894	0.0000
dlnSTH_t	-0.127862	0.183401	-0.697171	0.4937
dlnER_t	-1.07753	0.444407	-2.424649	0.0249
DUM	-0.163615	0.033709	-4.853809	0.0001
dlnQTH_{t-2}	-0.825924	0.117625	-7.021695	0.0000
R-squared	0.944377	Mean dependent var		0.072105
Adjusted R-squared	0.922127	S.D. dependent var		0.540894
S.E. of regression	0.15094	Akaike info criterion		-0.694742
Sum squared resid	0.455658	Schwarz criterion		-0.270409
Log likelihood	19.07376	F-statistic		42.445160
Durbin-Watson stat	2.433908	Prob(F-statistic)		0.000000

ที่มา: จากการคำนวณด้วยโปรแกรม

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวนันธิดา พุกษ์พิจารณ์

วัน เดือน ปี ที่เกิด

30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531

สถานที่เกิด

จังหวัดสระบุรี

ประวัติการศึกษา

เศรษฐศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่

